

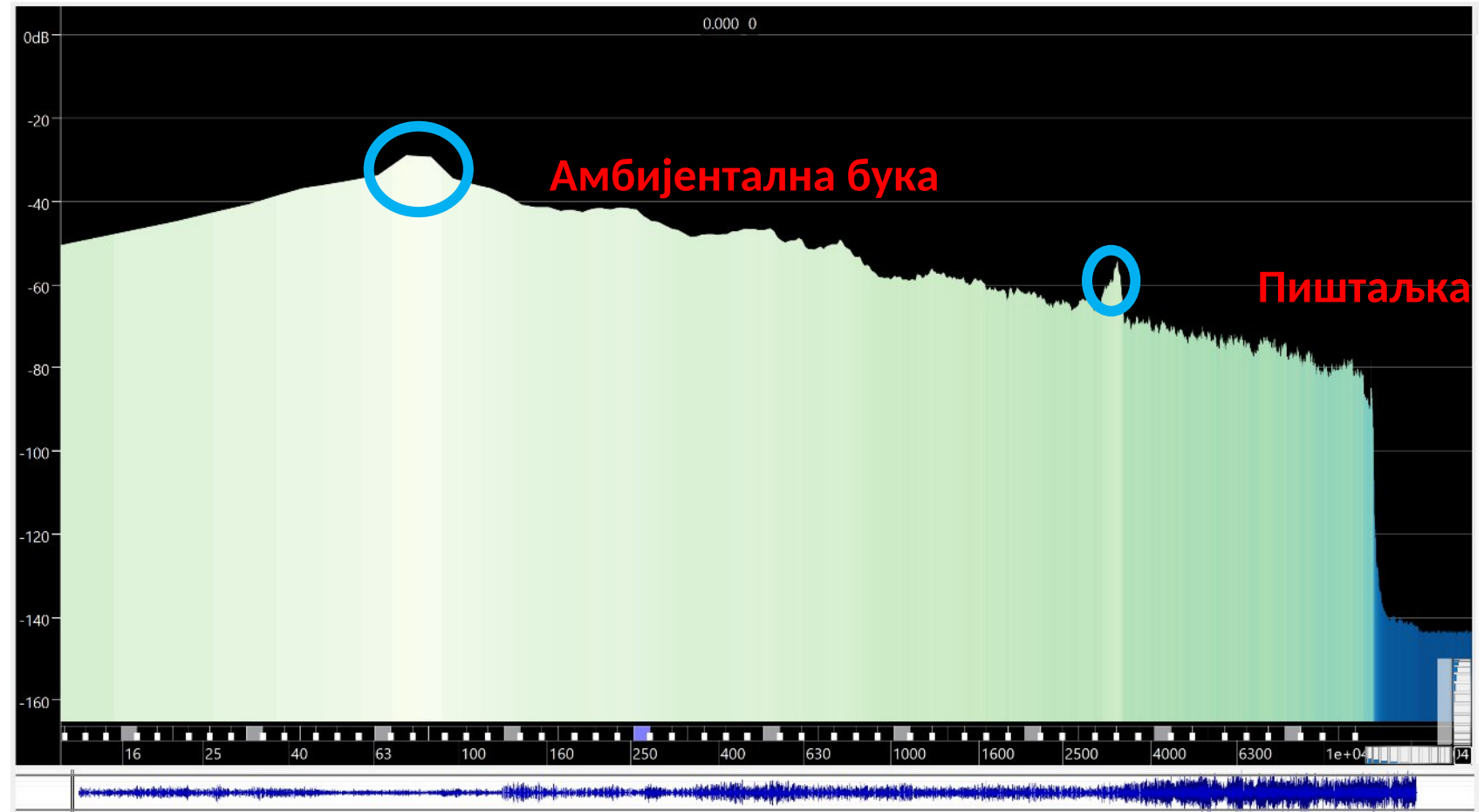
Анализа аудио/видео садржаја

Локација: угао улица Кнеза Милоша и Краља Милана

Датум: 15.03.2025. године

Време: 19.11 часова

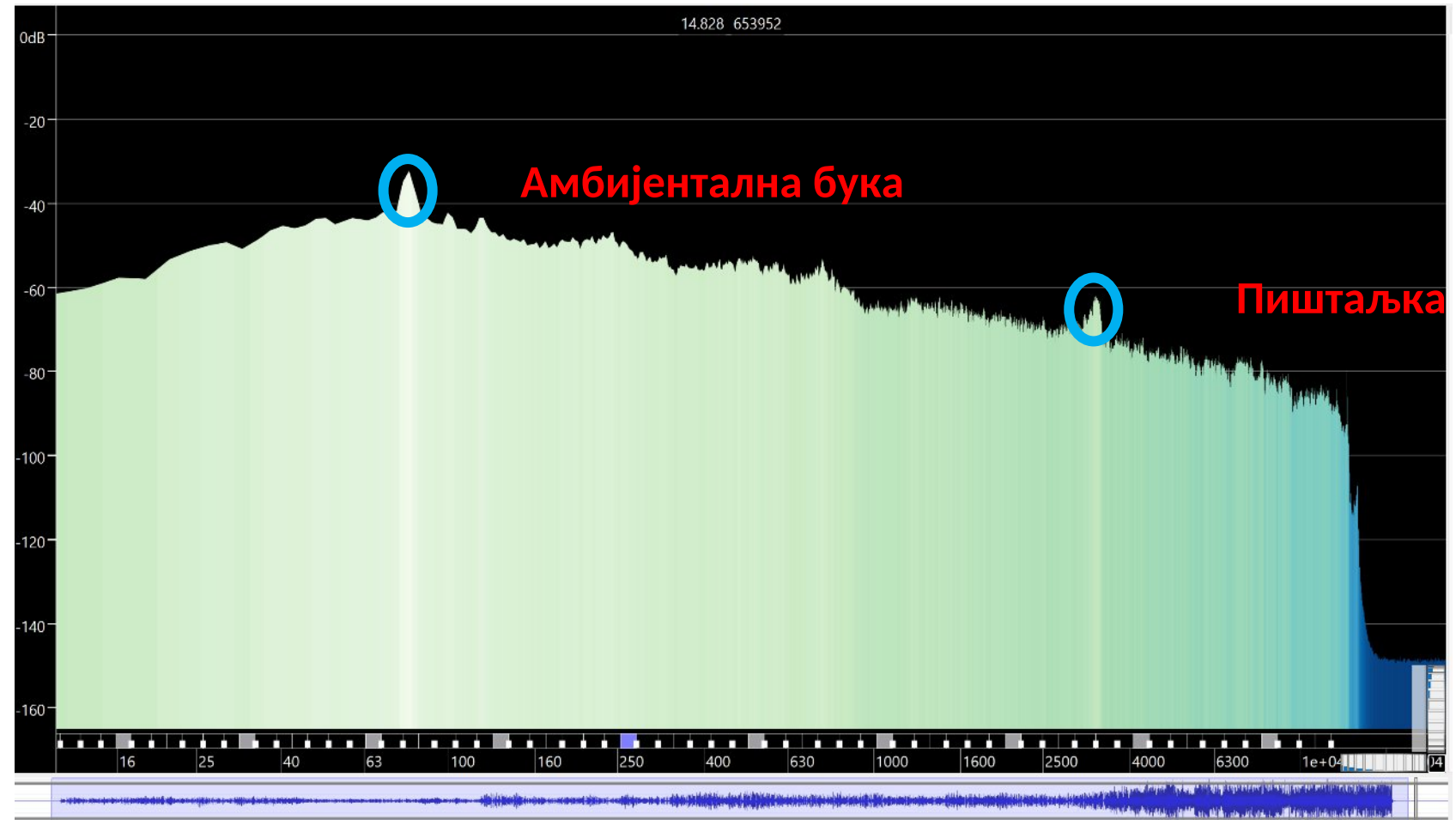
Видео 1 - Najbolji snimak ZVUKA ZVUČNOG TOPA na protestu u Beogradu. Pojačaj do kraja! - Tema (720p, h264, youtube)

Чује се „ХУК“!!!

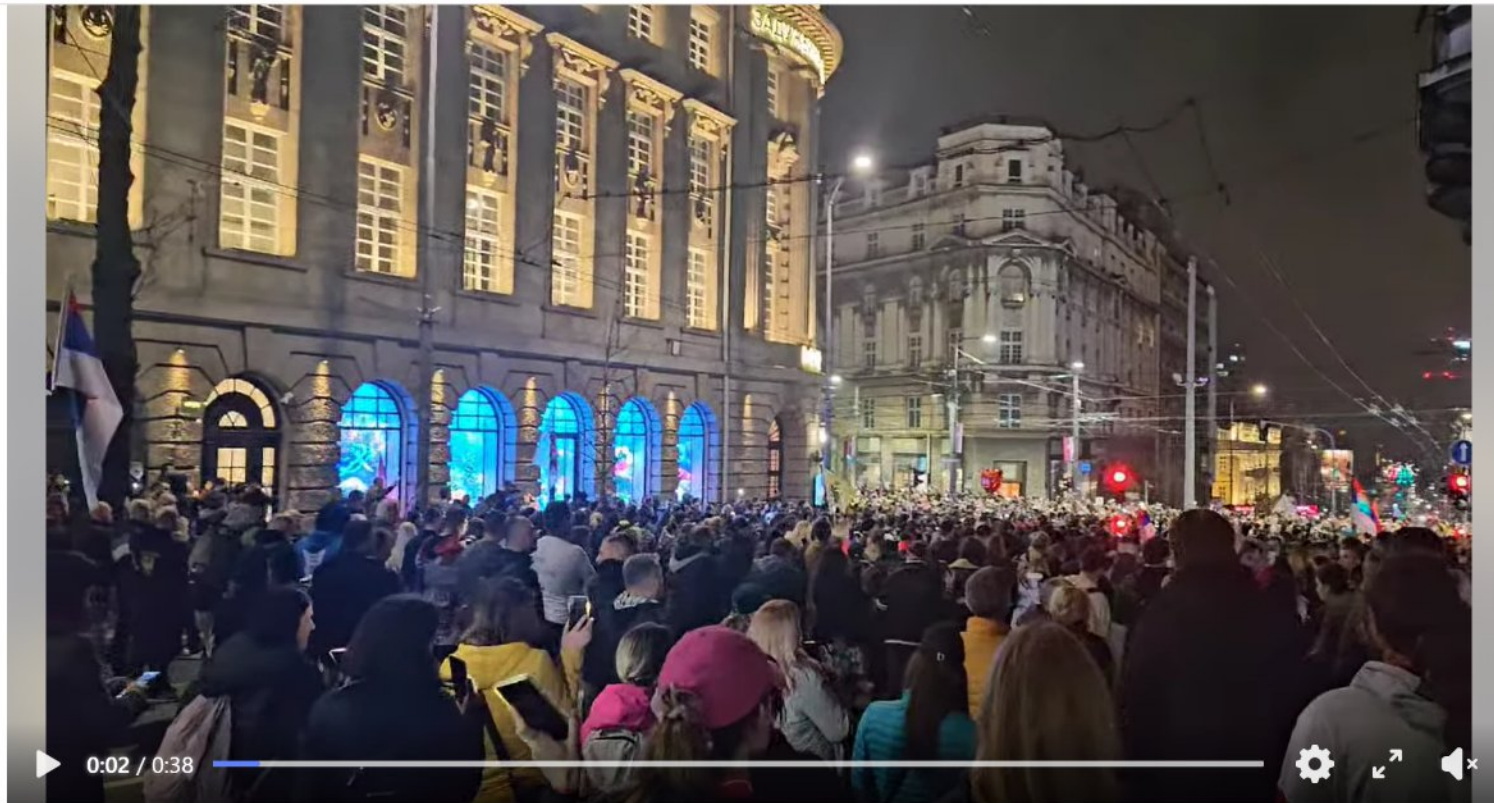

Видео 2 - ПОЈАЧАЈ да чујеš - Звучни топ - VRATITE нам SRBIJU (720p, h264, youtube)

Чује се „ХУК“!!!

Александар Кутлеша – објава 16.03.2025. године

MUP je znao šta će se desiti. Izdali su saopštenje da oni nisu koristili zvučni top. Na ovom snimku se vidi kako policija beži u suprotnom...

Like Comment Share

112 · 46 comments · 10K views

Aleksandar Kutlesic

March 16, 2025 · 🌐

Follow

MUP je znao šta će se desiti. Izdali su saopštenje da oni nisu koristili zvučni top. Na ovom snimku se vidi kako policija beži u suprotnom pravcu od udara.

Šta su koristili ako nije zvučni top?

Ukoliko jeste, ko poseduje to oružje?

See less

Most relevant ▾

Nata Sa

Da odgovaraju za ovo . Policija zna ko je . Nije bezazleno !

1y

8 👍

Aleksandar Kutlesic replied · 7 Replies

Igor Jezdimirovic

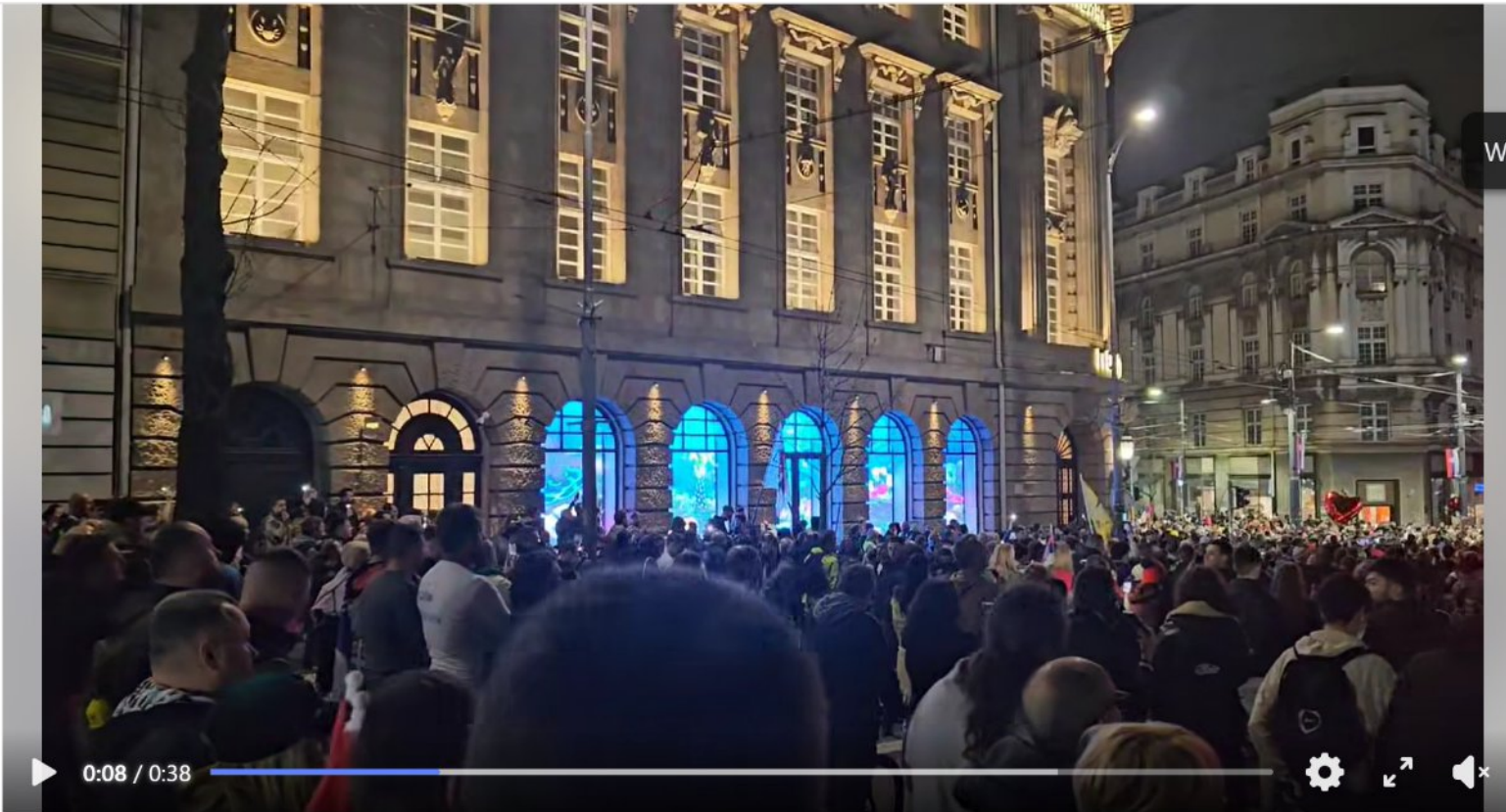
I najgore od svega je da su prekinuli 15 minuta tišine u 10 minutu. Znali smo da SNS-ovci mrze, nas žive neistomisljenike. Ali oni nedostaju ni mrtve. Ovim činom su sinoć, po drugi put "ubili" 15 nevinih, nedužnih ljudi.

1y

6 👍

Александар Кутлеша – објава 24.06.2026. године

Aj da ponovimo Jedan od najboljih snimaka gde se tačno vidi kako je 300.000 ljudi uigrano popadalo samo da bi režim okrivili za upotrebu...

Aleksandar Kutlesic

June 24 · 🌐

Follow

Wednesday, June 24, 2026 at 5:35 PM

Most relevant ▼

Milos Vasic

Cek..a sto je tolika tisina, svi cute kao da su u teskom strahu ili nemam pojma...to mi cudno pa pitam logicno pitanje. Inace ja sam protiv ovih govana jos dok se smrad borio za vlast, robovao i evo i sad imam nanogicu do septembra i samo ja i Bog znamo k...
[See more](#)

7w

Aleksandar Kutlesic replied · 2 Replies

Stefan Radić

Ovo je moj snimak, lično sam ja snimio, ne očekujući šta će se dogoditi...

Александар Кутлешић – Стефан Радић

subota, 15. mart 2025. · 19:10

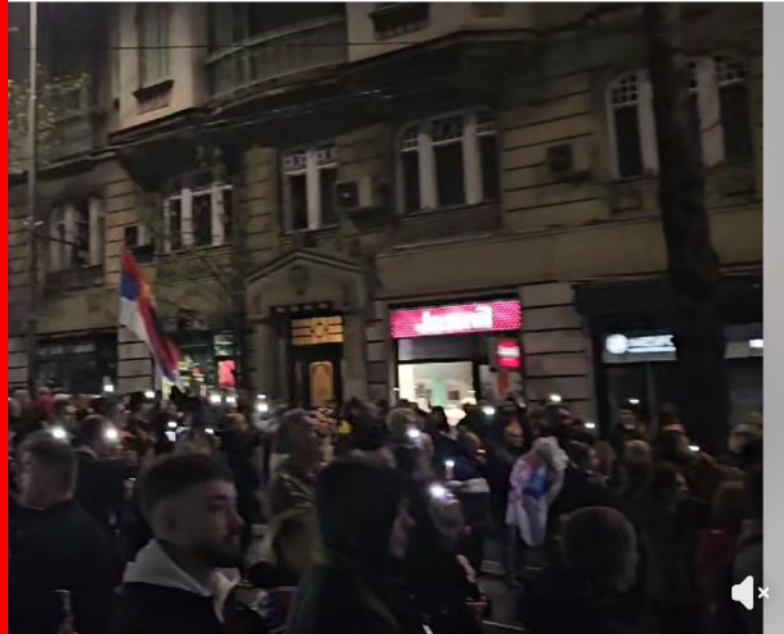
Izmeni

20250315_191044.mp4
/Interna memorija/DCIM/Camera

Galaxy S23 Ultra

67,29 MB | 1920x1080 | FHD
0:37 | HEVC | AAC | 30fps

Dodaj oznaku

kako gde se tačno vidi kako je
bi režim okrivili za upotrebu...

Most relevant ▾

Stefan Radić

Ovo je moj snimak, lično sam ja snimio, ne očekujući
šta će se dogoditi...

7w 3

Wednesday, June 24, 2026 at 7:00 PM tlesic replied · 2 Replies

Стефан Радић – Објава 15. март 2025. године у 22.51 часова – ПРВИ ВИДЕО

Stefan Radić

15. март 2025. · 🌐

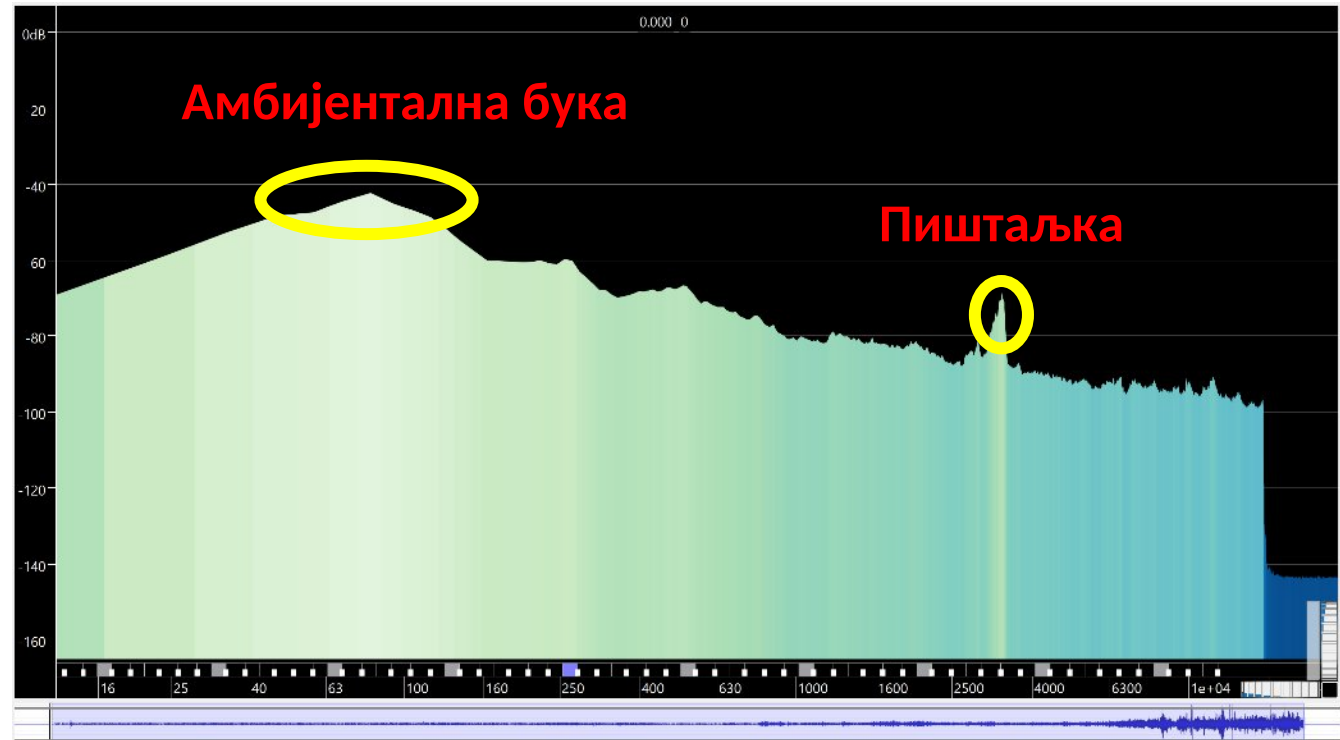

Radio Puls Grocka се налази на локацији **Ulica Kneza Miloša**.

15. март 2025. · Београд · 🌐

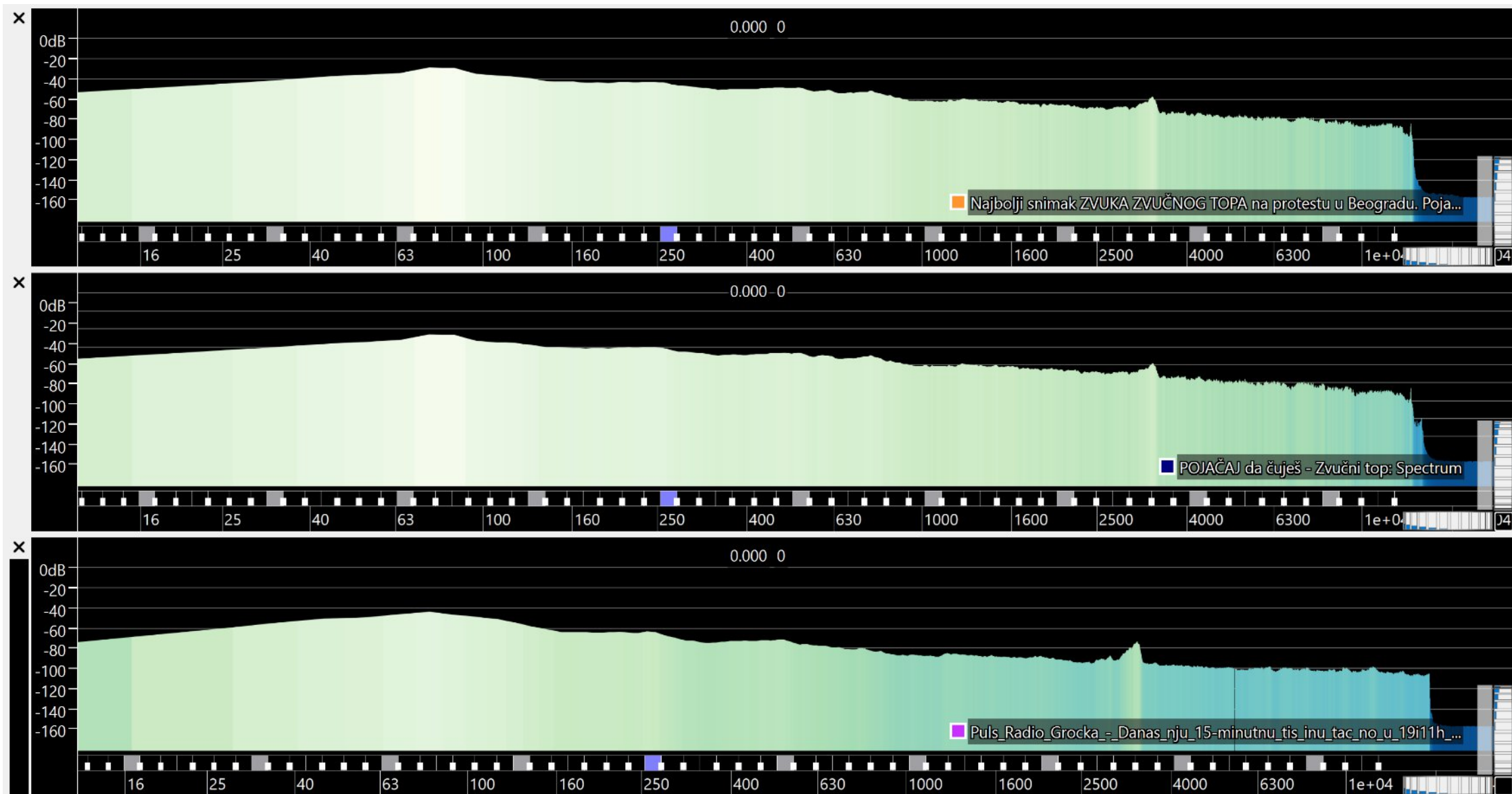
Današnju petnaestominutnu tišinu tačno u 19i11h prekinuo je
субота, 15. март 2025. у 22:51
čudan zvuk koji je kod okupljenih izazvao osećaj kao da je nešto
prošlo pored njih, u tom trenutku krenuo je... **Прикажи још**

Стефан Радић - Puls_Radio_Grocka_-_Danas_nju_15-minutnu_tis_inu_tac_no_u_19i11h_prekinuo_je_c_udan_zvuk_koji_Xmm22j

Не чује се „ХУК“!!!

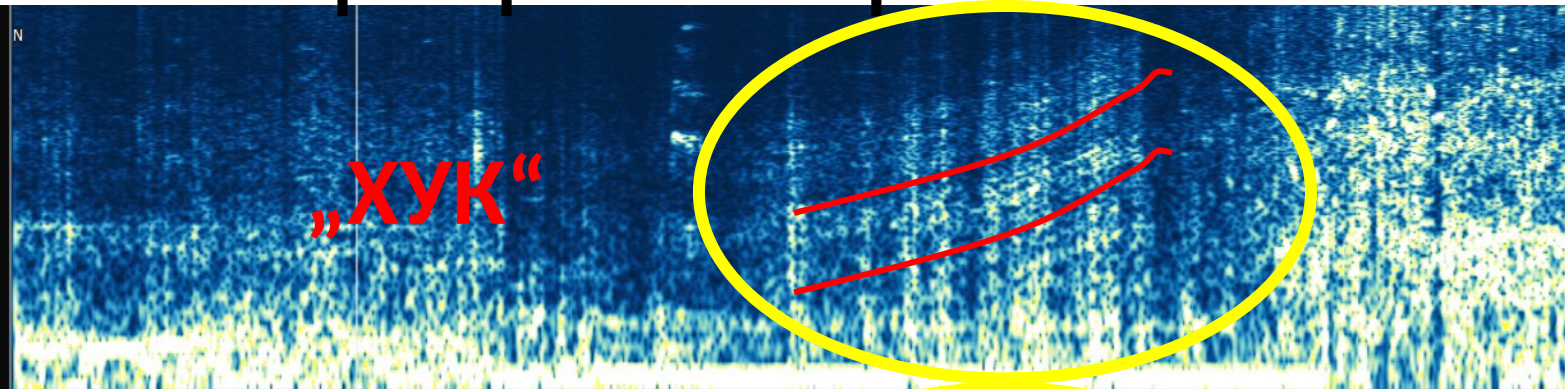
Упоредни приказ

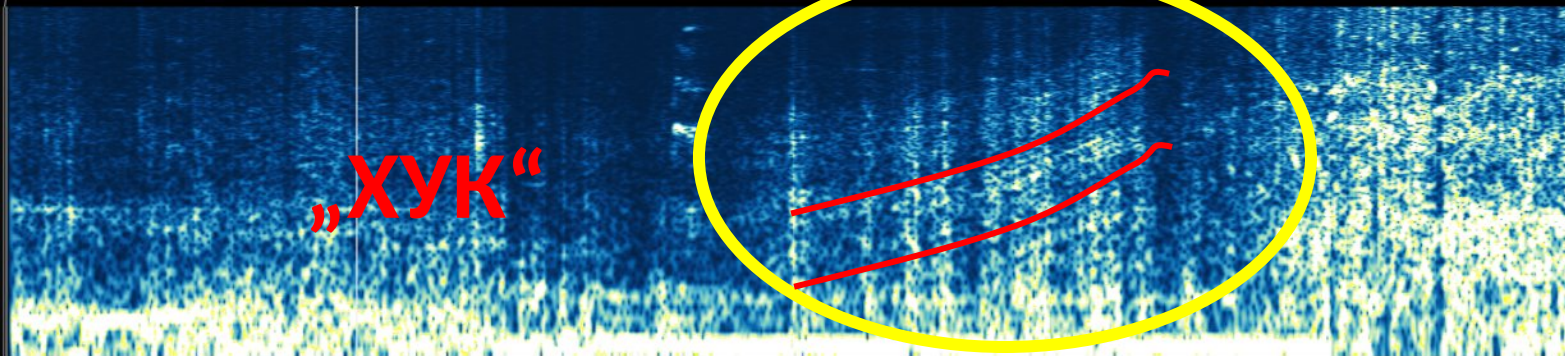

Мелодични спектрограм – приказ 3

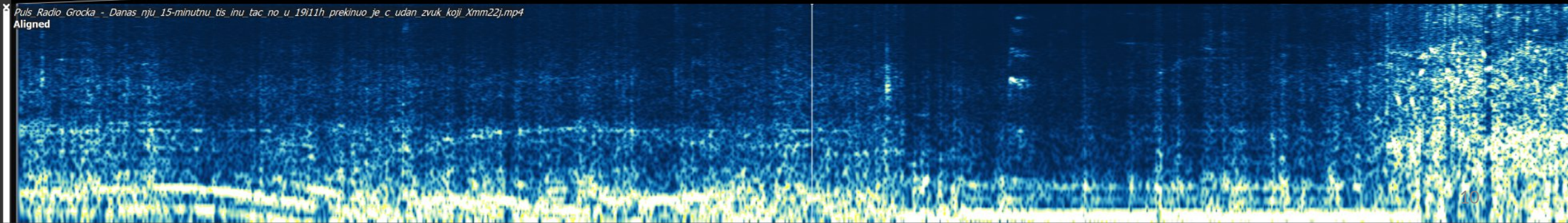
Najbolji snimak ZVUKA ZVUČNOG TOPA na protestu u Beogradu. Pojačaj do kraja! - Tema
Reference

POJAČAJ da čuješ - Zvučni top - VRATITE nam SRBIJU
Aligned

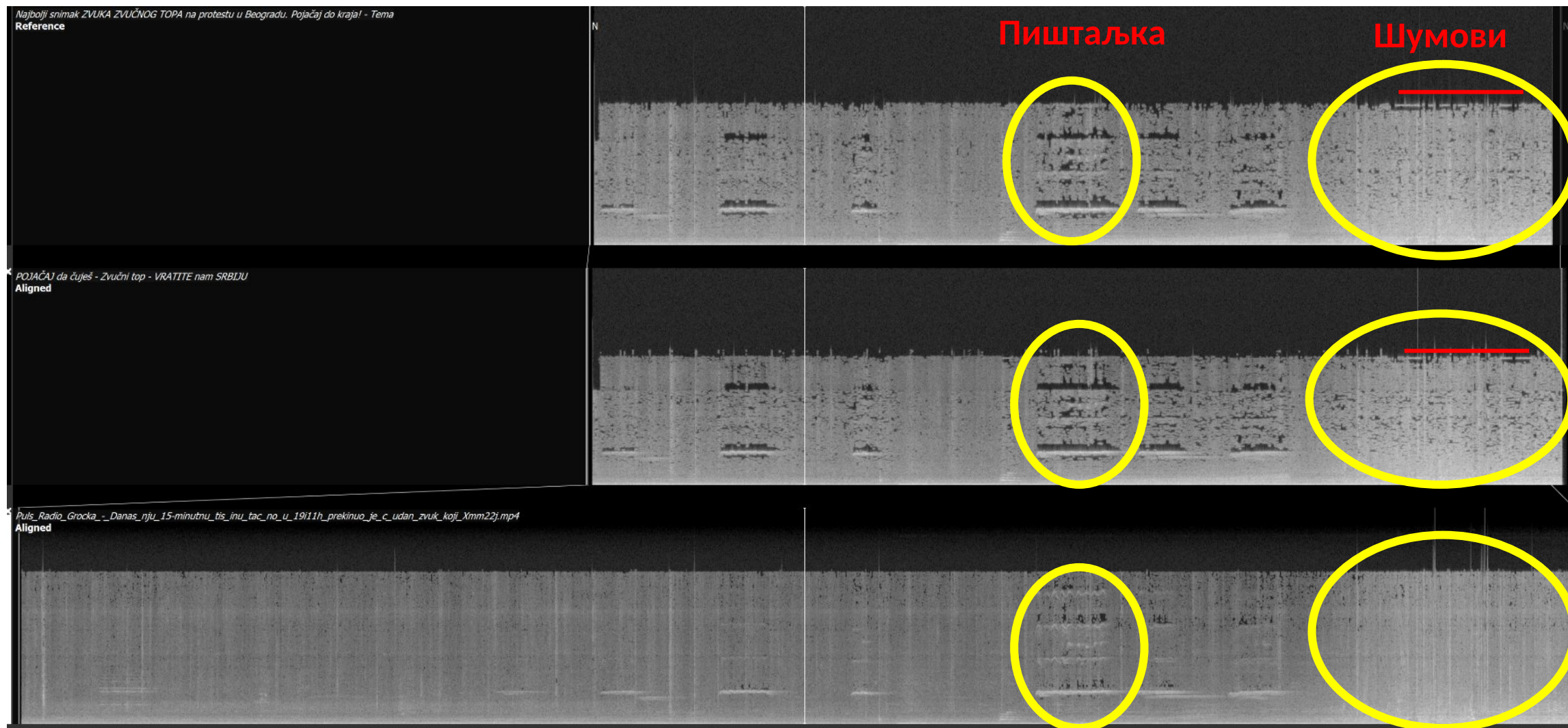

Puls Radio Grocka - Danas nju 15-minutnu tis inu tac no u 19i11h prekinuo je c udan zvuk koji Xmm22j.mp4
Aligned

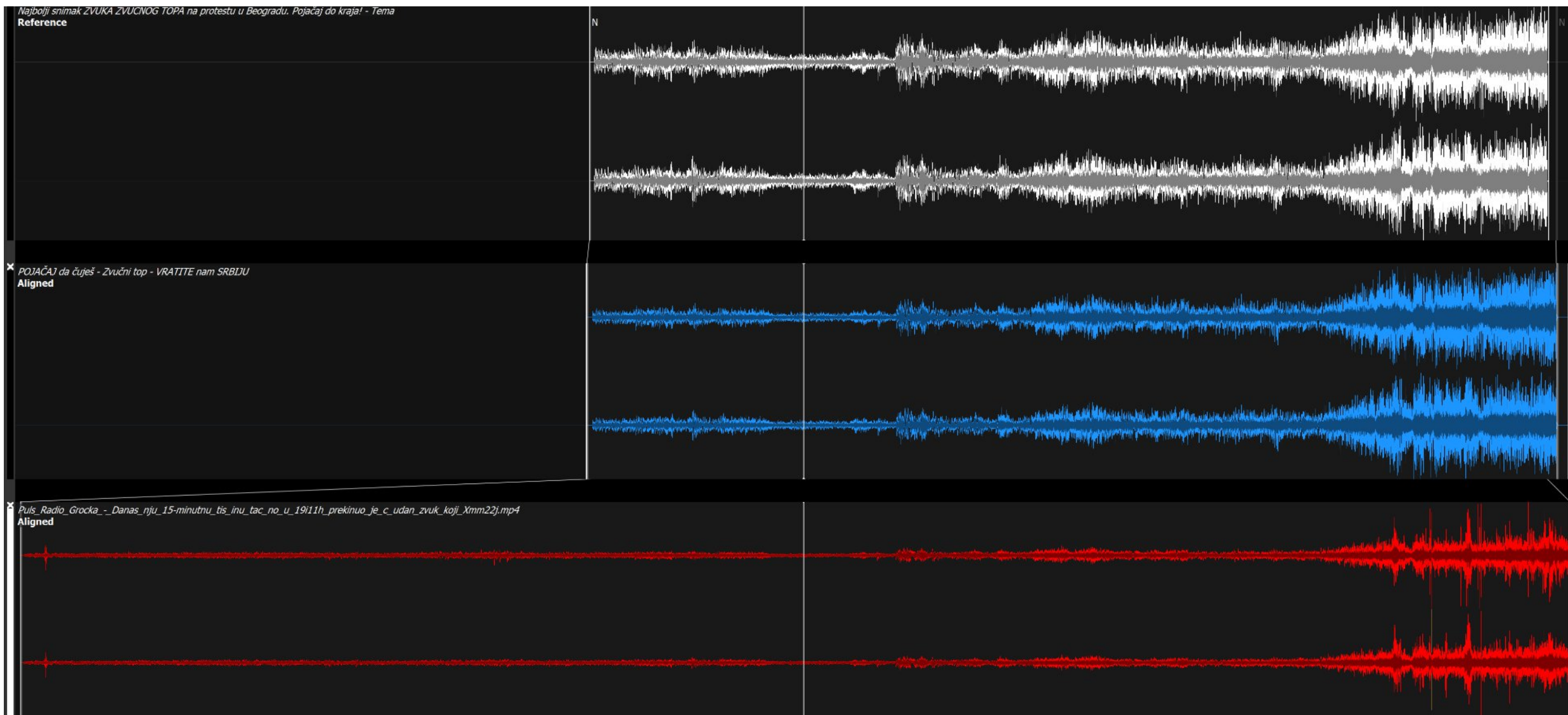

Спектрограм – приказ 1

Облик сигнала – приказ 2

Al Jazeera

Pogledajte priču u aplikaciji

POGLEDAJTE U APLIKACIJI

ALJAZEERA

UŽIVO

Trending Izraelski napadi na Iran Ukrajina Rat u Gazi Proces protiv Dodika Protesti u Srbiji

VIJESTI | Vojvodina

Genasys tvrdi da u Beogradu nije korišten LRAD uređaj, ali se poziva na izvještaj Earshota

Kompanija podsjeća da su, na osnovu četiri snimka s mjesta 'zvučnog udara' 15. marta, stručnjaci iz organizacije Earshot utvrdili da je buku proizveo Vortex Ring Gun ili Vortex Cannon.

Foto: Ministarstvo unutrašnjih poslova Srbije

20 Mar 2025 | Ažurirano: 20 Mar 2025 01:19 PM (GMT+2)

Spremi

Podijeli

Kompanija Genasys koja proizvodi LRAD uređaj tzv. “zvučni top” saopćila je kako do sada prikupljeni dokazi ne ukazuju da je tokom protesta u Beogradu 15. marta korišten takav uređaj za što opozicija i građani optužuju policiju.

“Video i audio dokazi koje smo do sada vidjeli i čuli ne ukazuju na upotrebu LRAD-a tokom incidenta 15. marta u Beogradu”, stoji u saopćenju kompanije.

NASTAVITE ČITATI

- **Beograđani ponovo na ulicama, ukinute trolejbuske i tramvajske linije**
- **Blokade u Beogradu: Policija rastjeruje i privodi**
- **Nepoznat tačan broj privedenih u Beogradu**
- **‘Kao igre bez granica i jasnih pravila’: Blokade u Beogradu, policija rastjeruje i privodi**

Međutim, kompanija istovremeno podsjeća da su, na osnovu četiri snimka s mjesta „zvučnog udara“ 15. marta, stručnjaci iz organizacije Earshot utvrdili da je buku proizveo Vortex Ring Gun ili Vortex Cannon.

“Earshot je dobio 12 videosnimaka koji dokumentuju trenutke u kojima je navodno korišteno oružje protiv demonstranata, od kojih četiri sadrže zvuk koji je u skladu s bukom koju proizvodi Vortex Ring Gun ili Vortex top”, naveo je Earshot koji je prva neprofitna organizacija koja se bavi audioistraživanjem u cilju zaštite ljudskih prava i životne sredine.

Kako se navodi u saopćenju koje je ta organizacija objavila na društvenoj mreži X, aktivisti iz Srbije su kontaktirali Earshot s molbom da istraži potencijalnu upotrebu zvučnog oružja tokom petnaestominutne tišine u znak sjećanja na žrtve pada nadstrešnice u Novom Sadu.

To oružje, objašnjavaju stručnjaci organizacije Earshot, gura plin iz svog cilindra brzinom od gotovo 300 kilometara na sat, a njegovo izbacivanje proizvodi buku zavijanja koja se upoređuje s mlaznim motorom.

“To bi stvorilo elektromagnetne smetnje na uređajima kao što su slušni aparati, što potvrđuje izvještaje svjedoka na protestu”, saopštili su iz Earshota.

Ukoliko je u pitanju Vortex top, snimci koji su priloženi načinjeni su na najmanje 700 metara od njegovog izvora, navodi se.

“Na toj udaljenosti sagorijevanje oružja se više ne čuje. Može se čuti samo izrazit zvižduk talasa pritiska koji se udaljava od mjesta ispaljivanja ka masi, što izaziva masovnu paniku”, navode u toj organizaciji.

Najmanje 3000 osoba je od subote zatražilo ljebarsku pomoć, žaleći se na vrtoglavicu u druge simptome, saopćile su nevladine organizacije.

Primajte instant obavijesti i novosti zasnovane na Vašim interesima. Budite prvi koji će saznati važne priče.

Da, želim da mi šaljete novosti.

Dačić: Ključni dokaz

Ministar unutrašnjih poslova Iвица Dačić kazao je nakon objave kompanije Genasys da je time “objavljen ključni dokaz koji ruši sve laži i manipulacije koje se iznose i potvrđuje da na skupu u Beogradu nije upotrijebljen takozvani zvučni top”.

Srbijanska opozicija i demonstranti optužili su policiju da je upotrijebila zvučni top ili sličnu napravu protiv okupljenih koji su petnaestominutnom šutnjom odavali počast za 15 žrtava tragedije na Novosadskoj željezničkoj stanici u novembru prošle godine.

Policija, Ministarstvo odbrane, obavještajna agencija i vlada odlučno su demantirali da je takva naprava korištena, čak tvrdeći da se takvo oružje ne posjeduje.

Dačić je naknadno potvrdio da MUP ipak posjeduje sonarne uređaje za upotrebu na protestima, ali da ta oprema nije korištena te je službeno zatražio da američke i ruske sigurnosne službe istraže tvrdnje o upotrebi sonarnog oružja na protestima.

U Beogradu je 15. marta održan protest “15. za 15”, koji je organizirao studentski pokret poslije tri i po mjeseca blokade fakulteta sva četiri državna univerziteta, zahtijevajući političku i krivičnu odgovornost za smrt 15 ljudi u padu nadstrešnice na renoviranoj zgradi Novosadske željezničke stanice.

U Srbiji je pokrenuta peticija kojom se od izvjestitelja za ljudska prava Ujedinjenih naroda (UN), Vijeća Evrope i OSCE-a, a u skladu s međunarodnim konvencijama – zahtijeva “međunarodna istraga incidenta protiv mirnih demonstranata”.

IZVOR: AGENCIJE

O nama ∨

Povežite se ∨

Naši kanali ∨

Naša mreža ∨

Pratite Al Jazeera na:

© 2026 Al Jazeera Media Network

ORDERING INFORMATION

LRAD-100X-BLK* BASE SYSTEM	LRAD 100X battery powered portable long range communication system
LRAD-100X-BLK-MAG	LRAD 100X system includes magnetic base and accompanying mounting yoke to secure the LRAD to metallic surfaces including vehicle roofs
LRAD-100X-BLK-STUD	LRAD 100X system includes yoke for mounting on tripod (purchased separately)

INCLUDED ACCESSORIES

MP3 Player	MP3 player records/plays up to 2GB of messages and tones
Record on the Fly Mic	Microphone with record and playback feature for immediate playback
MP3 Auxiliary Cable	Allows connection to any audio device with a headphone jack
USB Cable	USB cable for downloading files to the MP3 player
Li-Fe-PO4 Battery	8-Hour Lithium Iron Phosphate rechargeable battery
Battery Charger	AC powered battery charger with LED battery charge status display
Hard Case	Watertight, dust proof, rugged enclosure for storage and transport

OPTIONAL ACCESSORIES

Wireless Kit	Wireless operation of LRAD systems over ranges up to 300 meters, 35mm phone jack connects to a standard MP3 audio device (UHF, US only). Lightweight hypercardioid headset microphone is included
HD Action Camera	During LRAD operation, record High Definition, date/time stamped video and audio with this compact, rugged digital camera
AC Power Supply	Can be powered by a standard AC source in place of the battery
Cigarette lighter/plug cable	Cigarette lighter/plug cable powers LRAD through 12 VDC cigarette lighter
Stud Mount	Mounting yoke kit for LRAD-100X, compatible for LRAD tripods (tripod not included)
Stud Kit	Weldment Stud Kit
Medium-Duty Tripod Kit	Includes reusable hard case
Table Mount Kit	Fixed mount for flat surfaces
Tactical Pack	Rugged backpack for operation of the LRAD 100X within the pack or on the move
Front Carry Pack	For mobile or stationary operation of the LRAD 100X

DIRECTIONALITY, POWER & RANGE

- › Powerful, intelligible voice communications up to 600 meters
- › Focused, directional broadcasts for targeted communication
- › Safely communicate beyond standoff distances
- › Create instant acoustic standoff perimeter
- › Deliver clearly heard and understood communications into buildings & vehicles

FEATURES

- › 8-hour rechargeable battery
- › Operate easily with gloves or MOPP gear
- › Optional power sources
- › Simple operator interface
- › Water-resistant
- › HD Camera (optional) – Quick connect/disconnect camera and mount for recording video and audio during LRAD operation. Includes 4GB micro SDHC for up to 210 minutes of date and time stamped recordings

MARKETS SERVED

- › Law Enforcement
- › Defense
- › Commercial Security
- › Critical Infrastructure Security
- › Maritime
- › Homeland Security
- › Fire Rescue & Incident Management
- › Port & Border Security
- › Emergency Warning
- › Mass Communication
- › Wildlife Preservation & Control

SELF-CONTAINED, PORTABLE COMMUNICATION SYSTEM

The LRAD 100X is a self-contained, portable communication system for on-scene and tactical communication.

With unparalleled vocal clarity and up to 30db louder than bullhorns, megaphones, and vehicle P.A. systems, the LRAD 100X is also four to six times louder than other acoustic hailers of comparable size and weight. LRAD's optimized driver and waveguide technology ensures every message is clearly broadcast, heard and understood, even above engine, crowd, siren, and background noise.

The LRAD warning tone commands attention to the voice messages that follow and provides a safer alternative to non-lethal and kinetic measures for changing behavior.

LRAD® 100X

Lightweight, Portable, Long Range Communication

ACOUSTIC PERFORMANCE

Maximum Peak Output	140dB SPL @ 1 meter, C-weighted
Maximum Continuous Output	137dB SPL @ 1 meter, A-weighted
Sound Projection	+/- 15° @ 1kHz/-3dB
Communication Ranges	Maximum range up to 600 meters in ideal conditions. Operational range up to 250 meters over 88dB of background noise. Ranges based on continuous output.

ENVIRONMENTAL PERFORMANCE¹

Hot Operating Temperature	MIL-STD-810G, Method 501.5, Procedure II, Design type Hot, 60°C
Cold Operating Temperature	MIL-STD-810G, Method 502.5, Procedure II, Design type Basic Cold, -33°C
Hot Storage Temperature	MIL-STD-810G, Method 501.5, Procedure I, 70°C
Cold Storage Temperature	MIL-STD-810G, Method 502.5, Procedure I, -40°C
Operating Humidity	MIL-STD 810G, Method 507.5, Procedure II – Aggravated Cycle
Rain	MIL-STD-810G, Method 506.5, Procedure I, Blowing rain
Salt Fog	MIL-STD-810G, Method 509.5
Shipboard Vibration	MIL-STD-167-1A
Shipboard Shock	MIL-S-901D, Class I, Shock grade B
Random Vibration	MIL-STD-810G, Method 516.6, Procedure I, (Functional shock)

¹TESTED BY NATIONAL TECHNICAL SYSTEMS (NTS) FOLLOWING MIL-STD-810G, MIL-STD-167-1A & MIL-S-901D.

MECHANICAL

Dimensions	14"W x 14"H x 6.5"D (35.6 x 35.6 x 16.5 cm)
Weight	15 lbs.(6.8 kg) with battery, accessories and cables
Construction	Injection molded, impact resistant polymer, 6061 Aluminum

ELECTRICAL REQUIREMENTS²

Power Consumption	Typical Power consumption 85 Watts (With tone) Normal power consumption 20 Watts (With voice content)
Power Input	10.8 to 16.8 VDC, Included rechargeable 13.2VDC Li-Fe-PO battery for up to 2 hours of continuous operation at maximum volume on a full charge.

²BATTERY LIFE UP TO 2 HOURS OF CONTINUOUS OPERATION AT MAXIMUM TONE ON A FULL CHARGE. ADAPTERS AVAILABLE FOR AUTO CIGARETTE LIGHTER AND FOR 2590 RECHARGEABLE MILITARY BATTERY.

SAFETY³

MIL-STD-1474D

³MIL-STD-1474D STANDARD ESTABLISHES ACOUSTICAL NOISE LIMITS AND PRESCRIBES TESTING REQUIREMENTS AND MEASUREMENT TECHNIQUES FOR DETERMINING CONFORMANCE TO THE NOISE LIMITS SPECIFIED THEREIN.

ELECTROMAGNETIC COMPATIBILITY (EMC)⁴

FCC Part 15 class A radiated emissions, CE

⁴REQUIREMENTS FOR THE CONTROL OF ELECTROMAGNETIC INTERFERENCE CHARACTERISTICS OF SUBSYSTEMS AND EQUIPMENT.

Genasys – A Critical Communications Company

Genasys Inc. is the global leader in Long Range Voice Broadcast systems and advanced Public Safety Notification and Emergency Warning solutions. The Company's LRAD systems are in service in 72 countries and in more than 450 U.S. cities, counties, and states. In diverse applications, including public safety mass notification, law enforcement defense, border and homeland security, critical infrastructure protection, fire rescue and emergency management, maritime and port security, and wildlife control and preservation.

For more information, please visit: genasys.com

SCAN FOR VIDEO

PRODUCT INFORMATION

LRAD-450XL	LRAD 450XL manually operated, long range communication system with dash mounted MP3 control module

INCLUDED ACCESSORIES

Control Module	Remote MP3 control module
Record-on-the-fly Mic	Microphone with record and playback feature for immediate playback
MP3 Auxiliary Cable	Allows connection to any audio device with a headphone jack
USB Cable	USB cable for downloading files to the MP3 player
Hearing Protection	Disposable hearing protection
Normalizer Software	Normalizer software for creating customized audio recordings on a PC
Tripod Adapter	Allows for mounting on optional tripod
Hard Case	Watertight, dust proof, rugged enclosure for storage and transport

OPTIONAL ACCESSORIES

Wireless Kit	Wireless transmitter, receiver, and headset that allows remote use of LRAD systems over ranges up to 200 meters
HD Action Camera	During LRAD operation, record high definition, date/time stamped video and audio with this compact, rugged digital camera
Magnetic Mount Kit	Magnetic base and accompanying mounting yoke to secure the LRAD to metallic surfaces including vehicle roofs
Maxabeam Kit	12 million candlepower in a lightweight, mounted searchlight that illuminates targets up to 3,500 meters away
Power Supply Module	External AC to DC power supply, 100-220 VAC to 28 VDC
Power Pack	Portable power pack with internal battery, charger, 24 VDC, 21 AH
Hitch Mount	Vehicle Mount - attaches to standard trailer hitch receiver (2 in/5.08cm)
GPK Mount	Mounts to Objective Gunner Protection Kit (OGPK) for vehicle mounted operations
Ship Rail Mount	Stainless steel rail mount
Table Mount	Flat surface mount
Medium Duty Tripod	Rugged lightweight tripod with optional hard transport and storage case

DIRECTIONALITY, POWER, & RANGE

- › Powerful, intelligible voice communication up to 1,700 meters
- › Focused, directional broadcasts for targeted communications
- › Communicate safely beyond standoff distances
- › Create instant acoustic standoff perimeter
- › Variable beam width for extended coverage

FEATURES

- › Rugged, military tested construction
- › Low power requirements
- › All-weather use
- › Scalable, lightweight, & portable
- › Simple to operate: increased coverage with a single operator
- › Safer alternative to non-lethal and kinetic measures
- › HD camera (optional): Attachable camera and mount for recording video and audio during LRAD operation

MARKETS SERVED

- › Law Enforcement
- › Defense
- › Commercial Security
- › Critical Infrastructure Security
- › Maritime
- › Homeland Security
- › Fire Rescue & Incident Management
- › Port & Border Security
- › Emergency Warning
- › Mass Communication
- › Wildlife Preservation & Control

LRAD 450XL

The Loudest, Longest Range Midsize Acoustic Hailing Device

LOW PROFILE, LONG RANGE COMMUNICATION SYSTEM

The LRAD 450XL utilizes technology developed and patented* by Genasys Inc. to provide the audio output of larger acoustic hailers almost twice its size and weight, while delivering the same outstanding vocal clarity inherent in all LRAD systems.

The LRAD 450XL broadcasts powerful warning tones to command attention to the highly intelligible voice messages that follow, enabling operators to change behavior and enhance response capabilities with safe, scalable escalation of force.

Lightweight and designed for use on tripods or mounted on vessels, vehicles, and Remote Weapon Stations (RWS), the LRAD 450XL is a highly effective, long range communication system in use around the world for public safety, law enforcement, maritime and defense applications.

*U.S. Patent No. 9,693,148

ACOUSTIC PERFORMANCE

Maximum Peak Output	150 dB SPL @ 1 meter, C-weighted
Maximum Continuous Output	145 dB SPL @ 1 meter, A-weighted
Sound Projection	+/- 15° @ 1 kHz / -3 dB
Communication Ranges	Maximum range up to 1,700 meters in ideal conditions. Operational range up to 500 meters over 88 dB of background noise. Ranges based on continuous output.

ENVIRONMENTAL PERFORMANCE

Cold/Hot Operating Temperature	MIL-STD-810G, Method 501.5 & 502.5, Procedure II, -33° to 60° C
Cold/Hot Storage Temperature	MIL-STD-810G, Method 501.5 & 502.5, Procedure I, -40° to 70° C
Operating Humidity	MIL-STD-810G, Method 507.5, Procedure II, Aggravated Cycle
Rain	MIL-STD-810G, Method 506.5, Procedure I, Blowing Rain
Salt Fog	MIL-STD-810G, Method 509.5
Shipboard Vibration	MIL-STD-167-1A
Random Vibration	MIL-STD-810G, Method 514.6, Wheeled Vehicles
Shipboard Shock	MIL-S-901D, Shipboard Shock, Class I, Shock grade B, Type A shock test
SRS Shock	MIL-STD-810G, Method 516.6, Procedure I, Functional shock
Safety	MIL-STD-1474D

MECHANICAL SPECIFICATIONS

Dimensions	14.5" H x 27" W x 11.6" D (36.8 cm x 68.6 cm x 29.5 cm)
Weight	36.5 lbs. (16.6 kg) without accessories
Construction	Molded low smoke composite, 6061 aluminum, 316 stainless hardware

ELECTRICAL REQUIREMENTS

Power Consumption	Normal Power Consumption for Voice Broadcasts: 55 Watts Normal Power Consumption for Alert Tone: 330 Watts
Power Input	12-28 VDC
Electromagnetic Compatibility (EMC)	FCC Part 15 class A radiated emissions, CE

SCAN FOR VIDEO

Genasys - The Critical Communications Company

Genasys is a global provider of critical communications systems and solutions to help keep people safe. Genasys systems are in service in 72 countries and in more than 450 U.S. cities in diverse applications, including public safety, emergency warning, mass notification, critical event management, defense, law enforcement, homeland security and many more.

For more information, visit genasys.com

20:08 46%

Post

Danas @OnlineDanas · 1d
Kada će Srbija poslati pozivno pismo FBI i FSB-u?

danass.rs
Kada će Srbija poslati pozivno pismo FBI i FSB-u?

14 29 4.2K

TomaSokolovic @totalstrikeII · 1d
Replying to @OnlineDanas
Ma kakvo pismo, Parezanović iz BIA naredio da se pokrene LRAD uređaj.

17:09 · 17 Mar 25 · 40 Views

Most relevant replies

Post your reply

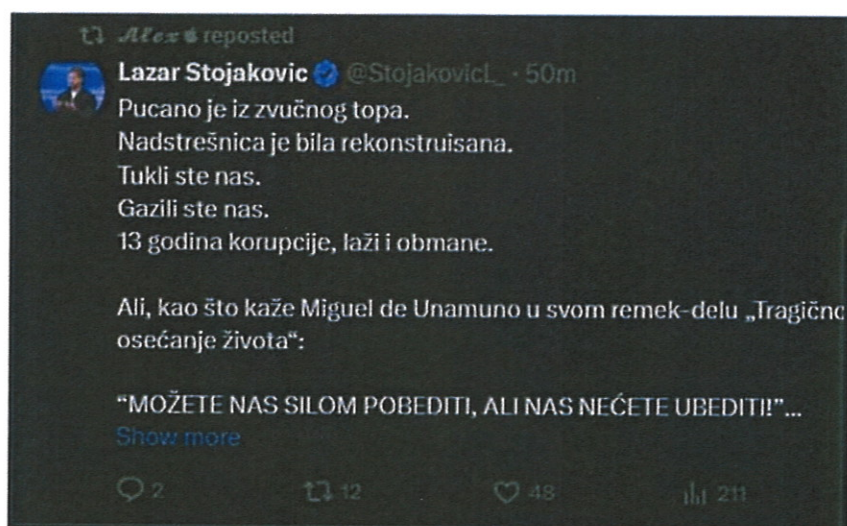
TomaSokolovic @totalstrikeII · 1d
Replying to @OnlineDanas
Ma kakvo pismo, Parezanović iz BIA naredio da se pokrene LRAD uređaj.

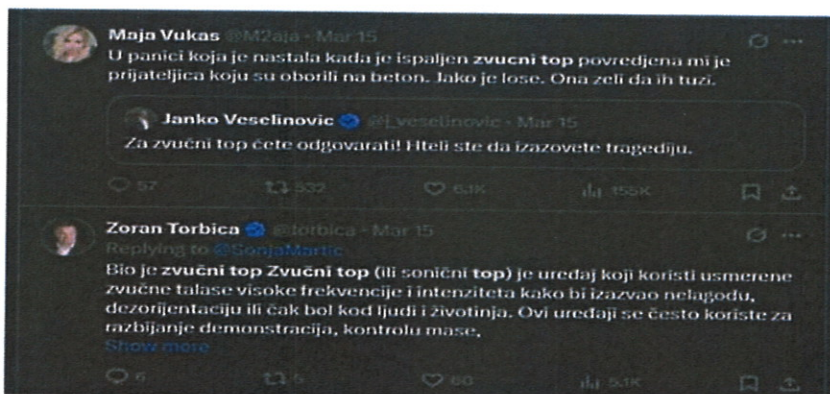
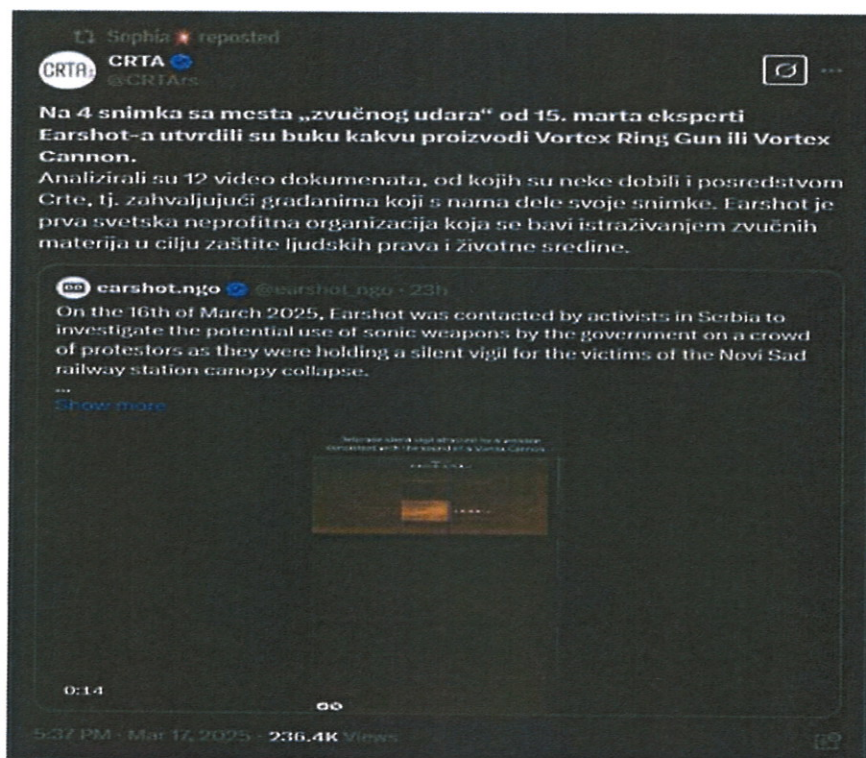
TomaSokolovic @totalstrikeII · 1d
Replying to @popovic_predrag
Luda je. Nije za slušanje. Inače, BIA je rukovala tim uređajem za zaplašivanje mase demonstranata. Parezanović je odgovoran za ovu buduću kataklizmu radikalnog ološa.

TomaSokolovic @totalstrikeII · 1d
Replying to @MariMariBGDCHeb
Rekoh ja, BIA je ispalila taj zvuk. Marko Parezanović je glavni odgovorni. BIA treba pitati za odgovor. Čak ide priča i je uređaj bio na Drinu pokojnog Željka Mitrovića. I njega treba pitati. Da idemo u vilu kod džukele narkomanske, da ga pitamo @stude

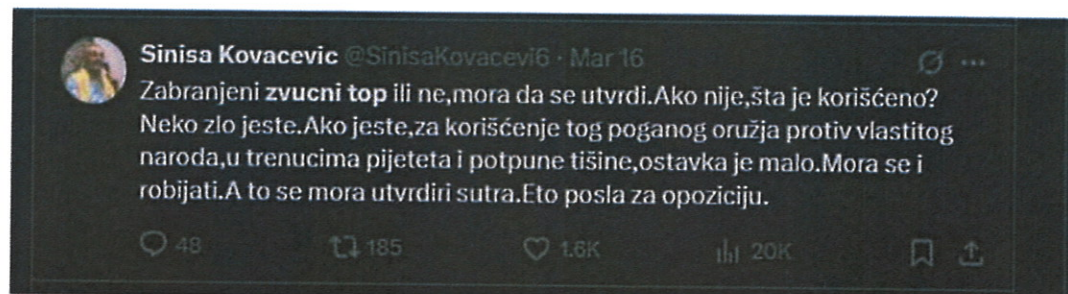
TomaSokolovic @totalstrikeII · 1d
Replying to @Srbija_centar and @ZdravkoPonos
Glavni krivci su Aleksandar Vučić i Marko Parezanović iz BIA.

Eko Straža
@EkoStraza

Eko Straža
@EkoStraza

Follow

Evo ga efekat LRAD zvučnog topa.

00:38 · 16.3.25. · **133K** Views

67 1K 5.9K 186

21:20 · 15.3.25. · **231K** Views

125 931 5.1K 701

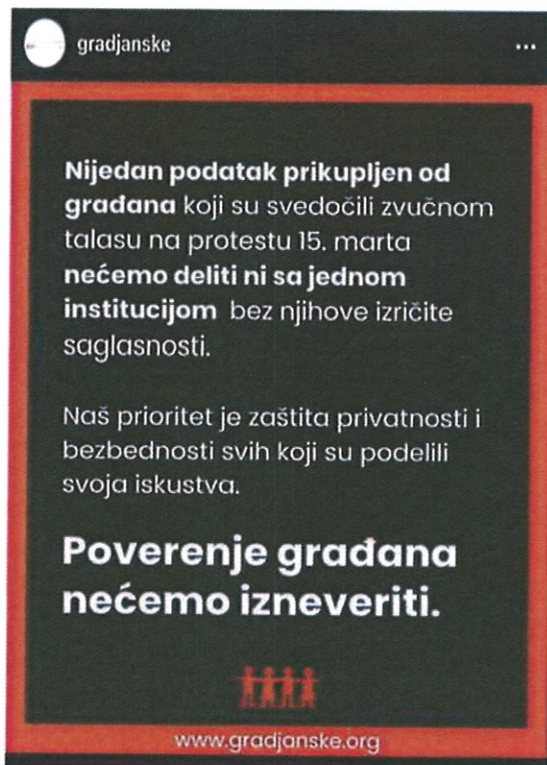
Miroslav Aleksić: Da li je tačno da je BIA uzela zvučni top od Žandarmerije?

 Narodni Pokret Srbije
5.03 video, 10.000 pregleda

Pratite

79 79 79 79 79

Дели Преузми Копи Сапувај

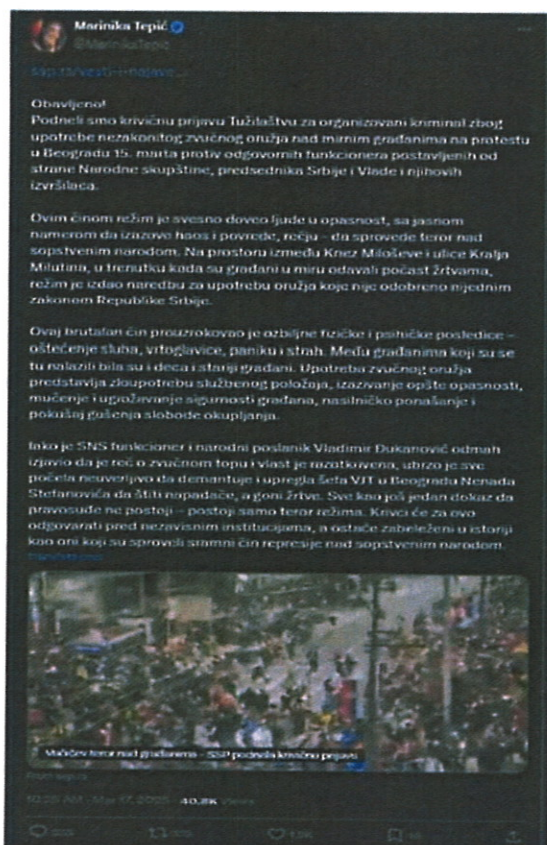
misa_ronin и @josh 4
Београд

Sinoć su studenti svojom mudrošću izvojevali veliku pobjedu. Izbegnuto je krvoproliće. Posle udara zvučnog topa plan je bio da hiljade kriminalaca naoružanih hladnim oružjem, kamenicama, svim i svačim nasrnu na građane. Studentski redari su u trenutku reagovali preko svojih komunikacija i signala, sklonili građane i osujetili plan. Zato je sinoć obraćanje monstruma kasnilo i zato je bio onako tužan, a danas besno iako je nenadležan naređuje ministarki, koja isto za to nije nadležna, da zloupotrebi tužilaštvo i naredi mu da optuži sve koji pominju zvučni top. Bravo mladosti. Idemo dalje. Strpljivo, mudro, uporno do pobjede. Čeka ih robija.

SVI KAO JEDAN 🖐️💪📱❤️

UžičkaRepublika @gjesic · 2d

Kako dođeš na ideju da taj top probaš na građanima koji odaju počast ubijenima u NS? Među tim građanima znaš da ima žena, dece, starijih ljudi, invalida. Monstrumi narkomanski.

Dane Pribic

2 d. · 🌐

15. marta 2025. godine, Predsednik Vučić je pucao u svoj narod na ulici i ništa više nije isto. Stvari su od danas ili crne ili bele. Ili si sa nama ili si sa njim. Pamtim i ko puca, a još više pamtim i ko ćuti na ovo zlo.

Urban Revolt · Прати

2 d. · 🌐

Ko laže taj i...

Credit: društvene mreže

Ugljesa Bokic

2 d · 🌐

...

**Pa, studenti, kako bih
vam rekao... Ako vam
je ok da na vama
isprobavaju zabranjena
sonična oružja onda je
i meni**

Borislav Novaković

19 h · 🌐

...

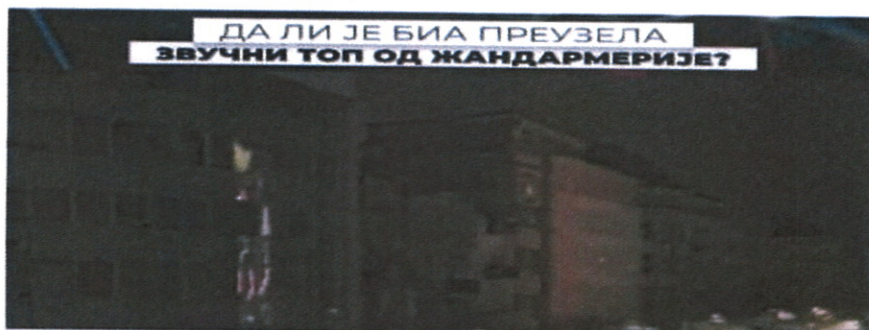
Narodni pokret Srbije · Прати

20 h · 🌐

Ovako zla vlast nije viđena! Da li je tačno da je BIA preuzela zvučni top od Žandarmerije i upotrebila ga tokom studentskog protesta?

Nećemo stati dok se ne otkrije istina ko je i kako napao mirne i slobodne građane koji su u tišini stajali i nikoga nisu ugrožavali!

✓predsednik NPS i šef poslaničke grupe
Miroslav Aleksić

Srdan Kovačević @SrdjanKovac · 1d

Nenadležni je sa zvučnim topovima sprečio da milion ljudi u Beogradu naprave najveću buku ikada koja je po planu trebala da bude 15.03. u 20:00 časova. Ajmo svi mi svake večeri u 20:00 časova da pravimo najveću buku u Srbiji. Nemaju oni toliko zvučnih topova da nas spreče!!! 💪

Pretnja Aleksandra Vučića da će svi koji pomenu napad "zvučnim topom" odgovarati, kao i skandalozna najava Višeg javnog tužilaštva da će otvoriti slučaj na ovu temu, samo su još jedno zastrašivanje građana i sramni primer zloupotrebe tužilaštva u političke svrhe. Da bi postojalo ovo krivično delo kojim prete prvo se mora utvrditi da informacije o upotrebi "zvučnog topa" nisu istinite. Iskazi građana kao i video zapisi potvrđuju upravo suprotno - napad države na svoje građane nedozvoljenim oružjem. Građanima poručujemo da se ne plaše i da zajedno nastavljamo borbu.

Bojan Kostreš

VOJVODANI-LSV @VOJVODIN... · 2d

Pucanje na tihe demonstrante tokom pomena soničnim oružjem predstavlja direktan napad države na svoje građane.

LSV Vojvodjani priprema tužbe protiv odgovornih lica i obratiće se međunarodnim institucijama za pomoć povodom ove agresije bez presedana.

Nema nazad [#samoborba](#)

nema nazad #samoborba

kreni.promeni.ns i stevanbabic

Stevanb

@BabicStevan

Zvučni udar ili neko drugo zlo koje je bačeno na građane tokom odavanja počasti – suština je ista: ljudi su povređeni i traumatizovani.

Danas su ljudi u hitnoj sa bolom u ušima, pritiskom u glavi i lupanjem srca.

Ova vlast je tihi ubica- ODGOVARAĆETE!

Janko Veselinovic @j_veselin... · 2d

Za zvučni top ćete odgovarati! Hteli ste da izazovete tragediju.

Miroslav Parović
@MiroslavParovic

Follow

1. Braća Vučić su pre nekoliko dana potpuno preuzeli upravljanje policijom.
2. Sinhronizovan je bilo udar zvučnim topom i napad đacija na studente i policiju. Plava baklja u Cacilendu je upaljena čim je zvučni top opalio i to je bio znak da i oni napadnu. Al sve mu je džaba!

Translate post

10:33 PM · Mar 15, 2025 · 195.7K Views

Miroslav Parović

2 d · 🌐

...

Šta su bitne stvari oko Vučićevog napada na građane sinoć:

1. Korišćen je talasni top. Zvučni top je samo jedna verzija tog oružja.
2. Trenutak napada je bio momenat apsolutne tišine u ulici koja od Terazija do Slavije liči na klanac. U tim uslovima su pušteni usmereni talasi.

👍👎 64

6 komentara · Dijeljenja: 5

Svidi mi se

Komentiraj

Dijeli

Miroslav Parović

2 d · 🌐

...

Vučić je juče napao narod sa leđa. Ljudi su tokom 15 min tišine bili okrenuti ka Slaviji, a talasno (zvučno) oružje je upotrebljeno sa Predsedništva.

To je za mene ključno. Pucao je u ljude koji su mu bili okrenuti leđima i odavali poštu poginulima. Pucao je u potiljak!

Milan Pernat Minja

2 d · 🌐

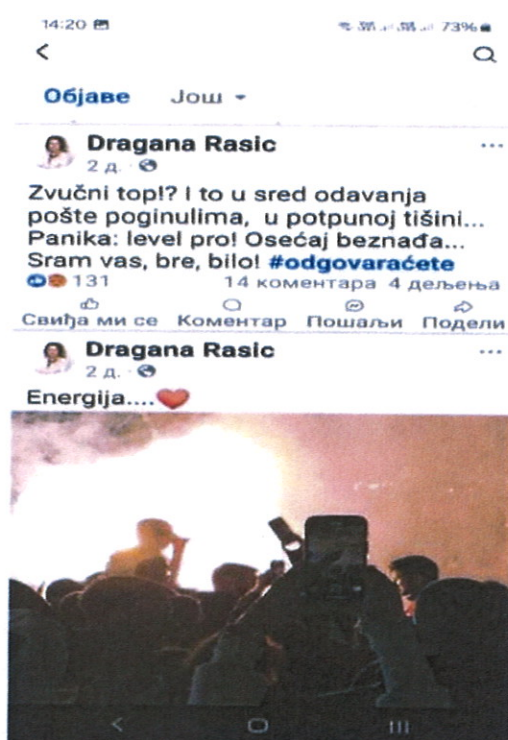
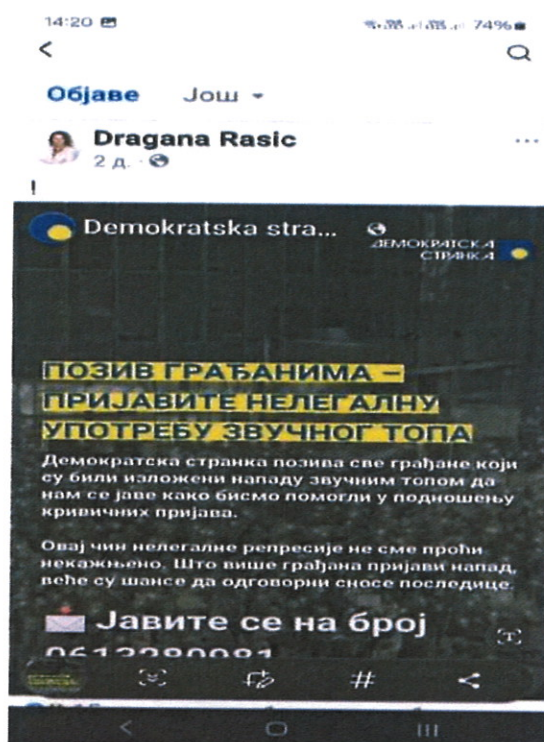
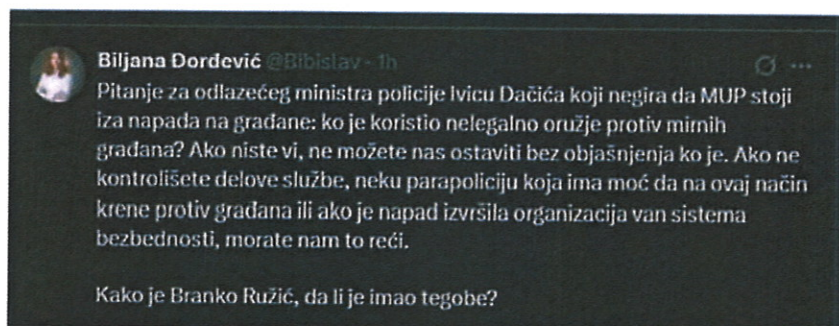
...

**Juče nas nije zaobišao ni
zvučni top. Baš smo stajali na
mestu sa prijateljima gde se
to dogodilo.**

**To je neobjašnjiv osećaj koji
možeš teško da opišeš.**

Puf

Irena Živković

Reels · 2d ·

Zvučni top i stampedo.
Napadnuti su mirni građani na protestu.

Irena Živković is with **Bor Boranima.**

2d ·

Sve ukazuje da je policija koristila nedozvoljen zakonom "zvučni top" tokom 15 minuta tišine na protestu u Beogradu.

Reč je o oružju koje nije smrtonosno, emituje intenzivne zvučne talase u određenom pravcu, a kod pogođenih osoba može izazvati glavobolju, mučninu, dezorijentaciju, ali je moguća posledica i trajno oštećenje sluha. - with **Bor Boranima.**

Владимир Шишкин

5 h ·

Ovaj režim je pucao na ljude koji su mirno stajali i odavali poštu onima koje je ovaj režim već ubio!

NOVISAD
1/11/2024
11:52

BEOGRAD
15/3/2025
19:11

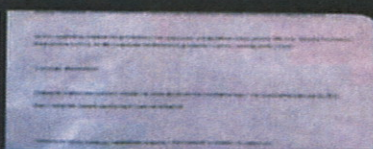

Vladimir
@samuraj016

Follow

Mnogo jaka priča,
Moj prijatelj sa juga je bio na protestu i bio izložen
jakom udaru zvučnog topa, zbog čega se odmah
sutradan ujutru javio lekarima dole kod nas.
Oštećena mu je bubna opna i oko na istoj strani
koja je bila izložena udaru.
Odmah posle pregleda podneo je krivične prijave
protiv aleksandra vučića i miloša ćacija.
Razgovarao sam sa njim, danas mu je malo bolje,
opisao mi je ceo događaj, poslao dokumentaciju i
odobrio da sve objavim. Sutra radi audiometriju
uha.
Znam čoveka, nije prepumpao priču ni 1%.
Ogorčen je, ljut i realan u opisu događaja.
Odlično je ovo sa krivičnom prijavom.
Pucali su na sve nas. Bio sam na 10 m odatle,
osetio sam delić toga i jako sam ljut!
Pucali su na sve nas, a nikoga dirali nismo! Ovo
ne može ovako da prode!

[Translate post](#)

Ana Volf

1 д. · 🌐

...

Malopre sam pričala sa prijateljem iz Novog
Zelanda, kaže da je ceo svet video trenutak
napada zvučnog topa. O tome se priča na
svim vestima...stalno. Kaže da su na njihovim
vestima objavili da je korišćena niska
frekvencija koja prolazi kroz zidove i pokriva
više od 200 metara. I svi su šokirani jer je to
zabranjeno u celom svetu...eto.

👍👎👉 137

6 коментара 4 дељења

Свиђа ми се

Пошаљи

Подели

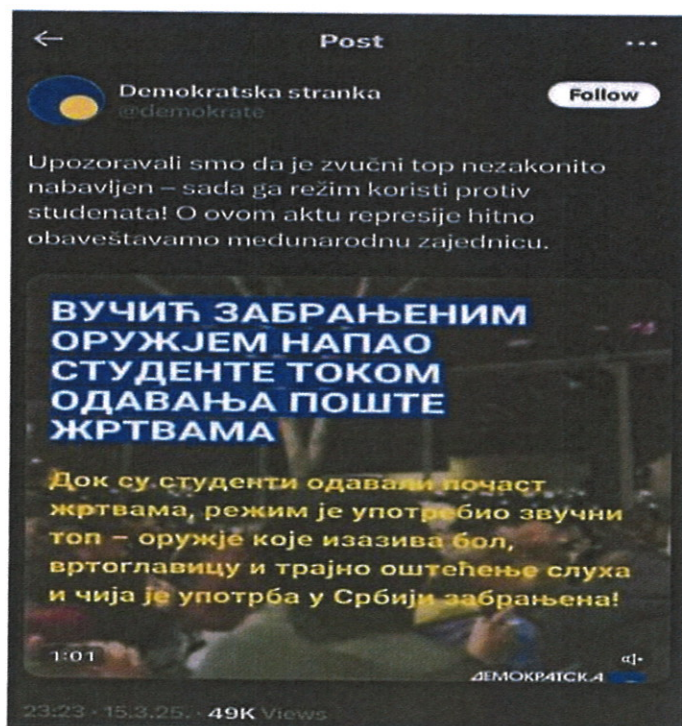
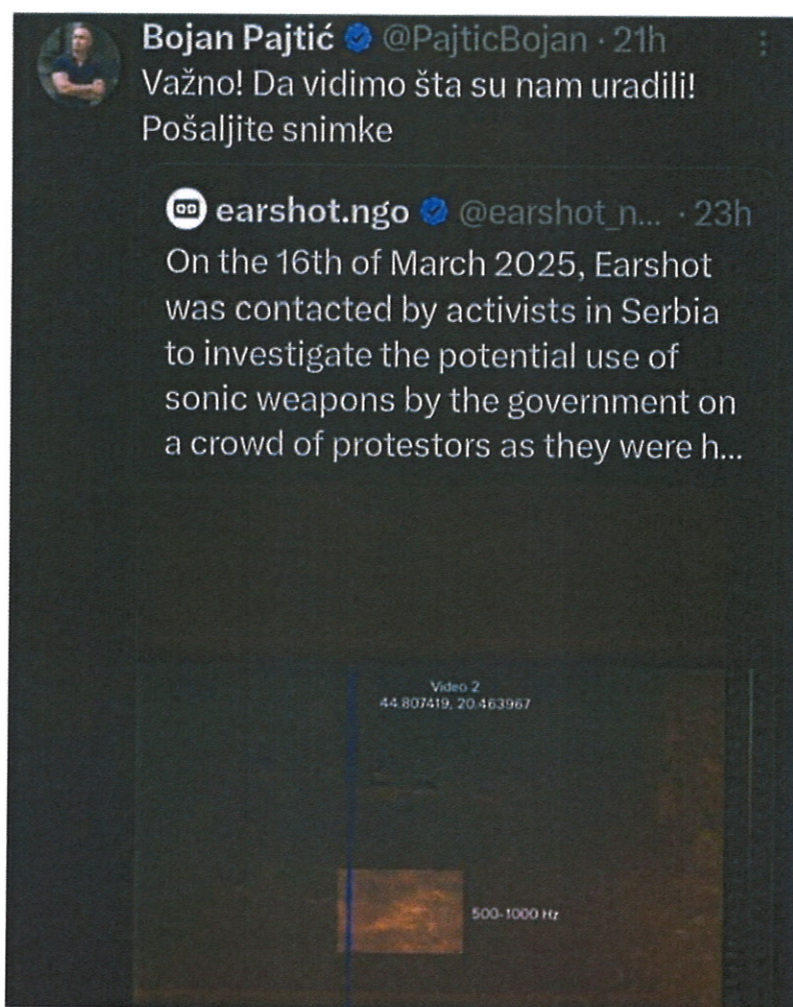
Direktno.

Trenutak incidenta: "Upotrebljen "zvučni top", oružje koje posедуje bezbednosni sistem Srbije" (VIDEO)

"Zvuk koji je prekinuo petnaestominutnu tišinu na današnjem studentskom protestu i izazvao paniku među okupljenima je zvučno oružje ili "zvučni top" koji posедуje bezbednosni sistem Srbije", rekao je za N1 Aleksandar Radić, vojni analitičar.

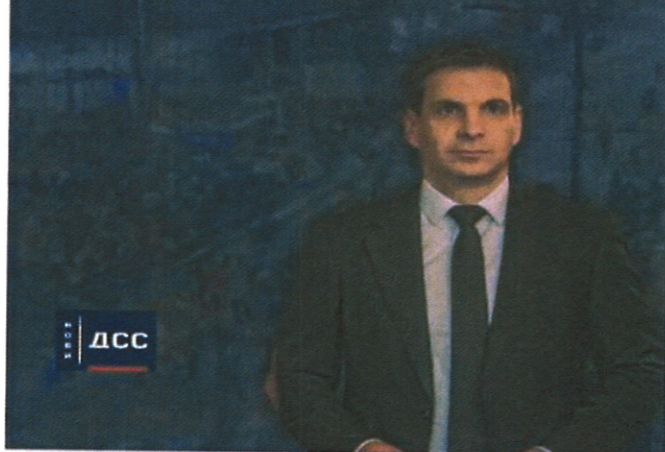

„Ни употреба правог, а камоли
звучног топа, не би смела више
никога да изненади од ове власти”

др Милош Јовановић

Liked by wpa65 and others

milosjovanovic_novidss Врло вероватно коришћење звучног топа против сопственог народа још једном потврђује невиђену бескрупулозност и насилничку природу личног режима Александра Вучића. Али колико год су последице коришћења таквог оруђа могле бити истински трагичне у ситуацији у којој више стотина хиљада људи протестује, немамо више права да се ишчуђавамо а још мање да кукумавчимо.

Aladin Paucinac

1d · 🌐

Najbliže što mogu da objasnim i uporedim sa onim što se dogodilo sinoć u Beogradu je kao da je pala neka kometa, neki talas koji će sve pred sobom odnijeti, ili detonacija neke jake eksplozije koja je udarila u neposrednoj blizini, koju si mogao da čuješ dok se približava. U tih nekoliko sekundi, siguran sam da niko nije mislio da će preživeti.

Prije nego što je nastao taj strašan udar, začula se huka, nešto što je dolazilo iz pravca Narodne Skupštine prema nama, gde smo stajali izpred Beograđanke i kretalo se u pravcu Slavije, nikome nije bilo jasno šta je to. Kako se približava, zvuk je bivao sve jači i jači, od tišine nastao je kaos.

Nastao je stampedo. Ljudi su panično počeli da beže, sklanjajući se sa ulice, niko nije znao šta se događa, ali smo svi osećali da nešto

Aladin Paucinac

? Da li

Posts About Videos Photos

ma, šta se događa, ali smo svi osećali da nešto opasno dolazi. Mislio sam, "Šta je ovo? Da li je ovo kraj?"

Bilo je haotično, kao scena iz nekog filma, nikome nista nije bilo jasno. U jednom trenutku stajali smo kao ukopani, i niko nije znao šta da misli. Da li će zgrade da padaju? Da li ćemo preživeti? Svi smo bili u istoj panici, niko ništa nije mogao predvideti, niti je imalo vremena.

I sad, nekoliko sati posle, kad pokušavam da se setim, osećam kako mi polako nadolaze misli šta se zapravo desilo u tom trenutku koji je trajao nekoliko sekundi. Još uvijek nisam siguran šta se desilo, sve mi deluje kao da nisam bio u stvarnom svijetu. Ali sada ovo želim da podijelim sa vama, jer verujem da treba da znamo šta se desilo i šta nam se događa.

Zvučni top je izazvao pravi kaos. Ljudi su bili preplašeni, a mi smo ostali da se pitamo šta nas još čeka.

👍👍👍 185

15 comments 8 shares

Aladin Paucinac

1d · 🌐

Najbliže što mogu da objasnim i uporedim sa onim što se dogodilo sinoć u Beogradu je kao da je pala neka kometa, neki talas koji će sve pred sobom odnijeti, ili detonacija neke jake eksplozije koja je udarila u neposrednoj blizini, koju si mogao da čuješ dok se približava. U tih nekoliko sekundi, siguran sam da niko nije mislio da će preživeti.

Prije nego što je nastao taj strašan udar, začula se huka, nešto što je dolazilo iz pravca Narodne Skupštine prema nama, gde smo stajali izpred Beograđanke i kretalo se u pravcu Slavije, nikome nije bilo jasno šta je to. Kako se približava, zvuk je bivao sve jači i jači, od tišine nastao je kaos.

Nastao je stampedo. Ljudi su panično počeli da beže, sklanjajući se sa ulice, niko nije znao šta se događa, ali smo svi osećali da nešto

Aladin Paucinac

1d · 🌐

Kao što saobraćajac po tragovima kočenja može da zaključi kojom brzinom se vozilo kretalo, tako i stručnjaci po reakciji mase mogu lako da utvrde o kojoj tehnologiji se radilo, snazi, dometu...

👍 104

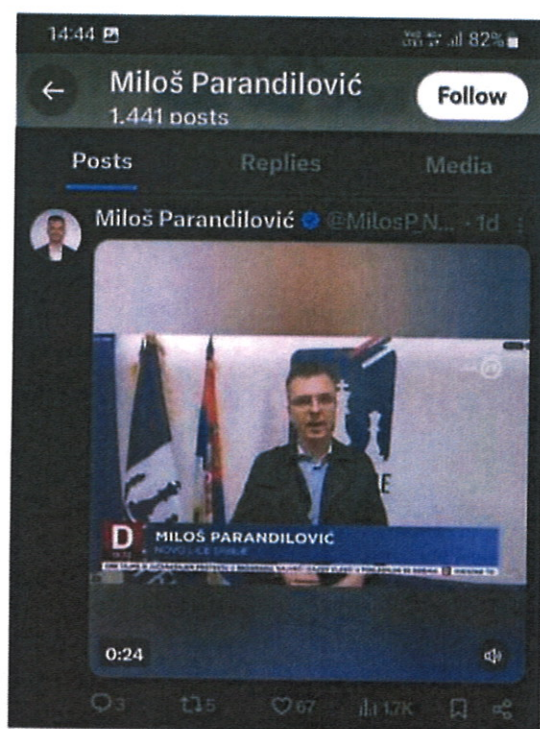
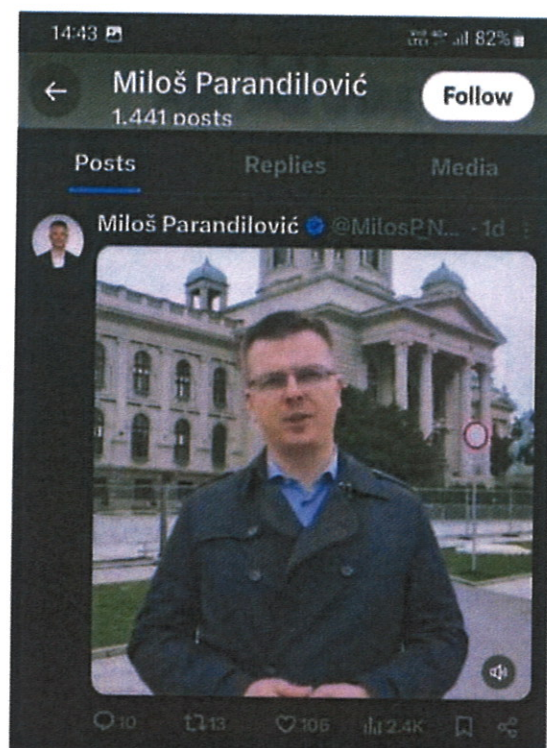
8 comments 5 shares

👍 Like

💬 Comment

➦ Share

14:19

80

YUCOM
8,4K posts

Follow

Posts

Replies

Media

YUCOM reposted

gradanskeinicijative @gradjanske · 1d

Svedočenja građana: Zvuk koji obara, panika i anksioznost – sumnja na upotrebu sredstva za razbijanje demonstracija

@bgcentar, @CRTArs, @YUCOMoffice, @FemPlatz, @A11Inicijativa i Građanske inicijative prikupljaju svedočenja građana koji su bili prisutni tokom incidenta na [Show more](#)

Ovo su

SVEDOČENJA GRAĐANA

koji su bili prisutni tokom incidenta na protestu 15. marta u Beogradu, za koji postoji ozbiljna sumnja da je korišćeno neko sredstvo za razbijanje demonstracija.

"Snažni zvučni udar, praćen talasom vrućine. Nevidljiva sila obrušava se na masu. Panika, strah. Mučnina...."

YUCOM reposted

Докона Попадича @DokonaPopadicha · 2d

**ZBOG TERORISTIČKOG NAPADA
NAD GRADJANIMA
SRBIJE - molim sve koji su
mi "prijatelji" na
društvenim mrežama a
članovi su sNs-a ili ih
u bilo kom smislu
podržavaju - DA SE SAMI OBRIŠU,
jer su, za mene
SAUČESNICI U DELU !!**

**Posle ovog terorističkog napada,
za mene više nema nevinih
medju vama, nema izgovora,
nema opravdanja, da ste
išta morali, da ste ucenjeni i
slično, bilo da ste mi
virtuelni prijatelji,
poznanici, prijatelji ili rodbina!!!**

**Za mene ste svi podjednako
odgovorni, saučesnici u
delu, suvo zlo i antisrbi !!**

Boban Sivi 9m

A Text story

**Prave se popisi svih
pacijenata koji se
jave sa poteskocama
zbog dejstva oruzja
koje su koristili za
teroristicki napad nad
gradjanima Srbije i
svima se na kartonu
stavlja oznaka "P", da se
oznace da su ucesnici
protesta...**

**A zdravstveni karton
i sva zdravstvena
dokumentacija je po
zakonima Srbije - tajna
dokumentacija za koju
mogu samo sa znaju
pacijent i izabrani lekar ...**

**Ovo je kršenje
zakona
i targetiranje!
ZATO TREBA DA KRENU
UTUZENJA !!! !!! !!!**

Bata Milojkovic

1 d. ·

...

Od sinoć posle svega što se događalo u Beogradu . Od batinaša i kriminalaca u pionirskom parku koji su pokušali da izazovu sukobe sa okupljenim građanima i to radili za 200 evra , preko toga da su gađali masu sa nekih zgrada kamenjem pa do upotrebe oružja koje je zabranjeno , više niko nema opravdanje za podršku šizozu. Od danas postoje oni koji su za to da on mora da ode i da počnemo da živimo u normalnoj državi i oni koji su za to da ih baron konstantno laže i u tome uživaju. Nema neutralnih i svako ko to tvrdi je za šizozu.

Svi koji tvrde da ništa nismo postigli okupljanjem u Beogradu veoma greše.

- Naterali smo ga da upotrebi zabranjeno oružje

- Naterali ga da laže sa svih medija po nekoliko puta dnevno.

- Naterali smo ga da okupi sve kriminalce i da ih plati da bi provocirao neredu , ali nije uspeo.

- Naterali smo ga da još više pritiska sve svoje podanike i da ih tera da još više prete i ucenjuju njegovo članstvo , jer moraju da se pojave 28. u Beogradu.

- Konačno su svi normalni ljudi u Srbiji ,a i u

Milan Tanović Tane

2 d

...

MILAN TANOVIĆ TANE (POKS): VLAST DA OBJASNI DA LI JE KORISTILA ZVUČNI TOP NA NAJVEĆEM SKUPU U ISTORIJI SRBIJE.

Najveći skup u istoriji Srbije, prekinut je nakon upotrebe određene tehnologije, za koju sumnjamo da je "Zvučni top".

Kao što sam i najavio u tekstu od prošle nedelje, Čacilend služi da bi se pokrenuli nemiri na do sada mirnim protestima studenata.

Studenti su maestralno odigrali šahovskim terminom, rokadu, premeštajući centralni protest sa platoa Narodne skupštine Republike Srbije, na Slaviju i na taj način izbegavši veće neredе koje je vlast priželjkivala, jer da ih nije priželjkivala, na dan protesta bi poslala Čacije do "citaonice" pa bi ih sutradan vratila natrag.

Ovako su studenti ispali pametniji i iznenada saopštili promenu mesta održavanja centralnog dela protesta. Izbegli su tako lomljenje Skupštine od strane Čacijevaca.

Milan Tanović Tane

Objave

Фотографије

Видео записи

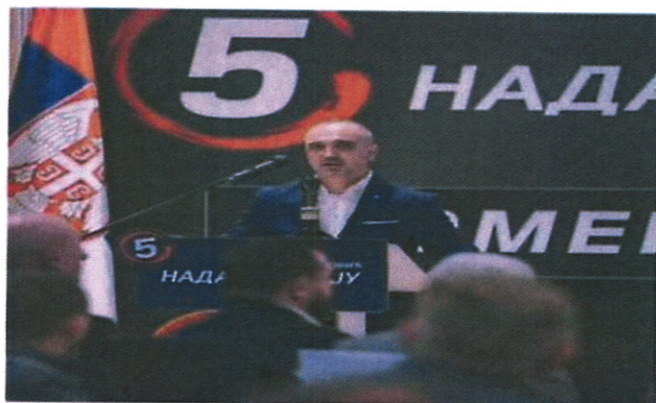
Ne znajući kako da doskoče studentima, vlast se odlučila za koordinisanu akciju tokom 15 minuta odavanja pošte stradalima pod nadstrešnicom, nekoga ko je nad protestantima upotrebio određenu tehnologiju za koju imamo osnovanu sumnju da se naziva "zvučni top" (koji koriste vojska i policija a koji je Ženevskom konvencijom zabranjen, zbog štetnosti po organizam čoveka) i Čacijevaca koju su istovremeno poceli da bacaju flaše, kamenice, topovski udar na protestante i redare, nakon čega su studenti skinuli prsluke i proglasili kraj protesta.

POKS će insistirati od policije da se izjasni šta se desilo na protestu a što se jasno vidi i čuje na snimcima, šta je izazvalo jaku buku, poput brzog voza, nakon koje se za 2 sekunde raščistila cela ulica na kojoj su bili protestanti. Koja ih je to sila razbacala na stranu i ko je upotrebio tu tehnologiju.

Ukoliko se ispostavi da je to bio "zvučni top", to će biti dokaz da je ova vlast spremna da žrtvuje građane Republike Srbije zarad ostanka na vlasti.

Dragi sugrađani, dragi studenti, delite svuda snimak na kojem sumnjamo da je iskorišćen "zvučni top" kako bi što više ljudi videlo ovaj teror.

Ukoliko se dokaže da je bio u pitanju "zvučni top", taj "zvuk" mora da se čuje u evropi i svetu.

Nedeljko Ašanin

2 д. · 🌐

Колико ниско могу да падну никако да сазнамо, али за ово ће неко морати да сноси одговорност.

Могуће да је био овај модел, ко ће га знати. Створен је снажан звук аутомобила из усмереног звучника, па су људи помислили да се неко залетео у њих. Зато су први на удару почели да се размичу, па је уследио ефекат стампеда. Шта год било, таква врста оружја није на списку одобрених средстава принуде МУП-а, те није смело да се употреби. Ко га је употребио, ако директор полиције тврди да они нису? Ћаци? У сваком случају "институције" се поново праве мртве. А у питању је нехумано оружје, забрањено за употребу у цивилизованим земљама, због могућности остављања трајних последица по здравље. Нећемо вам ово заборавити, јер сте показали да сте спремни и да убијата и то на најгори начин.

Објаве

Фотографије

Видео записи

Akcija Za Smederevo

2 д ·

Studentski protesti 15. Mart , Smederevci udruženi , zajedno kao nikad pre . Okupljanje kod Vukovog spomenika sa banderolom SMEDEREVO okupilo je ljude i iz drugih krajeva , naročito kada smo se pojavili ispred ETF prave ovacije i uzajamno oduševljenje , bilo je juče veoma lepo i ponosno biti Smederevac u Beogradu . Mi smo tamo došli prvenstveno da podržimo studente , i ako ne razumemo baš sve šta se planira ali smo svi Smederevci uz studente od prvog dana . Osim podrške mi smo bili spremni da zaštitimo i fizički studente od "ćacilenda" , lažne patrijote i "lojaliste" do poslednjeg eura .

" Juče je samoproklamovani predsednik Srbije postavljen posle višestrukih pokrađenih izbora , napao je vojno-policijskim savremenim oružijem mirne , nenaoružane , građane Srbije , ničim izazvanim a šta će biti ako ZVUČNI TOP sledeći put bude jače podešen i izazove pucanje bubne opne , teža oštećenja mozga , ovakva reakcija monstruma govori samo jedno"

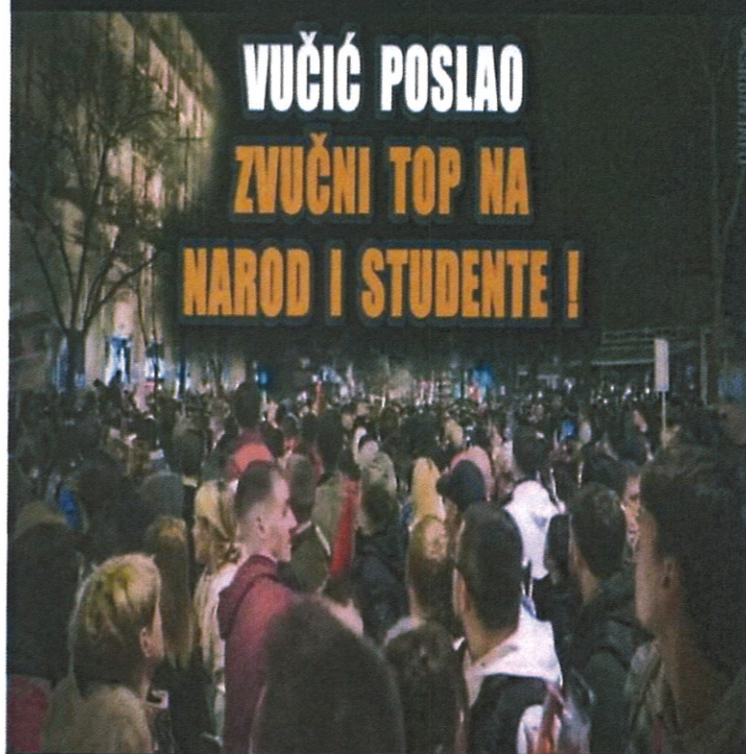
"Juče je objavljen rat sopstvenom narodu "

Znamo da naš prifil prate pripadnici Policije , rekli su mi da su mnogima deca studenti i da učestvuju na protestima , da je njihova obaveza bezbednost predsednika a i bezbednost svakog građanina . Gospodo učinite nešto za bezbednost građana , uhapsite predsednika poludelog od staha , jel šta

14:25 ▶

📶 24

Акција За Smederevo

НЕД У 11:26

Звиђа ми се

Коментар

Пошаљи

Подели

Aladin Paucinac

1d · 🌐

Kako jeftina fora Ministarstva unutrašnjih poslova! Umesto da iskoriste svoju tehnologiju i približe slike sa predsedništva koje postoje, koje su autentično zabeležene kamerama, kako bi nas uverili i da bismo im poverovali, oni skidaju slične slike sa Googla i pokušavaju da svojim izjavama još jednom obmanu građane Srbije.

Министарство унутрашњих послова Републике Србије

1d · 🌐

Поводом фотографије терасе Председништва која се на друштвеним мрежама објављује у негати... See more

Aladin Paucinac

2d · 🌐

Vučiću, nad mirno okupljenim građanima si upotrebio zvučni top, priznaj, huljo, da si se usrao!

Almir Limar Vrujcanin + 149 11 comments

Like

Comment

Share

Aladin Paucinac

1d · 🌐

Ako sam dobro razumeo, hulja misli da je nekoliko stotina hiljada ljudi (jer mnogi nisu ništa osetili) na jučerašnjem protestu u Beogradu, simuliralo dezorijentaciju i paniku od zvučnog topa?

Almir Kico Kladnicanin + 55 3 comments

Like

Comment

Share

Aladin Paucinac

2d · 🌐

Emin Bakan

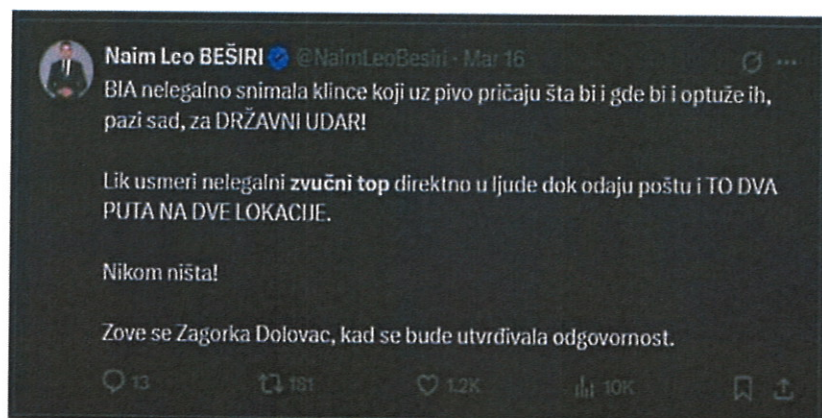
2d · 🌐

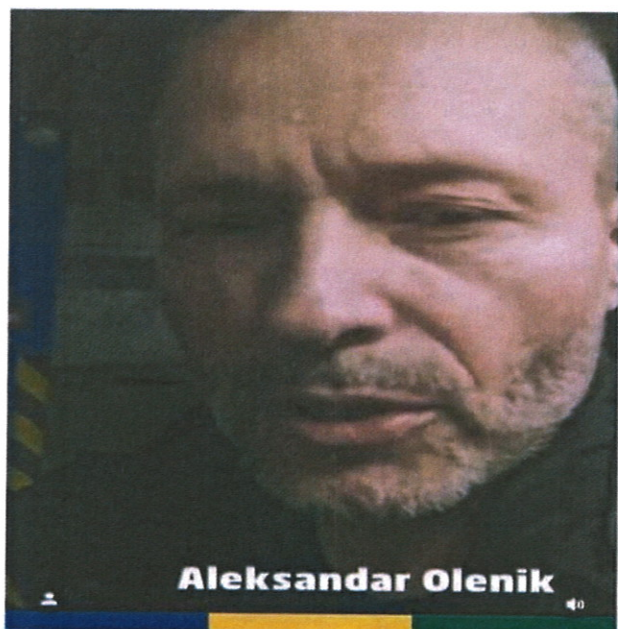
Nesto neverovatno se desilo tokom 15 minuta ćutnje.

Video: Aladin Paucinac

Pojačati zvuk.

Aleksandar Olenik

64 5

vojvodina_lsv Tim nevladinih organizacija, naš pravni tim
LSV Vojvođani kao i ostali pravni timovi opzicionih partija
treba svi zajedno, brže i efikasnije da pomognu svim
građanima koji su žrtve upotrebe nelegalnog oružja.

Lazar Živanović

2 д · 🌐

...

Razočaran sam, ljut i besan!!!
ZVUČNI TOP koji je zabranjen u mnogim zemljama, koji može trajno oštetiti sluh kod čoveka.

To si koristio na svoj narod!!

U toku odavanja 15-min pošte tragično nastradalima u Novom Sadu !!!

Gorećeš u paklu zlobniče !!

Svašta bi nešto napisao, ali ti nemaš ljudskosti više u sebi i zato te treba uhapsiti i isti narod na koji si koristio zvučni top, isti taj narod da ti sudi !!

👍 21

4 коментара 4 дељења

👍
Свиђа ми се

💬
Коментар

✉️
Пошаљи

🔗
Подели

Miloš Ivanović

2 д · 🌐

...

Režim je izgleda uključio zvučni top (sredstvo zabranjeno u ogromnom broju zemalja koje može izazvati trajna oštećenja i traume) za vreme 15-ominutne tišine!

👍👍👍 55

👍 55

💬 10

✉️

🔗 3

Mirko Jevtic

...

2 д. · 🌐

Шта је ово ако није звучни топ? Пробати
недозвољено оружје против свог народа у
тренуцима када у тишини и миру ... Прикажи још

Αθανάσιος Ζαγλιανής

2 д. · 🌐

S obzirom sa kakvim diktatorima i ludacima se
ovaj naš druži, možda i nije testirao zvučni top,
već nešto mnogo sofisticiranije.... Прикажи још

Post

Biljana Lukić

@BiljanaLuki

Koliko si jadan od 1 do
"800.000 ljudi odaju počast ubijenima, ti
aktiviraš zvučni top koji trajno oštećuje zdravlje",
USA oružje koje je u većini zemalja zabranjeno.
Od 1 do Hulja.

[Translate post](#)

21:34 · 15.3.25. · 151K Views

115

566

6K

266

Djordje Miketic ✓

@djordjemiketic

Follow

...

najveći skup u istoriji srbije, ali ne nije mogao da izdrži, rokno je zvučni top u sred petnaestominutne tišine

[Translate post](#)

Last edited 9:32 PM · Mar 15, 2025 · **54.5K** Views

FOTO / Marinika Tepić objavila fotografiju ispred Skupštine i tvrdi da je na njoj zvučni top

Autor: N1 Info, Nov.rs | 19. ožuj. 2025. 10:48 | REGIJA 1 komentar

Dodajte N1 u omiljeni Google izvor [Više](#)

Radule Perisic/ATAIimages/PIXSELL | Radule Perisic/ATAIimages/PIXSELL

Potpredsjednica srbijanske Stranke slobode i pravde Marinika Tepić objavila je fotografiju uz tvrdnje da prikazuje zvučni top korišten tijekom prosvjeda 15. ožujka u Beogradu.

Prikazuje policijsku brigadu na bočnoj strani Skupštine i policijsko vozilo, a na njegovoj haubi nešto što bi mogao biti uređaj za proizvodnju zvučnih valova.

Stranka slobode i pravde ranije je najavila da će na konferenciji za medije objaviti dokaze o tome kako je MUP preko SDPR-a kupio zvučno oružje koje je zabranjeno u Srbiji.

Ministar unutarnjih poslova Ivica Dačić priznao je da to uistinu jest slučaj, da se kupilo to oružje 2021., ali da je i dalje "zapakirano" u skladištu, bez da se ikad koristilo.

Podsjetimo, tijekom 15 minuta tišine na prosvjedu u Beogradu nastala je panika nakon što je više građana počelo trčati. Sumnja se na upotrebu zvučnog oružja. MUP i vlast to demantiraju, dok su stručnjaci utvrdili buku kakvu proizvodi "Vortex Ring Gun" ili "Vortex Cannon".

Marinika Tepić
@MarinikaTepic · [Follow](#)

Beograd, subota 15. mart 2025.
Desno - skup studenata i građana
Levo - POLICIJA DRŽI ZVUČNI TOP na džipu kod Narodne skupštine države Srbije !

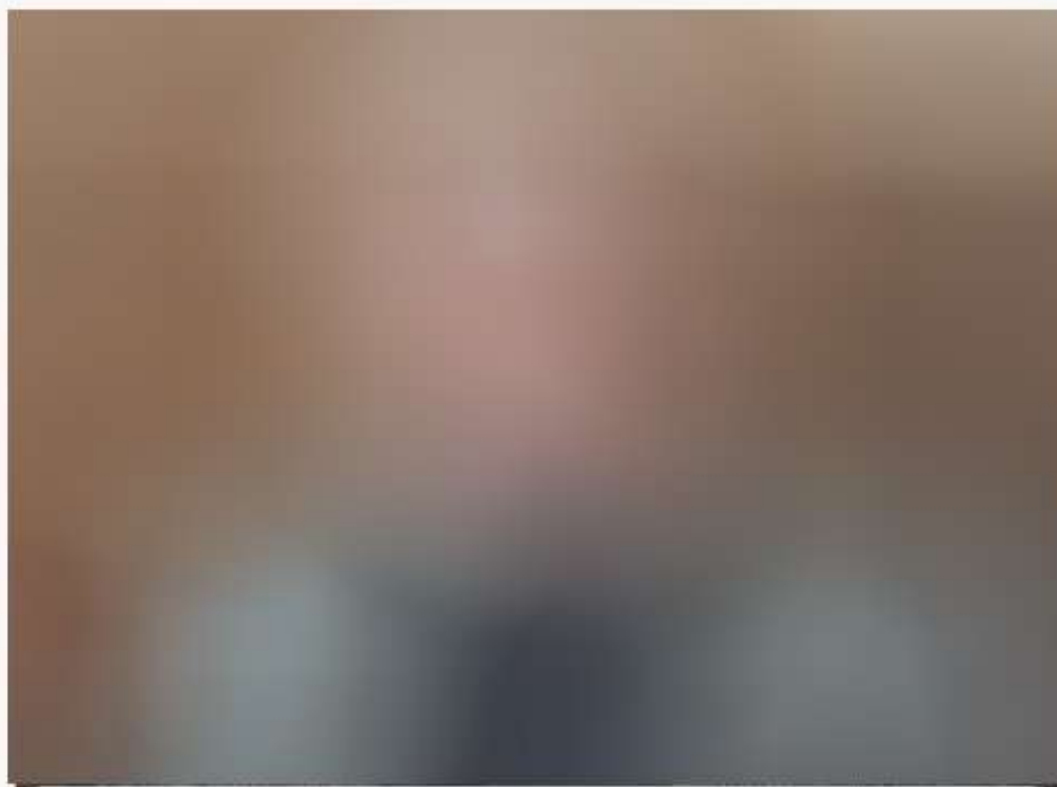
Vlast je ugrozila živote ljudi.
Upotrebili su zvučne uređaje koje su rasporedili po gradu.
Skupštinu Srbije su zato ispraznili da bi [Show more](#)

10:05 AM · Mar 19, 2025

5.5K Reply Copy link

[Read 450 replies](#)

Božo Prelević: Upotrebljen je zvučni top Dženezis, uvezen iz SAD preko Izraela

Autor: **Nedeljnik**

DRUŠTVO 16.03.2025. 16:47

Postavi Nova.rs za omiljeni Google izvor

[Više](#)

Advokat i nekadašnji kominisar policije Božo Prelević izjavio je da je sinoć u Beogradu „upotrebljen zvučni top marke Dženezis, uvezen od strane Jugoimporta 2022. godine“.

Podeli vest:

„Taj zvučni top je američke proizvodnje, a uvezen je preko Izraela“, rekao je Prelević, gostujući u emisiji „Pokreni se“ na televiziji Nova. On je naglasio da je upotreba zvučnog topa u Srbiji zabranjena.

„Ta vrsta topa, u zavisnosti od jačine, oštećuje sluh, oštećuje pejsmejkere ljudima, izaziva pucanje kapilara i krvnih sudova i može da ostavi trajne posledice“, rekao je Prelević.

Zvuk sličan šišanju

Prelević je objasnio da je sinoć bio sa svoje troje dece i suprugom na mestu gde je, kako kaže, moguće upotrebljen zvučni top.

„Čuo se zvuk sličan šišanju. Mislili smo da neko ima trubu. I onda su ljudi počeli da padaju. Jedan talas je došao do nas i nastao je stampedo. Ljudi su gazili jedni preko drugih, ne znajući šta se dešava. Tamo bliže Predsedništvu su se tresla stakla. To je, inače, urađeno iz zgrade Predsedništva i Ćacilenda. To ne može da se nađe u rukama fizičkih lica“, rekao je Prelević.

Naredio predsednik Ćacilenda

„Ovo je naredio predsednik Ćacilenda, niko drugi nije mogao da naredi osim njega. To pokazuje kako on doživljava Ustav. On smatra da je, u slučaju velikog neslaganja sa njegovom politikom, dozvoljeno upotrebiti i protiv maloletnih i punoletnih lica sredstva koja su zabranjena svuda u svetu“, rekao je Prelević.

Dodao je i da je „upotrebu ovog“ praktično najavio i Dragoslav Bokan u jednom od svojih blogova.

„Bokan je napisao: ‘Šta ima tako strašno u građanskom ratu, ako u sebi nosi trebljenje „gube iz torine“ radi isceljenja čitavog naroda.’ I onda kaže: ‘Razjareni sledbenici plenumara će osetiti po prvi put snagu srpskih ministarstava sile.’ Zamislite, on decu koja su pešačila po 150 kilometara i kojima je cela Srbija izašla da da sve što ima, naziva ‘razjarenim sledbenicima’“, rekao je Prelević za emisiju „Pokreni se“.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

**СТРАТЕГИЈА НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**

Београд, децембар 2019. године

Србија пролази кроз судбоносне тренутке, оптерећене изненадним, сложеним и тешко предвидивим догађајима који могу утицати на њену безбедност и способност да свим грађанима омогући достојанствен живот и рад у миру.

Иако је све више дилема, а све мање алтернатива и решења, Србија има потенцијале да у бескрупулозној борби интереса заштити своје вредности и националне интересе у повољном амбијенту за све њене грађане.

У времену безличне прагматичности и уподобљавања вредности правде и истине према уским интересима, првенствену и непосредну одговорност за функционисање и развој националне безбедности има усклађено деловање државних органа и институција са другим деловима нашег друштва.

Због тога су напори које чинимо и које ћемо убудуће чинити оличени управо у Стратегији националне безбедности Републике Србије, хијерархијски највишем и најзначајнијем стратегијском документу у области националне безбедности наше земље.

Српско друштво и српска држава су кроз историју настојали да капитализују своје подвиге, победе и достигнућа. Распета између Истока и Запада, између потреба и могућности, између мита и стварности, Србија се херојски жртвовала за остваривање идеала слободе, правде и правичности.

На том путу сталне егзистенцијалне угрожености и физичког нестајања, нарочито у 20. веку, нисмо успели у довољној мери да се усредсредимо на успостављање националних интереса који би недвосмислено усмеравали генерације делатника, без обзира на променљиве историјске околности.

Због тога је значај Стратегије националне безбедности Републике Србије још већи, јер први пут на јасан, недвосмислен начин, званично утврђује националне интересе. Ти национални интереси почивају на основама универзалних и националних вредности на које нас упућује Устав, али и које баштини српски народ и сви грађани Републике Србије у земљи и расејању.

Национална питања Србије увек су била у тесној вези са њеном националном безбедношћу, а неретко и са опстанком. А безбедност Србије, српског народа и свих грађана који живе у њој, фундаментална су потреба и нужан

предуслов развоја не само државе већ и читавог друштва и сваког појединца у њему. На тај начин настојали смо да помиримо усвојена стратешка опредељења и приоритете државне политике са изазовима које свакодневно намеће стратегијско окружење Републике Србије.

Правда је врховни закон државе и праведно је да самостално уређујемо националну безбедност у интересу свих наших грађана, истовремено поштујући међународни поредак и норме и не угрожавајући друге. Уверени смо да је тај приступ могуће остварити. Заштита и остварење националних интереса биће приоритет у усмеравању расположивих снага и средстава под окриљем система националне безбедности, односно у оквиру политике националне безбедности. Важно је да је само снагом духа и непоколебљивом одлучношћу могуће остварити планирано и жељено.

Србија је велика породица. Нема безбедне породице без самосталне и стабилне државе, као што нема самосталне и стабилне државе без јаке националне безбедности, у оквиру које ћемо штитити и остваривати националне интересе. То је залог јединства државе и народа, државе и грађана, али и слободе коју су нам преци завештали. То је поглед у будућност без стида.

Туђе нећемо, своје не дамо је у самој суштини наших националних интереса, као нашег завештања будућим поколењима.

ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ

Александар Вучић

САДРЖАЈ

УВОД.....	5
1. СТРАТЕГИЈСКО ОКРУЖЕЊЕ	7
2. ИЗАЗОВИ, РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ	15
3. НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕСИ	19
4. ПОЛИТИКА НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ	22
4.1. Очување суверености, независности и територијалне целовитости Републике Србије	22
4.2. Очување унутрашње стабилности и безбедности Републике Србије и њених грађана.....	25
4.3. Очување постојања и заштита српског народа где год он живи, као и националних мањина и њиховог културног, верског и историјског идентитета ...	28
4.4. Очување мира и стабилности у региону и свету.....	30
4.5. Европске интеграције и чланство Републике Србије у Европској унији	33
4.6. Економски развој и укупни просперитет.....	35
4.7. Очување животне средине и ресурса Републике Србије	38
5. СИСТЕМ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ.....	40
5.1. Структура система националне безбедности	40
5.1.1. Управљачки део система националне безбедности	40
5.1.2. Извршни део система националне безбедности.....	41
5.2. Начела функционисања система националне безбедности.....	42
6. СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ.....	44
ЗАКЉУЧАК.....	45

УВОД

Национална безбедност Републике Србије јесте објективно стање заштићености њених националних вредности и интереса од свих облика угрожавања, те субјективан осећај безбедности грађана¹ Републике Србије. Представља резултат утицаја стратегијског окружења и предузетих мера и активности државних органа и институција у извршавању безбедносних функција, те деловања других субјеката у свим областима друштвеног живота.

Стратегија националне безбедности Републике Србије² (у даљем тексту: Стратегија националне безбедности) јесте највиши стратешки документ чијим спровођењем се штите националне вредности и интереси Републике Србије од изазова, ризика и претњи безбедности у свим областима друштвеног живота. Њена полазишта су: очување суверености и територијалне целовитости, војна неутралност, брига о српском народу ван граница Републике Србије, европске интеграције и ефикасна правна држава.

Стратегија националне безбедности у потпуности одражава приврженост Републике Србије општим цивилизацијским и моралним вредностима, поштовању своје државотворне традиције, владавини права, социјалној правди, демократији, људским и мањинским правима и слободама, економском напретку, кооперативној безбедности и свестраној међународној сарадњи. Опредељења исказана у овом документу нарочито изражавају спремност Републике Србије за активно учешће у процесима сарадње и заједничког деловања са другим државама и субјектима међународних односа у изградњи и унапређењу националне, регионалне и глобалне безбедности.

Стратегија националне безбедности заснива се на примени свеобухватног приступа који подразумева заједничко ангажовање свих субјеката и потенцијала друштва и државе у супротстављању изазовима, ризицима и претњама безбедности и заштити и остваривању националних интереса Републике Србије. У њој се анализира стратегијско окружење Републике Србије, процењују изазови, ризици и претње безбедности Републике Србије, формулишу национални интереси и циљеви, утврђује политика националне безбедности, затим структура и начела функционисања система националне безбедности, као и начин њеног спровођења.

¹ Изрази који се користе у овом документу, а имају родно значење, односе се једнако на мушки и женски род.

² На основу члана 9. став 2. тачка 2) Закона о одбрани („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 88/09 – др. закон, 104/09 – др. закон, 10/15 и 36/18) и члана 8. став 1. Закона о Народној скупштини („Службени гласник РС”, број 9/10), Народна скупштина Републике Србије на Десетој седници Другог редовног заседања у 2019. години, одржаној 27. децембра 2019. године, донела је Стратегију националне безбедности Републике Србије, која је објављена у „Службеном гласнику РС”, број 94/19. Даном објављивања ове стратегије престаје да важи Одлука о усвајању Стратегије националне безбедности Републике Србије („Службени гласник РС”, број 88/09).

Стратегија националне безбедности представља полазну основу за израду других стратешких и доктринарних докумената, докумената јавних политика и нормативно-правних аката у свим областима друштвеног живота и функционисања државних органа и институција, ради очувања и заштите безбедности грађана, друштва и државе.

Ставови из Стратегије националне безбедности се операционализују у стратешким и доктринарним документима, документима јавних политика и нормативно-правним актима.

Овим јавним документом се домаћој и међународној јавности представљају основна стратешка опредељења Републике Србије у области националне безбедности.

1. СТРАТЕГИЈСКО ОКРУЖЕЊЕ

Политички, економски, културни и безбедносни односи у свету одвијају се у глобалном мултиполарном и мултилатералном окружењу у којем се све наглашеније испољава уравнотежење моћи и сложена међузависност држава. Савременим поимањем глобалне безбедности која обухвата различите сфере друштвеног живота, отворена је могућност решавања конфликтних стања мирним путем и перспектива развоја политике сарадње и споразумевања на глобалном и регионалном нивоу.

Интегративни процеси у области безбедности, као и растућа политичка, економска и културна сарадња, значајно смањују ризике сукобљавања држава, као и могућност настанка неконтролисаних криза и преношења сукоба са једног простора на други. Међутим, свет је и даље суочен са бројним, вишеструко детерминисаним безбедносним изазовима, ризицима и претњама на које је потребно правовремено и адекватно реаговати. С обзиром на динамичне промене у међународним односима, изазови, ризици и претње безбедности мењају карактер и форме испољавања.

Околности које доприносе настанку изазова, ризика и претњи безбедности на глобалном нивоу су, пре свега, велике разлике у погледу нивоа економског и културног развоја, које имају за последицу сиромаштво и социјалну угроженост знатног дела становништва, што узрокује настанак негативних демографских и социо-психолошких појава. Регионални и локални сукоби, етнички и верски екстремизам, тероризам, организовани криминал, пролиферација оружја за масовно уништавање, илегалне миграције, хибридне претње, сајбер претње, ограничена расположивост природних ресурса, укључујући воду, храну, енергенте и сировине, као и промена климе и деградација природне околине, угрожавају стабилност појединих држава и читавих региона, као и глобалну безбедност.

Опште стање безбедности у свету знатно угрожава грубо кршење Повеље Уједињених нација и општеприхваћених норми међународног права, а нарочито мешање у унутрашње ствари суверених држава, као и концепција и пракса превентивног напада и војног интервенционизма. Посебно је забрињавајућа тенденција заоштравања односа између великих сила, условљена надметањем за остваривање њихових супротстављених интереса и промену постојећих сфера утицаја. У таквим околностима се ризик од војног сукоба глобалних размера, иако је знатно умањен, не може у потпуности искључити. Највеће претње на међународном плану дугорочно ће и даље бити међународни тероризам, организовани криминал, јачање политичког и верског екстремизма, мигрантска криза и посреднички конфликти.

Дуготрајни и разарајући етнички и верски конфликти на Блиском истоку и северу Африке утицали су и на друге делове света и створили нове безбедносне и политичке проблеме, а степен опасности од тероризма повећан је не само у тим регионима, већ и на подручју Европе. Поред тога, знатно је повећан број миграната чија је крајња дестинација нека од развијених држава Европе.

Европска унија и/или њене државе чланице суочавају се са потребом решавања бројних комплексних питања, као што су опасност од тероризма, политика азила и управљање миграцијама, финансијска криза и криза јавног дуга у еврозони, што захтева институционални одговор Европске уније и њених држава чланица на све поменуте изазове.

Организација северноатлантског уговора (НАТО) настоји да превазиђе тешкоће у погледу обезбеђивања адекватних буџетских средстава, како би могла да настави да се прилагођава променама у стратегијском окружењу и изграђује неопходне капацитете за супротстављање савременим изазовима, ризицима и претњама.

У условима глобализоване економије, макроекономске последице финансијске нестабилности у функционисању глобалног тржишта одражавају се и на стање безбедности у свету. Последице светске економске кризе у појединим државама могу да доведу до политичке нестабилности, социјалних немира, као и до интензивирања улагања у војноиндустријски комплекс и пораста трке у наоружању.

Спорији раст у развијеним економијама негативно утиче на државе у развоју, док су светска трговина и инвестиције у неповољном положају. С обзиром на растући број свеобухватних уговора о слободној трговини и кретању капитала, очекује се да ће јачање економске међузависности наставити да резултира ограничавањем надлежности националних држава.

Имајући у виду климатске промене, као и све израженији дефицит природних ресурса, процењује се да ће у свету бити повећан број сукоба изазваних надметањем за обезбеђење енергената и других природних сировина, питке воде и хране. Поред тога, увећање ризика од напада на инфраструктуру за транспорт енергената утицаће на државе да знатно појачају заштиту критичне енергетске инфраструктуре, укључујући употребу војних снага.

На глобалном нивоу наставиће се доминантно коришћење фосилних горива, пре свега нафте, а очекује се знатно повећање потражње за природним гасом. Необновљивост најкомерцијалнијих и најдоступнијих енергената савременог света, угља, нафте и гаса, неповољно се одражава на перспективу одрживог развоја, нарочито због мале вероватноће да ће енергија добијена из обновљивих извора знатно увећати свој удео у глобалној потрошњи.

У социјалној сфери посебно значајно биће решавање проблема држава у вези са повећаним приливом миграната у развијена подручја и пресељавање сеоског становништва у градове, трендом старења популације, осигурањем свеобухватне здравствене заштите, повећањем доступности и квалитета образовања, као и одговарајућим запошљавањем грађана. Развијене државе ће се све чешће суочавати са тешкоћама у смањивању миграционих притисака и токова, јер ће се повећавати број миграната из неразвијених, сиромашних и оружаном сукобима захваћених држава.

Изузетно брз научно-технолошки развој, дифузија савремених научних достигнућа и технологије и њихов све већи утицај на све области друштвеног

живота у државама широм света повећавају сложеност стратегијског окружења. У том контексту, постојаће већи потенцијали за остваривање позитивног утицаја на привредни и економски развој држава, кроз примену иновативних технолошких решења која ће доприносити унапређивању коришћења ресурса и убрзаном расту продуктивности. Међутим, насупрот очекивањима да ће бити повећан ниво одговорности свих укључених субјеката у погледу коришћења научних достигнућа у општем интересу и за добробит читавог човечанства, процењује се да ће развој науке и технологије наставити да буде подложен различитим видовима злоупотреба, што ће доводити до негативних безбедносних импликација.

Динамика глобалног развоја информационих технологија условиће даље интензивирање активности у сајбер простору чију безбедност ће, превасходно, угрожавати сајбер шпијунажа, напади на критичну инфраструктуру, неовлашћени продори у базе тајних података, као и ширење лажних вести и дезинформација путем друштвених мрежа.

Државе у региону југоисточне Европе опредељене су за демократске вредности, унапређивање економске и друштвене стабилности, дијалог и сарадњу, што може умањити могућност избијања сукоба и позитивно утицати на безбедносно окружење. У процесу стабилизације региона постоје и одређена ограничења, попут етничког и верског удаљавања, различитог тумачења и покушаја ревизије историје. И поред тога, регионална безбедност се у све већој мери заснива на заједничким и усаглашеним активностима у области безбедности, политике и економије и другим областима које су усмерене на очување стабилности и предупређивање криза у овом региону, као и на заједнички интерес држава региона да приступе Европској унији.

Интеграцију држава које теже чланству у Европској унији могу успоравати нерешени институционални и економски проблеми у оквиру тих држава, неспремност за спровођење неопходних реформи и усклађивање са правом ове организације, међусобни билатерални спорови, као и билатерални спорови са чланицама Европске уније из региона југоисточне Европе. Наведени спорови неретко могу бити изговор за успоравање процеса европске интеграције, што је противно пракси „добрих намера” и одредбама Преговарачког оквира Европске уније које се односе на механизме решавања билатералних спорова како се не би оптерећивао процес европске интеграције.

Поред политичке улоге Европске уније, у региону југоисточне Европе значајан утицај остварују и друге регионалне и велике силе. Имајући у виду геостратегијски положај југоисточне Европе, преко које пролазе важни енергетски и комуникацијски правци, сукобљавања интереса држава у коришћењу транзитних праваца и располагању ресурсима могу довести до настанка регионалних криза и угрожавања безбедности и стабилности држава региона, али и ван њега. С друге стране, регион Балкана, као простор за транзит енергената, могао би да повећа свој укупни геоекономски значај.

Стање безбедности у региону југоисточне Европе карактерише присуство фактора угрожавања безбедности невојним претњама, међу којима су сепаратистичке тежње, етнички, верски и политички екстремизам, економски и

социјални проблеми, миграције, организовани криминал, недовољна изграђеност државних институција и елементарне непогоде.

Значајан утицај на безбедносну ситуацију у региону остварују наслеђени проблеми из прошлости, историјске противречности, као и последице сукобљавања народа и држава на простору југоисточне Европе, а посебно на простору Балкана у новијој историји. Односе држава у региону, такође, оптерећује регулисање положаја мањина, решавање питања несталих лица и надлежности у процесуирању ратних злочина, као и питања повратка избеглих, прогнаних и интерно расељених лица и враћања њихове имовине. Ризици од избијања ратова и других оружаних сукоба на простору југоисточне Европе, иако су смањени, нису елиминисани.

Отворена неслагања држава региона југоисточне Европе, пре свега због мањинских, али и територијалних питања, отежавају регионалну сарадњу. На ситуацију у региону највећи утицај имају питање статуса Аутономне покрајине Косова и Метохије, међуетничке тензије, као и мигрантска криза.

Сепаратистичке тежње у региону реална су претња његовој безбедности. По својој тежини и комплексности, као и негативним импликацијама на унутрашњу стабилност држава у региону и њихово безбедносно стање, посебно се издваја проблем противправно једнострано проглашене независности територије коју административно обухвата Аутономна покрајина Косово и Метохија од стране привремених институција самоуправе у Приштини. Поред тога, неспровођење Првог споразума о принципима који регулишу нормализацију односа (Бриселски споразум) и споро успостављање демократских стандарда на Косову и Метохији, непоштовање основних људских права српског и другог неалбанског становништва, узурпација и уништавање њихове имовине и културно-историјске баштине, као и јачање радикалног исламизма, представља извор дугорочне нестабилности региона. Признавање независности тог дела територије Републике Србије од стране појединих држава у непосредном окружењу, као и одређеног броја држава у свету, неповољно се одражава на јачање мера поверења и сарадње и успорава процес стабилизације на овим просторима.

Покушаји ревизије Општег оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини (Дејтонски споразум) остварују негативан утицај на стабилност и безбедност у региону. Република Србија, као једна од потписница, је гарант Дејтонског споразума и залаже се за поштовање и испуњавање обавеза из тог документа у интересу сва три конститутивна народа и два ентитета Босне и Херцеговине.

У појединим државама региона постоји тежња, као и покушаји, да се оствари што већи степен националног уједињења етничког простора и реализују великодржавни пројекти, посебно када је у питању стварање „Велике Албаније”, који би укључивали ревизију и промену међународноправно утврђених државних граница и овлашћења, представљају претњу миру и безбедности на регионалном нивоу, али и ван њега. Негативан утицај на стање у региону остварују и појаве и манифестације јачања екстремно националистичких група, као и нарушавање политичких односа и продубљивање политичких подела. Поред тога, заступљен је

и верски екстремизам који, пре свега, има за последицу јачање радикалних исламистичких покрета, чије активности могу да изазову дестабилизацију региона.

Све рестриктивнији став држава чланица Европске уније о пријему миграната повећава изгледе да регион постане једна од зона пријема, при чему би се Република Србија нашла у ситуацији да преузме старање о броју миграната који премашује њене економске и организационе капацитете. Илегалне миграције људи са Блиског истока и из северне и подсахарске Африке, у спрези са организованим криминалом, представљају безбедносни ризик у региону.

Економска ситуација у државама региона југоисточне Европе и даље је неповољна и поред позитивних ефеката мера које предузимају готово све владе. Општа карактеристика привреде свих држава у региону је слабо развијена технолошка и индустријска база. Уз то, видне су последице економске кризе која се прелила са повезаних тржишта и економија, недостатак инвестиција, слаба домаћа тражња и ниска конкурентска позиционираност на тржиштима. Такође, присутни су проблеми у вези са планирањем буџета, тешкоће у санирању дефицита, као и раст сиромаштва услед смањења куповне моћи становништва. Државе региона изложене су ризику од дугорочног пораста јавног дуга, негативног биланса и других врста дефицита, те високој стопи незапослености, изостанку стратешких пројеката и све већој енергетској зависности. И поред тога државе региона настоје да смање јавни дуг и незапосленост реализацијом стратешких пројеката који се реализују у оквиру процеса европске интеграције и Берлинског процеса.

Различит степен економске развијености појединих подручја југоисточне Европе, у спрези са њиховим демографским карактеристикама, може бити извор политичких, економских, социјалних, етничких, верских и других тензија. Економска криза, успорен привредни раст и висока стопа незапослености погодују јачању верског екстремизма, првенствено екстремног исламизма, што има за последицу ширење радикалних исламских покрета, чије активности могу да изазову дестабилизацију региона.

Научно-технолошки развој на регионалном нивоу биће у највећој мери условљен степеном економског развоја држава и нивоом остварене сарадње са технолошки развијеним државама Европе.

Због сложене безбедносне ситуације у региону, државе југоисточне Европе све више су упућене на заједничке напоре за сузбијање негативних процеса и појава који угрожавају њихову безбедност. Активности у оквиру регионалних иницијатива имају нарочит значај за јачање поверења, сарадње и заједничког деловања на унапређењу стабилности и безбедности у региону. Такође, изградњом заједничких механизма за превенцију ризика и претњи и за управљање кризним ситуацијама стварају се услови за приближавање и приступање свих држава тог региона Европској унији, као и за реализацију развојних потенцијала.

У савременим условима ниједна држава није у стању да самостално решава све сложеније проблеме очувања и јачања националне безбедности, која је све значајније повезана са стањем безбедности у ближе и даље окружењу.

Због измењених геостратегијских околности и све снажнијег утицаја глобалних кретања на безбедност појединих држава безбедносна политика Републике Србије заснива се на интегралном и мултилатералном приступу проблемима безбедности, којим се афирмише концепт кооперативне безбедности.

Демократски процеси и европска спољнополитичка оријентација Републике Србије јачају њену међународну позицију и позитивно утичу на креирање и унапређење политике сарадње и јачања мера поверења у региону. На тој основи безбедносна политика Републике Србије чини је поузданим партнером у међународним односима и значајним чиниоцем регионалне безбедносне сарадње.

Напредак у приступању Републике Србије Европској унији позитивно утиче на њену политичку, економску и социјалну стабилност. Развој партнерске сарадње Републике Србије са НАТО, на основу политике војне неутралности и кроз програм Партнерство за мир, као и посматрачка позиција у Организацији Уговора о колективној безбедности (ОДКБ) доприноси стабилности Републике Србије. Ради даљег развоја демократије, стабилности и просперитета региона, за Републику Србију значајно је унапређење односа са Сједињеним Америчким Државама, Руском Федерацијом, Народном Републиком Кином, као и са осталим традиционалним партнерима и значајним факторима међународне заједнице.

Република Србија је још увек суочена са значајним изазовима, ризицима и претњама који угрожавају њену безбедност и који би могли узроковати неповољан развој безбедносне ситуације. Кључни ризици и претње по безбедност Републике Србије су сепаратистичке тежње, етнички и верски екстремизам, прикривено деловање страног фактора, организовани криминал и илегалне миграције.

Покушај отцепљења територије Аутономне покрајине Косово и Метохија угрожава националне интересе Републике Србије. Безбедносну ситуацију у овој покрајини карактерише наметање једностраног решења њеног статуса, недостатак владавине права, угрожавање личне и имовинске сигурности Срба и другог неалбанског становништва, верски екстремизам, ризик од терористичког деловања и експанзија организованог криминала, корупције, трговине људима, недозвољене трговине наркотицима и оружјем.

Стање безбедности у Аутономној покрајини Косово и Метохија оптерећено је бројним факторима дестабилизације. Безбедносни проблеми на том простору главни су извор нестабилности у Републици Србији и региону.

Могућа условљавања Републике Србије у процесу приступања Европској унији која се односе на даљу „нормализацију односа” са привременим институцијама самоуправе у Приштини, успоравају и отежавају остваривање њеног пуноправног чланства у Европској унији, због чега је од суштинског значаја да процес нормализације остане статусно неутралан.

За Републику Србију Уједињене нације имају централну улогу када је реч о заштити њеног суверенитета и територијалног интегритета и статусу Аутономне покрајине Косово и Метохија. Међународно присуство у овој покрајини (УНМИК, КФОР, ОЕБС, итд.) има важну улогу у обезбеђивању њене стабилности, као и стабилности у региону. Покушаји привремених институција самоуправе у

Приштини, односно свака врста иницијативе за смањењем тог присуства, те трансформација наоружаних формација које се називају „Косовске снаге безбедности” у оружане снаге, супротно Резолуцији Савета безбедности Уједињених нација 1244, представљају фактор дестабилизације.

Република Србија је, као и остале државе региона, суочена са опасношћу од тероризма, разним облицима организованог криминала, проблемима економског и демографског развоја, последицама елементарних непогода, као и високотехнолошким криминалом.

У појединим деловима Републике Србије присутно је радикално исламистичко језгро које настоји да ојача, путем реализације активности усмерених ка верској индоктринацији, учвршћивању регионалних веза са истомишљеницима, регрутовању и упућивању својих припадника на кризна жаришта у свету, ради активног учешћа у оружаним сукобима.

Илегални мигранти који на путу ка државама Европске уније прелазе преко територије Републике Србије могу имати вишеструко неповољан утицај на безбедносне прилике с обзиром на могућност верске радикализације, пораста тензија међу популацијом миграната, њиховог међусобног сукобљавања и негативне реакције локалног становништва. Поред тога, безбедносне ризике представљају и неконтролисани улазак миграната, могућност прикривања идентитета, криминална делатност у виду илегалног транспорта миграната, као и затварање граница суседних држава за одређене категорије миграната.

На безбедност Републике Србије неповољно утиче и ниво њене привредне развијености, посебно имајући у виду велике регионалне разлике по тим питањима. Такође, све већи безбедносни ризик представља стање у демографској сфери које карактерише ниска стопа наталитета, интензивирање миграције становника из руралних у урбане средине, као и одлазак школованих стручњака у иностранство.

Значајан утицај на безбедносну ситуацију имају елементарне непогоде које у веома кратком року могу изазвати значајне последице и онемогућити живот у појединим деловима или у целој држави. Република Србија изложена је ризику од поплава, а могуће су и појаве суша, пожара, земљотреса, техничко-технолошких и других несрећа. Израда процена и планова заштите и спасавања, правовремено реаговање, као и квалитетна оспособљеност и опремљеност снага за заштиту и спасавање, могу знатно ублажити последице елементарних непогода и катастрофа изазваних људским фактором.

Енергетски ресурси у Републици Србији су релативно ограничени, имају неповољан састав и географски су неравномерно распоређени. Ограничене могућности увоза и складиштења енергената могу се неповољно одразити на енергетску безбедност. Потписивањем Уговора о оснивању Енергетске заједнице Република Србија се определила за успостављање регионалног тржишта електричне енергије, природног гаса, нафте и деривата нафте и његову интеграцију у енергетско тржиште Европске уније, што би требало да допринесе вишем нивоу енергетске безбедности.

Научно-технолошки развој Републике Србије зависиће од динамике њеног економског развоја, улагања у ову сферу, подстицања иновација и повећања капацитета за истраживање и развој. Развој савремених технологија, њихова присутност у свим сферама друштва и тенденција даљег ширења утичу на пораст сајбер претњи, обим високотехнолошког криминала, као и значај постојања адекватног система противмера и заштите и у Републици Србији.

Савремени свет карактеришу међузависност, непредвидивост, као и изузетно комплексни изазови, ризици и претње безбедности држава и грађана. Да би се појаве такве врсте у реалном времену предвиделе, спречиле или ограничиле и у што већој мери контролисали њихови ефекти, неопходна је посебна пажња надлежних институција, континуирано праћење и анализа међународног окружења. Сходно томе, у овом документу наведени су изазови, ризици и претње безбедности Републике Србије који су подложни изменама и допунама, у складу са променама чинилаца стратегијског окружења.

2. ИЗАЗОВИ, РИЗИЦИ И ПРЕТЊЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Опредељење Републике Србије јесте да своју безбедност гради на демократским стандардима, политици сарадње и европској спољнополитичкој оријентацији.

Република Србија настоји да, као војно неутрална држава, непрестано унапређује свој систем безбедности ради постизања што ефикаснијег одговора на изазове, ризике и претње безбедности. С обзиром на то да се актуелни изазови, ризици и претње најчешће испољавају у сложенем окружењу и зависе од више спољних и унутрашњих чинилаца, сваки од њих је посебно анализиран. У вези са последицама које могу изазвати идентификовани су најзначајнији изазови, ризици и претње безбедности Републике Србије.

Оружана агресија на Републику Србију у наредном периоду мало је вероватна, али се не може у потпуности искључити. Наставак евроинтеграционих процеса и унапређење сарадње Републике Србије са државама региона допринеће смањењу могућности да на Републику Србију буде извршена оружана агресија.

Сепаратистичке тежње у Републици Србији у потпуности су испољене на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија, што се негативно одразило и на друге делове југа Републике Србије, али у осталим деловима државе немају већи утицај. Једнострани поступци привремених институција самоуправе у Приштини, покушаји остваривања чланства у међународним организацијама и захтеви за смањење и укидање међународног присуства у Аутономној покрајини Косово и Метохија указују на наставак покушаја отцепљења тог дела територије Републике Србије, што представља претњу националним интересима која ће се, сходно очекивањима, испољавати и у наредном периоду.

Противправно једнострано проглашење независности територије коју административно обухвата Аутономна покрајина Косово и Метохија не заснива се на Уставу Републике Србије, Повељи Уједињених нација и Резолуцији Савета безбедности УН 1244 и, као таква, неприхватљива је за Републику Србију, јер угрожава њене националне вредности и интересе.

Оружаном побуном може бити угрожена безбедност Републике Србије, при чему највећа опасност прети од екстремистичких група које делују на простору Аутономне покрајине Косово и Метохија. Узимајући у обзир опредељеност Републике Србије да све спорове решава мирним путем, чињеницу да односе са суседним државама не оптерећују спорна питања чије би решавање могло да доведе до употребе оружја, као и да не постоје уочљиве војне претње безбедности, вероватноћа за избијање различитих инцидената уз употребу оружја знатно је смањена.

Тероризам представља велики ризик и озбиљну претњу безбедности Републике Србије. Извођење терористичких аката на њеној територији може усложити политичко-безбедносну ситуацију. Република Србија и њени грађани, у земљи и иностранству, могу бити објекти терористичког деловања, а њена

територија може бити злоупотребљена за транзит, припрему и извођење терористичких акција у другим државама, што је неприхватљиво.

Пролиферација оружја за масовно уништење, заједно са пратећим системима, по својим последицама представља потенцијално највећу претњу глобалној и регионалној безбедности, па због тога може бити озбиљна претња безбедности Републике Србије. Посебну опасност представља могућност да оружје за масовно уништење заврши у поседу терористичких организација.

Етнички и верски екстремизам јавља се у променљивом интензитету у појединим деловима Републике Србије и може дестабилизovati политичко-безбедносну ситуацију. Овај облик угрожавања безбедности истовремено, у појединим случајевима, може бити и генератор сепаратистичких тежњи, нарочито уколико за то постоји подршка из иностранства.

Обавештајна делатност страних субјеката који у континуитету делују ка политичким, економским и безбедносним чиниоцима у Републици Србији, поред осталог и кроз субверзивно-пропагандне активности усмерене ка покушајима дестабилизације институција и изазивања тензија у друштву, представља претњу безбедности Републике Србије.

Организовани криминал представља једну од најзначајнијих претњи безбедности Републике Србије, посебно када се има у виду интензитет испољавања и његов транснационални карактер. Најзаступљенији су следећи облици организованог криминалног деловања: производња и кријумчарење психоактивних контролисаних супстанци, кријумчарење и трговина ватреним оружјем, кријумчарење људи и илегалне миграције, привредни и финансијски криминал у виду недозвољене производње и трговине акцизним производима и прања новца, корупција, као и други мање заступљени облици. С тим у вези, посебну безбедносну претњу представљају активности криминалних групација на југу Републике Србије, пре свега због њихове повезаности са носиоцима терористичких, екстремистичких и сепаратистичких активности.

Наркоманија, као све израженији друштвени проблем, добија и карактер безбедносног проблема и утиче на пораст броја тешких кривичних дела.

Масовне илегалне миграције представљају значајан безбедносни изазов, имајући у виду да мигрантска криза и илегалне миграције у комбинацији са организованим криминалом и јачањем верског радикализма могу условити појаву претњи безбедности, посебно уколико Република Србија, као транзитна држава, буде принуђена да преузме, макар и привремено, старање о мигрантима чији број премашује њене економске и организационе капацитете.

Проблеми економског развоја Републике Србије настају као последица деловања спољашњих и унутрашњих чинилаца. Динамика привредног раста водећих економија, обим глобалне трговине, променљивост на међународним финансијским и робним тржиштима, геополитичке тензије и слично могу утицати на смањење њеног извоза и погоршање финансијске позиције, слабљење директних страних инвестиција и новог капитала. Таква кретања могу непосредно утицати на повећање спољне и унутрашње макроекономске неравнотеже

Републике Србије, а посредно на животни стандард и умањење осећаја сигурности грађана.

Проблеми демографског развоја Републике Србије испољавају се у виду ниске стопе наталитета, незадовољавајућих показатеља оболевања и смртности становништва, ниског просечног животног века и квалитета живота, неконтролисаних миграција, као и одласка образованог, научног и културног потенцијала у иностранство. Продубљивање тешкоћа у економском развоју могло би допринети даљем паду наталитета, старењу становништва и, у крајњем, угрожавању самих основа биолошког опстанка становништва Републике Србије.

Епидемије и пандемије заразних болести могу угрозити становништво Републике Србије и носити ризик за настанак тежих економских и друштвених последица. Епидемије заразних болести, поред неувобичајености по броју, времену, месту и захваћеној популацији могу узроковати и повећање броја оболелих са компликацијама, појаву тешких клиничких облика заразних болести и смрти.

Енергетска безбедност Републике Србије може бити угрожена нарушавањем стабилног и редовног снабдевања енергентима из других држава. Такође, спорови са привременим институцијама самоуправе у Приштини у области снабдевања електричном енергијом могу имати за последицу угроженост снабдевања електричном енергијом северног дела Аутономне покрајине Косово и Метохија.

Недовршен процес разграничења држава бивше СФРЈ утиче на безбедност Републике Србије, пре свега у смислу разграничења са неком од држава Европске уније, што може да представља значајан проблем у процесу њених евроинтеграција.

Елементарне непогоде и техничко-технолошке несреће, као и угрожавање животне средине и здравља грађана услед радиолошке, хемијске и биолошке контаминације могу знатно утицати на безбедност Републике Србије. Различите врсте елементарних непогода (поплаве, суше, пожари, земљотреси, екстремно високе температуре и сл.), као и присутност великих количина опасних материја у процесу производње, складиштења, промета и транспорта, директно и индиректно утичу на ниво ризика и стање безбедности људи, животиња, материјалних и културних добара и животне средине. Значајан ризик представљају и техничко-технолошке несреће чије се последице могу испољити не само на територији Републике Србије, већ и на територијама суседних држава.

Климатске промене, остварују значајан негативан утицај на квалитет животне средине и ресурса Републике Србије, а тиме и на њену безбедност. Осим у еколошкој сфери, климатске промене могу изазвати значајне последице и у области економије (пре свега, у пољопривреди, водопривреди и енергетици), као и социјалне промене праћене безбедносним ризицима. Ризици у домену животне средине су вишеструки због ефеката на екосистеме и биодиверзитет. Социјални ризици који у том контексту могу настати су јавноздравствени и демографски, али и егзистенцијални. Екстремне метеоролошке прилике, ерозије, исушивање тла и пожари, због високих температура, могу довести до несташице хране и воде,

миграционих кретања, епидемија, пораста радикализма и криминала. Климатске промене представљају и демографски ризик, с обзиром на то да квалитет животне средине у великој мери утиче на здравље грађана Републике Србије.

Развој савремених технологија и њихова присутност у свим сферама друштва има за последицу и пораст *високотехнолошког криминала и угрожавање информационо-комуникационих система*. Трендови извршења кривичних дела из ових области у Републици Србији у највећој мери се подударају са трендовима извршења на глобалном нивоу.

Поред наведених, постоје и други изазови, ризици и претње безбедности који могу испољити значајан утицај, као што су: корупција, злоупотреба нових технологија и научних достигнућа, генетског инжењеринга, медицине, метеорологије и других научних области. Они често не испољавају отворен утицај на безбедност Републике Србије, па их је тешко открити и препознати обрасце њиховог деловања.

3. НАЦИОНАЛНИ ИНТЕРЕСИ

Национални интереси, као трајна потреба и тежња Републике Србије и њених грађана, засновани су на универзалним и националним вредностима које произилазе из Устава и наслеђа српског народа и свих грађана који живе у Републици Србији. Основне националне вредности јесу: слобода, независност, мир, безбедност, демократија, владавина права, социјална правда, људска и мањинска права и слободе, једнакост и равноправност грађана, толеранција, транспарентност, солидарност, родољубље и здрава животна средина. Остваривањем националних интереса штите се основне националне вредности.

Национални интереси Републике Србије јесу: очување суверености, независности и територијалне целовитости; очување унутрашње стабилности и безбедности; очување постојања и заштита српског народа где год он живи, као и националних мањина и њиховог културног, верског и историјског идентитета; очување мира и стабилности у региону и свету; европске интеграције и чланство у Европској унији; економски развој и укупни просперитет и очување животне средине и ресурса Републике Србије.

Очување суверености, независности и територијалне целовитости услов је опстанка Републике Србије као државе. Остваривање националног интереса темељи се на међународном праву, културно-историјском наслеђу и основним националним вредностима. Заштитом и остваривањем националног интереса обезбеђује се право независног вршења законодавне, извршне и судске власти на целокупној територији Републике Србије, те очување целовитости њене територије, безбедности становништва и непрекидност привредних активности, у складу са Уставом. Своје тежње у оквиру тог интереса Република Србија реализује у складу са међународним правом, преузетим и ратификованим међународним обавезама. У вези с тим, не признаје противправно одвајање било ког дела своје територије.

Очување унутрашње стабилности и безбедности услов је непрекидног развоја свих делова друштва, рационалне употребе расположивих ресурса и задовољења потреба грађана. Остваривањем тог интереса обезбеђује се заштита државе, друштва, грађана и имовине од угрожавања, што доводи до побољшања квалитета живота грађана и боље институционалне изграђености и ефикасности. Такође, то омогућава унапређење привреде, изградњу поверења и сарадње, те грађанске одговорности, што, у крајњем, резултира чињеницом да је Република Србија пожељно место за живот и рад.

Очување постојања и заштита српског народа где год он живи, као и националних мањина и њиховог културног, верског и историјског идентитета услов је опстанка Републике Србије, дијаспоре и Срба у иностранству, те Републике Српске као ентитета у саставу Босне и Херцеговине у складу са Дејтонским споразумом. Остварењем тог интереса унапређује се демографски потенцијал, јача се национално јединство, култура и родољубље, и развија свест о националном идентитету, уз уважавање права и културног наслеђа других народа.

На тај начин стварају се услови за кохезију и развој друштва, унапређење положаја и заштиту права Срба где год они живе, српског културног, духовног и историјског наслеђа у другим државама, унапређење културне размене, разумевање и уважавање културолошких и других разлика, те унапређење положаја и права националних мањина у Републици Србији.

Очување мира и стабилности у региону и свету значајно је за безбедност и стабилност Републике Србије, као и за њен укупан развој. Доприносом очувању мира и стабилности у региону и свету унапређују се и њене укупне способности и капацитети система националне безбедности, као и међународни углед. Активним учешћем повећава се и могућност њеног утицаја на деловање субјеката међународних односа и ненасилно решавање важних међународних питања, значајних за Републику Србију и у складу са међународно преузетим обавезама. Непосредним деловањем у билатералним и мултилатералним механизмима сарадње Република Србија изграђује поверење и положај поузданог партнера у међународним односима, те регионалну стабилност и добросуседске односе.

Европске интеграције и чланство у Европској унији доводе до свеобухватног преобликовања друштва и привреде, постизања високих стандарда у свим сферама, јачања демократских институција и тржишне економије кроз истраживање и иновације, раста извоза и инвестиција, раста запослености, унапређења образовања које ће одговарати тржишним потребама, високог степена заштите људских и мањинских права, пораста општег нивоа безбедности и сигурности грађана. У изградњи друштва заснованог на европским идејама учествовали су и српски мислиоци у првој половини 20. века, а српски народ поднео је велике жртве за изградњу слободне и стабилне Европе. Чланством у Европској унији Република Србија постаје део организације која представља једног од најзначајнијих глобалних актера и стиче могућност да утиче на процес доношења одлука унутар те организације. На тај начин унапређује и сопствену способност за заштиту и остваривање других националних интереса и циљева.

Економски развој и укупни просперитет обезбеђује побољшање квалитета живота грађана и извесну перспективу будућим генерацијама. Тим националним интересом обезбеђује се унапређење животног стандарда, отпорности и прилагодљивости привреде, рационалан и одговоран однос према природним богатствима и животној средини, равномеран регионални развој, унапређење образовања, научног и технолошког развоја, те укупне безбедности државе и грађана. На тај начин умањивање се социјално раслојавање друштва и економске разлике у односу на развијене државе и унапредити економска и енергетска безбедност Републике Србије.

Очување животне средине и ресурса Републике Србије, које подразумева одговоран однос према животној средини у погледу квалитета земљишта, подземних и површинских водних ресурса и атмосфере, биодиверзитета, као и према коришћењу природних богатстава и управљању опасним отпадом, од изузетне је важности за безбедност Републике Србије. Активно праћење стања и предузимање мера заштите од неповратних промена животне средине изазваних

климатским, геофизичким, као и технолошким утицајима, један је од услова одрживог развоја.

Угрожавање националних интереса сматра се угрожавањем безбедности Републике Србије и српског народа, ма где он живи, као и његовог верског, културног и историјског наслеђа. Циљеви, ставови, опредељења и мере за заштиту и остварење националних интереса садржани су у политици националне безбедности.

4. ПОЛИТИКА НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Политика националне безбедности јесте део укупне државне политике и представља скуп ставова, начела и опредељења којима се усмерава одлучивање и деловање Републике Србије ради заштите и остварења националних интереса. Политика националне безбедности спроводи се предузимањем свеобухватних и усклађених мера у различитим областима друштвеног живота.

Политика националне безбедности која се заснива на примени свеобухватног приступа ствара основе за јединствен, усклађен и целовит одговор Републике Србије на изазове, ризике и претње безбедности.

Спровођењем политике националне безбедности, поред заштите и остварења националних интереса, стварају се претпоставке за политички, економски, социјални, културни и укупни друштвени развој Републике Србије.

Основни ставови, начела и опредељења политике националне безбедности, односно мере чијим предузимањем се спроводи политика националне безбедности, груписани су према националним интересима, односно циљевима Републике Србије на које се непосредно односе.

4.1. Очување суверености, независности и територијалне целовитости Републике Србије

Ради очувања суверености, независности и територијалне целовитости Република Србија реализује следеће циљеве:

- одвраћање од оружаног угрожавања и ефикасна одбрана;
- очување Аутономне покрајине Косово и Метохија у саставу Републике Србије;
- јачање угледа и међународног положаја Републике Србије;
- превенција и отклањање сепаратистичког деловања.

Одвраћање од оружаног угрожавања и ефикасна одбрана Републике Србије од изузетног је значаја за очување њене суверености, независности и територијалне целовитости. Одржавањем потребног нивоа способности система одбране и његовим сталним развојем обезбедиће се прилагођеност система одбране променама безбедносног окружења и променама изазова, ризика и претњи безбедности Републике Србије.

Развој система одбране засниваће се на потребама и могућностима, у складу са јачањем економских и демографских потенцијала земље, а спроводиће се на основу планова и програма развоја. Такође, радиће се на стварању неопходних услова за интегрално ангажовање свих субјеката система одбране. У том смислу, разрадиће се и применити концепт тоталне одбране и значајно повећати број грађана обучених за одбрану земље.

Ради одвраћања од оружаног угрожавања и ефикасне одбране Републике Србије наставиће се са прикупљањем, анализом и проценом података и информација о потенцијалним и реалним опасностима, активностима, плановима и

намерама субјеката који могу да угрозе сувереност, независност и територијалну целовитост Републике Србије и безбедност њених грађана.

Република Србија опредељена је да активном и мирољубивом спољном политиком изграђује чврста спољнополитичка партнерства и пријатељске односе са другим државама.

Очување Аутономне покрајине Косово и Метохија у саставу Републике Србије представља важно питање за Републику Србију. Она је опредељена да путем дијалога штити сопствене интересе, те интересе Срба и другог неалбанског становништва у овој покрајини. Делујући у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација и основним нормама међународног права, наставиће да штити свој суверенитет и територијални интегритет, користећи сва расположива дипломатска и правна средства. Република Србија неће признати једнострано проглашену независност своје јужне покрајине, али ће у интересу регионалне стабилности и што бољих српско-албанских односа наставити дијалог са привременим институцијама самоуправе у Приштини уз посредовање Европске уније, до постизања дугорочно одрживог и обострано прихватљивог договора.

Република Србија залаже се за дословно и доследно спровођење свих постигнутих договора у оквиру Бриселског споразума са органима привремених институција самоуправе у Приштини. У сарадњи са другим државама и међународним организацијама радиће на одрживом повратку прогнаних и расељених лица и унапређењу безбедности. Активним радом у међународним организацијама и билатералном сарадњом тежиће се спречавању чланства и афирмације једнострано проглашене независности територије коју административно обухвата Аутономна покрајина Косово и Метохија у међународним организацијама, а посебно у оквиру система Организације уједињених нација. Интензивирањем дипломатских напора Република Србија настојаће да обезбеди што ширу међународну подршку за очување јужне покрајине у свом саставу.

Бранећи свој суверенитет и територијални интегритет, Република Србија брани међународно право, Повељу Уједињених нација, врховни ауторитет Савета безбедности на плану очувања међународног мира и безбедности, али и свој национални и историјски идентитет. Њени државни органи, заједно са међународним субјектима, наставиће да доприносе стварању претпоставки за изналагање, мирним путем, политичког решења за питање Аутономне покрајине Косово и Метохија, у складу са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244, међународним правом и одредбама Устава Републике Србије.

Србија придаје посебан значај деловању мисије Уједињених нација на простору своје јужне покрајине (УНМИК). Присуство УНМИК-а је од суштинског значаја за стабилност и стварање услова који треба да воде ка трајном и одрживом решењу за питање Аутономне покрајине Косово и Метохија, на основама Резолуције Савета безбедности Уједињених нација 1244. Оквир Уједињених нација, заснован на тој резолуцији, гарант је статусне неутралности међународног присуства на Косову и Метохији. У том контексту, очекивање Републике Србије јесте да УНМИК, као и КФОР у несмањеном обиму наставе са спровођењем свог

мандата у складу са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244, посебно у областима значајним за опстанак и нормалан и достојанствен живот Срба и припадника других неалбанских заједница.

Република Србија наставиће да се залаже за активнији приступ Уједињених нација по питању Аутономне покрајине Косово и Метохија и наставак ангажовања КФОР-а у складу са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244. Противи се пријему органа привремених институција самоуправе у Приштини у УНЕСКО и ИНТЕРПОЛ и трансформацији наоружаних формација које се називају „Косовске снаге безбедности” у оружане снаге, те маргинализовању ових питања у оквиру система Уједињених нација, а посебно Савета безбедности. Од кључне је важности да се ово питање континуирано разматра у Савету безбедности, са несмањеном учесталостју и у складу са Резолуцијом 1244, посебно имајући у виду осетљивост ситуације на терену.

Јачање угледа и међународног положаја Републике Србије доприноси очувању њене суверености, независности и територијалне целовитости. Она ће водити проактивну, јасно профилисану и осмишљену спољну политику ради бољег позиционирања и јачања свог међународног положаја и угледа на регионалном, европском и ширем међународном плану. У вези с тим, посебна пажња посветиће се изградњи и јачању свеобухватне политике сарадње на више нивоа. То се, пре свега, односи на садржинску билатералну, трилатералну и мултилатералну сарадњу са свим субјектима међународних односа, а нарочито у области економије, ради унапређења стандарда грађана, убрзане интеграције у Европску унију и очувања суверенитета и територијалног интегритета. Република Србија је уверена да је стабилност и безбедност међународног поретка могуће остварити путем сарадње, очувањем демократских вредности и поштовањем међународног права.

Наставак сарадње са кључним чиниоцима међународних односа и свим сталним чланицама Савета безбедности Уједињених нација од стратешког је значаја. Нарочито су битни односи са Народном Републиком Кином, Руском Федерацијом и Сједињеним Америчким Државама.

Превенција и отклањање сепаратистичког деловања важни су за очување суверености, независности и територијалне целовитости Републике Србије. У вези с тим, она ће настојати да равномерним регионалним развојем, јачањем демократског друштва и институција, владавине закона и поштовањем људских и мањинских права, као и непрекидним предузимањем других мера у различитим областима друштвеног живота предупреди сепаратистичко деловање и створи услове да постане пожељно место за живот и рад свих њених грађана.

Република Србија залаже се за изградњу друштва које поштује различитости кроз промоцију етничке и верске толеранције, разумевања и уважавања, као и универзалних вредности. У вези с тим, унапредиће међуресорну сарадњу и капацитете, као и сарадњу са невладиним сектором и локалним заједницама на плану превенције и отклањања узрока свих облика сепаратистичког деловања.

4.2. Очување унутрашње стабилности и безбедности Републике Србије и њених грађана

Ради очувања унутрашње стабилности и безбедности Републике Србије и њених грађана реализују се следећи циљеви:

- заштита људских и мањинских права и слобода грађана;
- владавина права и даљи развој демократије и демократских институција;
- унапређење безбедности грађана, државе и друштва;
- нормализација прилика и односа у Аутономној покрајини Косово и Метохија;
- ефикасна државна управа.

Заштита људских и мањинских права и слобода грађана представља основ за унутрашњу стабилност и безбедност Републике Србије и њених грађана. Република Србија спада у ред европских држава са највишим достигнутим и примењеним нивоом заштите људских и мањинских права у законодавном смислу. У складу с тим, од превасходног значаја је даље јачање институција и института примене достигнутог нивоа заштите људских и мањинских права. Такође, унапредиће се друштвена толеранција, разумевање и уважавање, те одлучно супротстављање свим облицима дискриминације.

Република Србија наставиће да унапређује законодавне и институционалне оквире за остваривање слободе изражавања, плуралистичког начина информисања и подизања нивоа објективности медијског извештавања.

Биће настављено унапређивање услова за образовање и равноправно учешће припадника националних мањина у свим структурама власти. Република Србија опредељена је за поштовање уставних и међународних одредби о заштити људских и мањинских права и слобода грађана, као и за интензивирање сарадње са представницима мањина и матичним државама мањина. Такође, у својој спољној политици, инсистираће на доследној примени начела реципроцитета у заштити људских и мањинских права.

Република Србија и даље ће се ангажовати на решавању питања несталих лица, повратка избеглих, прогнаних и интерно расељених лица, те заштите њихових људских права и слобода.

Владавина права и даљи развој демократије и демократских институција јесте једна од основних претпоставки очувања унутрашње стабилности и безбедности Републике Србије и њених грађана. У том смислу, повећаће се ефикасност и транспарентност у раду законодавне, извршне и судске власти. Јачањем професионалне етике и превентивног антикорупцијског деловања унапредиће се поверење грађана у државне институције и степен њихове демократске изграђености. Ради повећања ефикасности рада судова, јавног тужилаштва и служби безбедности унапредиће се процедуре рада. У области креирања и спровођења јавних политика унапредиће се сарадња јавне управе и организација цивилног друштва.

Унапређење безбедности грађана, државе и друштва представља један од најважнијих циљева чијим достизањем се доприноси очувању унутрашње

стабилности и безбедности Републике Србије и њених грађана. С тим у вези, унапредиће се међуресорна сарадња и обезбедити бржа и квалитетнија размена и анализа информација, као и планирање и реализација донесених мера.

Република Србија опредељена је да пружи допринос борби против тероризма у свим појавним облицима и да спречава све врсте екстремизма и радикализма. Сматра да је Организација уједињених нација кључни међународни форум за решавање проблема тероризма. У том смислу, наставиће да, у координацији са партнерима широм света, допринеси сузбијању тих претњи на националном, регионалном, европском и глобалном плану. Такође, настојаће да свој законски оквир и институционални капацитет за борбу против тероризма изгради у складу са стратешким оквиром и стандардима Европске уније.

Република Србија унапредиће сопствене способности и капацитете за прикупљање, анализу, процену, заштиту и достављање података и информација о међународном тероризму и предузети све потребне мере ради спречавања терористичког деловања на свом простору. Тежиште ангажовања биће на превентивним мерама.

У сарадњи са другим државама и међународним организацијама, у складу са законом, настојаће да спречи подстицање, организовање и учешће својих грађана у ратовима или сукобима у страним државама, као и да допринесе обуздавању пораста насилног екстремизма у региону, нарочито на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија.

Као и многе друге државе, Република Србија се суочава са избегличком и мигрантском кризом. С тим у вези, залаже се за проналажење координираног и свеобухватног одговора на регионалном и европском плану. У решавању избегличке и мигрантске кризе спремна је да пружи допринос проналаску заједничког европског решења, као и да преузме свој део обавеза. Интензивном сарадњом са државама чланицама Европске уније и државама региона тежиће ефективној и ефикасној контроли мигрантских токова и осигурању хуманог третмана миграната, у складу са међународним прописима. Такође, подржава напоре Уједињених нација, као и регионалних организација, усмерене на подстицање дијалога и смиривање тензија у кризним регионима у свету.

Унапредиће се способности и капацитети за праћење, спречавање и сузбијање појава националног, верског и других облика екстремизма, спровођење нулте толеранције према свим облицима насиља, сузбијање илегалне трговине психоактивним контролисаним супстанцама, као и борба против свих облика корупције и криминала. Такође, идентификоваће се и заштитити објекти критичне инфраструктуре и спроводити мере раног упозорења и превентивног реаговања са аспекта заштите од елементарних непогода, техничко-технолошких несрећа и катастрофа.

У складу са међународним стандардима Република Србија израдиће јединствен систем раног упозоравања и унапредиће способности и капацитете штабова за ванредне ситуације. Ради брзог, ефикасног и координираног реаговања свих хитних служби и ефикасног управљања приликом заштите и спасавања у

ванредним ситуацијама, биће формиран јединствен систем обавештавања, као и систем за јавно узбуњивање.

Ради унапређења укупне безбедности и стабилности унапредиће се контраобавештајна делатност.

У области сајбер безбедности наставиће се унапређење способности и капацитета обраде, преноса и заштите информација и информационо-комуникационих система и одбране од техника хибридног и информационог ратовања у информационом и сајбер простору. Значајна пажња биће посвећена даљем развоју опште безбедносне културе свих грађана ради подизања свести о потреби повећања безбедности појединаца и друштва.

Биће настављене активности на разминурању – чишћењу површина на копну и воденим површинама које су загађене минама, касетном муницијом, авионским бомбама-ракетама и другим неексплодираним убојним средствима.

Нормализација прилика и односа у Аутономној покрајини Косово и Метохија у знатној мери доприноси очувању унутрашње стабилности и безбедности Републике Србије и њених грађана. С тим у вези, Република Србија ће пружити пуну подршку учешћу Срба у раду привремених институција самоуправе у Приштини, те непрекидно и реално обавештавати домаћу и страну јавност о приликама и односима у Аутономној покрајини Косово и Метохија. Ради заштите српског и другог неалбанског становништва и повећања нивоа опште безбедности свих грађана у покрајини предузеће се све потребне мере, у складу са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244.

Република Србија наставиће да на одговоран и конструктиван начин учествује у дијалогу о нормализацији односа са привременим институцијама самоуправе у Приштини и даје допринос испуњењу постигнутих резултата дијалога. Поред заштите интереса српског народа, као и осталог неалбанског становништва, посебна пажња и даље ће бити посвећена очувању српског културног и духовног наслеђа, заштити државне имовине, као и имовине привредних субјеката и грађана у Аутономној покрајини Косово и Метохија. Такође, и даље ће се улагати напори да се обезбеди заједнички живот свих грађана и међуетничко поверење на том простору, те регионални мир и стабилност. Због недостатка међуетничког поверења, а ради примене раније постигнутих договора и договора у оквиру дијалога, неопходно је задржати несмањено међународно присуство.

Ефикасна државна управа има посебан значај за очување и изградњу унутрашње стабилности и безбедности Републике Србије и њених грађана. С тим у вези, и даље ће се предузимати потребне мере за реформу јавне управе у складу са принципима Европског административног простора и преузетим обавезама у оквиру процеса придруживања и приступања Европској унији.

Биће промовисана примена принципа доброг управљања, унапређена транспарентност у раду, ефикасност и одговорност према грађанима, контрола квалитета рада и висок степен одговорности органа државне управе. Такође, биће предузете мере ради јединствене и равномерне модернизације и развоја система

националне безбедности, као и увођења и ефикасног функционисања електронске управе у раду свих органа државне управе.

4.3. Очување постојања и заштита српског народа где год он живи, као и националних мањина и њиховог културног, верског и историјског идентитета

Очување постојања и заштита српског народа где год он живи, као и националних мањина и њиховог културног, верског и историјског идентитета, као национални интерес Републике Србије, остварује се достизањем следећих циљева:

- развој демографског потенцијала;
- национално јединство и развој културног, верског и историјског идентитета;
- унапређење положаја националних мањина;
- побољшање положаја и заштита права и интереса дијаспоре и Срба у иностранству;
- заштита културних и историјских добара значајних за Републику Србију и њене грађане.

Развој демографског потенцијала је од примарног значаја за Републику Србију и њене грађане. У складу с тим, предузеће се интензивно системско деловање друштвених субјеката у свим сферама демографског развоја, и то: повећања наталитета, смањења морталитета и миграција грађана (унутрашњих и међународних) ради повећања радног и фертилног потенцијала неопходног за репродукцију нових генерација, те наставак социо-економског развоја и демографског раста друштва.

Један од приоритета биће унапређење социјалне и здравствене заштите становника, те финансијске подршке неразвијеним општинама, нарочито ради подстицаја равномерног регионалног развоја, развоја села и граничних подручја. Од посебног значаја биће подстицање младих и образованих становника да остану да живе и раде у Србији.

Национално јединство и развој културног, верског и историјског идентитета од великог је значаја за очување српског народа и националних мањина. Република Србија континуирано ће радити на јачању националног јединства. Биће предузете мере ради јачања културе као кохезивног и развојног фактора друштва, те ради заштите и развоја српског језика и ћириличног писма.

Република Србија опредељена је за унапређење савременог стваралаштва у свим уметничким областима, заснованог на традиционалним уметничким вредностима и високим уметничким стандардима. Посебна пажња посветиће се наставку неговања културног, историјског и верског идентитета, промоцији културно-историјског наслеђа, заштити културних добара Републике Србије и верских објеката српског народа и националних мањина у Србији и иностранству.

Од нарочитог значаја биће и подстицање развоја патриотске свести, те вољности за одбрану и заштиту отаџбине у миру, ванредном стању и рату, без идеолошких одредница и у складу са достигнутим цивилизацијским вредностима развијеног друштва.

Унапређење положаја националних мањина јесте један од приоритета Републике Србије. На својој територији она гарантује сва индивидуална и колективна права националних мањина. Истовремено се залаже за поштовање људских и мањинских права Срба у другим државама, кроз унапређење односа са тим државама и у складу са релевантним документима међународног права.

Република Србија наставиће да предузима мере за унапређење узајамног поштовања, разумевања и сарадње међу свим људима који живе на њеној територији, без обзира на њихов етнички, културни, језички или верски идентитет. Посебна пажња биће посвећена развоју сарадње са представницима националних мањина, као и матичним државама порекла мањина ради унапређења њиховог положаја и права.

Организације цивилног друштва биће укључене у процес креирања и спровођења јавних политика којима се регулише положај националних мањина, а ради реалног сагледавања и исказивања њихових потреба.

Побољшање положаја и заштита права и интереса дијаспоре и Срба у иностранству је од највишег значаја за њихов опстанак и очување културног, верског и историјског идентитета. Опредељење Републике Србије је да стално одржава и учвршћује везе са дијаспором и Србима који живе и раде у државама региона са матичном државом, да унапређује културне, економске и друге облике сарадње са њима и подржава очување њиховог националног, верског и културног идентитета.

Република Србија ће се и убудуће залагати за поштовање и унапређивање права и положаја Срба у региону, као и припадника своје дијаспоре, како на билатералном плану, са државама у којима они живе, тако и у оквиру међународних организација, уз инсистирање на поштовању принципа реципроцитета.

Заштита културних и историјских добара значајних за Републику Србију и њене грађане има посебну важност. Богато културно и историјско наслеђе српског народа и националних мањина које живе на територији Републике Србије, као део светске културне баштине, представља изузетну вредност, те га је потребно адекватно представити јавности и заштитити пред међународним институцијама. Посебна пажња биће посвећена заштити и очувању покретних и непокретних културних добара, те заштити и очувању нематеријалног културног наслеђа.

Биће појачане активности у организацији УНЕСКО и другим међународним организацијама ради очувања, обнове, заштите и веће видљивости културног наслеђа Републике Србије и српског народа, ван територије Републике Србије. Такође, стално ће се унапређивати и подстицати културно стваралаштво и неговати историјски утемељена национална култура сећања, те промовисати српска културна баштина, као и културна баштина националних мањина које живе на територији Републике Србије.

4.4. Очување мира и стабилности у региону и свету

Национални интерес Републике Србије јесте очување мира у региону и свету, а остваривање се реализацијом следећих циљева:

- допринос развоју међународних односа у складу са међународно преузетим обавезама;
- допринос очувању међународног мира и безбедности;
- поштовање међународног права и унапређење међусобног поверења;
- допринос јачању регионалне стабилности и унапређење добросуседских односа;
- јачање свестраних билатералних односа са свим државама, уз уважавање узајамних интереса;
- јачање активног учешћа у раду међународних организација.

Допринос Републике Србије развоју међународних односа у складу са међународно преузетим обавезама јесте трајно опредељење и циљ. Република Србија је опредељена да активно учествује у раду међународних организација, доследно испуњава своје међународне обавезе које произилазе из ратификованих међународних уговора, конвенција и споразума. Испуњавање међународно преузетих обавеза позитивно ће утицати на углед Републике Србије, као фактора стабилности у региону.

Допринос очувању међународног мира и безбедности је у најбољем интересу Републике Србије и њених грађана. Република Србија ће имати одговоран и активан однос у Уједињеним нацијама и другим међународним организацијама према питањима очувања међународног мира и безбедности. Опредељена је за ненасилно решавање отворених питања у међународним односима и противи се свим облицима угрожавања међународног мира и безбедности, ради стварања стабилног и мирног окружења које омогућава несметан економски и политички развој друштва.

Кроз учешће војних и цивилних капацитета у мултинационалним операцијама и мисијама Уједињених нација, Европске уније и Организације за европску безбедност и сарадњу, Република Србија унапредиће свој положај поузданог партнера у међународним односима, интероперабилност система националне безбедности и одбране са другим државама и успоставити нова партнерства. Такође, развијаће се способности за интегрисан приступ решавању међународних конфликта, што обухвата и учешће у цивилним мисијама управљања кризама.

Поштовање међународног права и унапређење међусобног поверења је од посебног значаја за Републику Србију и њене интересе. Она ће тежити активној афирмацији поштовања међународног права, укључујући и питање услова за чланство у међународним организацијама. Њено опредељење је да активно учествује у међународним мултилатералним форумима из области контроле наоружања, те да настави са доследним спровођењем норми у области непролиферације оружја за масовно уништење и да ради на даљем јачању својих националних капацитета и унапређењу регулативе у тој области. Такође, залаже се

за транспарентну безбедносну политику, немешање у унутрашња питања суверених држава, као и јачање и одрживост међународног правног поретка.

Посебна пажња биће посвећена промету наоружања, војне опреме и робе двоструке намене. С тим у вези, стално ће се пратити и оцењивати промет такве врсте робе у контексту нових технолошких достигнућа, развоја међународних стандарда и најбоље праксе, те нових безбедносних изазова и ризика.

Република Србија наставиће активно учешће у међународним извозним контролним аранжманима, чији је већ члан, те даље ангажовање ради регулисања свог статуса у другим аранжманима, што је значајно за њен међународни углед и у интересу њене одбрамбене индустрије.

Допринос јачању регионалне стабилности и унапређење добросуседских односа јесте трајно опредељење Републике Србије. То подразумева свеукупно унапређење сарадње и стабилности у региону кроз инфраструктурно, трговинско и инвестиционо повезивање, како са чланицама Европске уније, тако и са потенцијалним кандидатима и кандидатима за чланство у овој организацији.

Регионална стабилност и одговорно деловање унутар региона јесу првенствени и трајни интерес Републике Србије који ће наставити да се остварује кроз изградњу поверења и јачање економске и других облика сарадње са државама региона на партнерској основи. Економско и инфраструктурно повезивање у региону је од прворазредног значаја, јер се тиме оснажују капацитети региона и јача конкурентност на међународном плану. Тај циљ се остварује кроз бројне билатералне и мултилатералне видове сарадње на регионалном плану, што ће наставити да се чини несмањеним интензитетом, доприносећи очувању регионалне стабилности.

Република Србија наставиће активно да учествује у низу регионалних иницијатива које доприносе убрзању напредовања свих учесника ових иницијатива ка чланству у Европској унији. С тим у вези, нарочито важним сматра регионалне иницијативе и процесе који могу довести до конкретних резултата у регионално приоритетно важним областима развоја и повезивања као што су: економија, инфраструктура, енергетика, сарадња младих, које се реализују кроз тзв. Берлински процес и организацију ЦЕФТА.

Активно се спроводи Споразум о подрегионалној контроли наоружања/Споразум из Фиренце 1996. (члан IV Анекса 1-Б Дејтонског споразума), који је имао кључну улогу у стабилизацији мира, успостављању поверења и унапређењу сарадње. Посебно је важно да стране овог споразума наставе његову доследну примену након што је окончан процес преноса власништва у децембру 2015. године.

Активности на сузбијању нелегалне трговине и акумулирања вишкова малог и лаког наоружања представљају континуирано опредељење Републике Србије, која је витално заинтересована да отклони последице недавних конфликта на њеним границама, као и сукоба са терористичким и сепаратистичким снагама на простору Аутономне покрајине Косово и Метохија током 90-их година прошлог века.

Ради решавања питања избеглица и несталих лица у региону бивше СФРЈ од посебне је важности интензивирање сарадње на билатералном плану са државама региона и на међународном плану са релевантним међународним организацијама. С тим у вези, Србија ће тежити да кроз билатералну сарадњу и активности у међународним организацијама побољша положај припадника српског народа у суседним државама.

Очување Републике Српске један је од спољнополитичких приоритета Републике Србије. Сагласно томе, опредељење Републике Србије јесте да настави развијање специјалних паралелних односа са Републиком Српском, уз уважавање територијалног интегритета и суверенитета Босне и Херцеговине у складу са Дејтонским споразумом. Такође, Република Србија опредељена је за успостављање квалитетнијих и садржајнијих односа са државама у региону, уз јачање регионалног приступа безбедности.

Јачање свестраних билатералних односа са свим државама, уз уважавање узајамних интереса јесте приоритет Републике Србије. С тим у вези, одржаваће се сталан политички дијалог и редовне посете на високом и највишем нивоу, билатерални контакти на радном нивоу у свим областима, а тежиће се и правном регулисању свих облика билатералних односа.

Биће настављена сарадња и са кључним међународним субјектима, а пре свега са сталним чланицама Савета безбедности Уједињених нација.

Република Србија опредељена је за јачање дијалога и свестране сарадње са традиционалним партнерима, привредама у успону, као и развијеним државама за које нас везује низ заједничких пројеката у области привреде, културе, просвете, науке и спорта. У оквиру билатералне и мултилатералне сарадње са овим државама, тежиште ће бити на наставку њихове принципијелне позиције непризнавања једнострано проглашене независности територије коју административно обухвата Аутономна покрајина Косово и Метохија.

Јачање активног учешћа Републике Србије у раду међународних организација је од посебне важности. У вези са тим, спроводиће се свеобухватне припреме ради стварања услова за активније учешће у раду међународних организација. Такође, јачаће се сарадња са другим државама чланицама међународних организација у остваривању конкретних циљева појединих међународних организација.

Изградњом способности за мултилатерално деловање и ефикаснији допринос у мултилатералном ангажману Републике Србије унапређује се међународни углед и препознатљивост српске дипломатије, и посредно повећава могућност утицаја на развој и деловање међународних организација, у складу са општеприхваћеним циљевима и принципима.

Ради доприноса глобалној, европској и регионалној стабилности Република Србија сарађује са НАТО кроз програм Партнерство за мир, спроводећи војну неутралност која подразумева одсуство чланства у војно-политичким савезима. Учесће у програму Партнерство за мир је оптимални облик сарадње Републике Србије са НАТО. Војна неутралност Републике Србије није препрека за развој

партнерске сарадње у програму Партнерство за мир у интересу јачања глобалне и европске, а посебно регионалне безбедности. Република Србија нема намеру да постане чланица НАТО, нити другог војно-политичког савеза, али жели да са свим партнерима у свету унапређује међусобно поверење и остварује заједничке циљеве.

Сарадња са НАТО кроз Партнерство за мир је комплементарна активностима које се предузимају у оквиру приступног процеса Републике Србије Европској унији и билатералним односима са чланицама НАТО-а и партнерским државама. На регионалном плану сарадња са НАТО кроз Партнерство за мир доприноси билатералним односима са државама региона које су чланице НАТО-а или кандидати за чланство, а ради очувања регионалног мира и унапређења стабилности.

Сарадња са НАТО и КФОР-ом и другим међународним присуством је веома значајна за заштиту српског становништва, српске културне и религијске баштине, као и мира и безбедности у Аутономној покрајини Косово и Метохија. Једине легалне војне снаге у овој покрајини, према Резолуцији Савета безбедности УН 1244, јесу снаге КФОР-а, које имају кључну улогу у безбедносним гаранцијама за спровођење Бриселског споразума и одвијање дијалога са привременим институцијама самоуправе у Приштини. Због тога се Република Србија залаже за несмањено присуство КФОР-а и противи се промени мандата и трансформацији наоружаних формација које се називају „Косовске снаге безбедности” у оружане снаге, јер би се тиме дестабилизovala ситуација у Аутономној покрајини Косово и Метохија и нарушила безбедност у региону.

Република Србија проширује и продубљује постојећи ниво своје сарадње са ОДКБ ради доприноса глобалној стабилности и безбедности, у складу са политиком војне неутралности. Република Србија унапређиваће међусобно поверење са ОДКБ ради остваривања заједничких циљева.

Као један од оснивача Покрета несврстаних, Република Србија ће наставити да развија односе са његовим чланицама. У складу са својим спољнополитичким приоритетима, нема намеру да мења посматрачки статус у Покрету несврстаних држава, али настоји да, у остваривању својих националних интереса, прагматично обезбеди своје присуство у њему, што сагледава као комплементарну димензију свог укупног спољнополитичког ангажовања.

4.5. Европске интеграције и чланство Републике Србије у Европској унији

Европске интеграције и чланство у Европској унији јесу национални интерес и стратешко опредељење Републике Србије. Национални интерес остварује се достизањем следећих циљева:

- обликовање модерног и развијеног друштва заснованог на заједничким европским вредностима које су део српског националног идентитета и историјског наслеђа;
- достизање унутрашње спремности за чланство у Европској унији;
- унапређење националне безбедности и одбране кроз процес европских интеграција.

Обликовање модерног и развијеног друштва заснованог на заједничким европским вредностима које су део српског националног идентитета и историјског наслеђа значајан је предуслов за процес европских интеграција и чланство Републике Србије у Европској унији. Европске интеграције и чланство у Европској унији представљају свеобухватан процес који подразумева преобликовање друштва у складу са заједничким вредностима и критеријумима за приступање Европској унији, уз пуно уважавање специфичности и различитости српског националног идентитета и културног, историјског и државотворног наслеђа српског народа и грађана Србије. На тај начин, чланством у Европској унији, Србија у заједничке вредности уграђује и своје аутентичне вредности и различитости.

Република Србија у потпуности поштује уставне и законске одредбе које се односе на демократију, владавину права и заштиту људских и мањинских права и спремна је да их додатно унапређује. Ради испуњавања договорених и преузетих обавеза у оквиру приступних преговора за чланство у Европској унији, спроводи реформе у области правосуђа и основних права, те политичког и економског система у складу са позитивним правом и стандардима Европске уније.

Достизање унутрашње спремности Републике Србије за чланство у Европској унији јесте питање од посебног значаја за процес европских интеграција. С тим у вези, Република Србија ће наставити приступне преговоре и предузети све потребне мере ради стварања услова за отварање и успешно затварање свих преговарачких поглавља. У том процесу ускладиће своје прописе са правним тековинама Европске уније и спровести потребне реформе у складу са утврђеним националним стратегијама и акционим плановима донетим на основу усклађених закона, а ради достизања високог степена демократизације друштва и отворене тржишне економије. У тим процесима наставиће се сарадња са свим релевантним друштвеним субјектима, грађанима и организацијама цивилног друштва, а јавност ће бити обавештавана о планираним и преузетим реформским активностима.

У складу са својим опредељењем да испуни високе европске стандарде у областима владавине права и безбедности грађана, Република Србија ће у наредном периоду настојати да што брже и успешније испуни стандарде који су одређени у преговарачком процесу са Европском унијом у поглављима која се тичу правосуђа и основних права, те слободе, правде и безбедности. Испуњавање високих стандарда у тим областима, поред осталог, омогућиће да се преговарачки процес са Европском унијом неометано настави и у другим поглављима.

Унапређење националне безбедности и одбране кроз процес европских интеграција доприноси пуноправном чланству Републике Србије у Европској унији. Она је чврсто опредељена да у оквиру процеса приступања доприноси Заједничкој спољној, безбедносној и одбрамбеној политици Европске уније, те да се интегрише у концепте те европске политике.

Република Србија подржава европске вредности и спољнополитичке циљеве изражене у основним документима Европске уније, као и главне смернице њеног спољнополитичког деловања које се заснивају на тим вредностима. Главне циљеве спољнополитичког деловања Европске уније, као што су поштовање

међународног права и мултилатерализам у решавању безбедносних изазова и претњи са Уједињеним нацијама у његовом центру, Република Србија препознаје као своје и њима се руководи у спровођењу своје спољне и безбедносне политике. У својој спољнополитичкој оријентацији тежиће да своје политике приближи прокламованим циљевима и принципима израженим у Глобалној стратегији за спољну и безбедносну политику Европске уније, као што су: принципијелни прагматизам у достизању циљева, одговорност у спољнополитичком деловању, интегрисани приступ конфликтима, одговорно регионално деловање, политика сарадње, повезаност са осталим међународним партнерима, координирана борба против тероризма, сарадња у области сајбер и енергетске безбедности и превенцији конфликта.

Учешће војних и цивилних капацитета Републике Србије у мисијама и операцијама Уједињених нација и Европске уније представља важан елемент спољне политике. Тиме се даје конкретан допринос светској, европској и регионалној безбедности и поштовању међународног права и изражава спремност за унапређење међусобног поверења и поделу одговорности у суочавању са безбедносним изазовима. У складу са Споразумом о стабилизацији и придруживању и Преговарачким оквиром, Република Србија ће у периоду до приступања Европској унији наставити да постепено усклађује своју спољну политику са ставовима Европске уније, како би у тренутку чланства била у потпуности хармонизирана са њеном спољном политиком.

Ради изградње модернијег и ефикаснијег система националне безбедности Република Србија анализираће и користити добру праксу држава чланица Европске уније. Такође, предузеће мере ради повећања интероперабилности са системима безбедности и одбране држава чланица Европске уније, а ради унапређења сопствених безбедносних способности и капацитета.

4.6. Економски развој и укупни просперитет

Економски развој и укупни просперитет Републике Србије и њених грађана остварује се достизањем следећих циљева:

- побољшање животног стандарда грађана;
- економски напредак;
- унапређење образовања, научни и технолошки развој;
- унапређење економске и енергетске безбедности.

Побољшање животног стандарда грађана један је од основних циљева економског развоја Републике Србије. Како би се он остварио биће створени услови за отварање нових радних места, како би се смањила стопа незапослености и створили услови за смањење одлива младих и образованих становника. С тим у вези, подстицајем малих и средњих предузећа и предузетништва тежиће се повећању броја запослених. Ради стимулисања предузетништва и самозапошљавања поједноставиће се административне и правне процедуре и увести додатни финансијски подстицаји и менторска подршка.

Такође, биће омогућено приступачније и квалитетније образовање, као и прилагођавање образовања тржишту рада. Непосредна подршка сиромашнима

стимулисаће улагање сопствених напора за превазилажење сиромаштва, а онима који то нису у могућности омогућиће достојанствен живот. Биће унапређена путна инфраструктура ка сеоским подручјима ради боље повезаности са градским подручјима.

Република Србија ће спроводити активности са циљем повећања доступности и квалитета здравствене заштите, нарочито у домену репродуктивног здравља мајки, здравствене заштите жена и подршке за планирање породице. Нарочита пажња посветиће се спречавању и сузбијању заразних болести, као и њиховом одстрањивању и искорењивању. Такође, повећаће се ниво социјалне заштите угрожених категорија становништва и спроводити активности на реформи пружања услуга у области здравствене и социјалне заштите у складу са трендом старења становништва.

Економски напредак је од суштинског значаја за укупни развој Републике Србије. Програмом економских реформи извршиће се реструктурирање привреде, јачање и диверсификација извора економског раста.

Биће предузете све мере ради одржавања макроекономске стабилности и побољшања конкурентности привреде, чиме ће се обезбедити привлачење инвестиција, те повећање извоза роба и услуга. Инвестирањем у привреду и инфраструктуру створиће се услови за страна и домаћа улагања у развој привреде. Имајући у виду зависност од кретања на глобалном тржишту, те могућност појаве већих глобалних криза, настојаће се да се заштите и максимално умање последице тих кретања на националну економију.

Извршиће се ревизија индустријске политике доношењем нових стратегија за приоритетне индустријске гране са највећим развојним потенцијалом ради повећања извозне активности индустријског сектора, посебно грана са већом додатом вредношћу. Увођењем корпоративног управљања у јавним предузећима унапредиће се њихова профитабилност.

Утврђивањем приоритета економског развоја створиће се услови за равномеран регионални развој и обнављање села. Ради омогућавања економског напретка, Република Србија ће активно сарађивати са међународним финансијским институцијама, другим државама, државним кредитним институцијама и повериоцима, у складу са својим интересима. Дугорочним економским мерама и приоритетизацијом економског развоја обезбедиће се постепено смањење јавног дуга. Република Србија је опредељена за регионалне и глобалне економске интеграције уз обезбеђење уравнотеженог спољнотрговинског биланса.

Изузетан значај придаје се спровођењу одрживог развоја, полазећи од уверења да је то суштински елеменат глобалних напора који треба да обезбеде одрживост планете и просперитетну будућност генерацијама које долазе.

Унапређење образовања, научни и технолошки развој представљају основне претпоставке економског развоја и укупног напретка Републике Србије. С тим у вези, увођењем дуалног образовања, те предузетничких модула и садржаја, омогућиће се прилагођавање образовања развоју привреде и тржишту рада.

Такође, обезбедиће се подстицање научноистраживачког рада, ради освајања и примене савремених технологија, као и повећања угледа и статуса научног и наставног кадра.

Ради унапређења образовања, научног и технолошког развоја увешће се систем праћења квалитета применом јединственог информационог система просвете. Примениће се квалитетни системи вредновања и процене постигнућа, унапређивања компетенција, као и награђивања ученика у предуниверзитетском образовању.

Размотриће се потреба за променом модела основног и средњег образовања, као и за јачањем васпитне функције основне школе. Повећаће се доступност основног и средњег образовања становницима сеоских подручја. Такође, унапредиће се доступност и квалитет предшколског васпитања и образовања, посебно у домену инклузивне праксе са децом из осетљивих друштвених група. У домену високог образовања унапредиће се квалитет, као и доступност свим категоријама становника.

Сагледаће се могућности за пројектно финансирање образовног система. Такође, разрадиће се и применити одговарајући модел оспособљавања становништва за одбрану и поступање у ванредним ситуацијама. Подстицањем родољубља у образовању становништва повећаће се напори да се код грађана Републике Србије развија осећај лојалности и опредељености за задовољење безбедносних потреба.

Унапређење економске и енергетске безбедности важно је за економски развој и укупни напредак и безбедност Републике Србије. Смањиваће се зависност и повећавати отпорност националне економије на глобалне економске поремећаје и непредвидивост светског финансијског система. Економска безбедност обезбеђиваће се очувањем макроекономске равнотеже и смањењем социјалног раслојавања.

Република Србија залаже се да се сва спорна питања и питања од заједничког интереса у економским односима решавају сарадњом и преговорима. Посебна пажња посветиће се спречавању криминализације економске делатности и заштити од економске шпијунаже.

Изградњом електроенергетске и инфраструктуре за природни гас, нафту и деривате нафте, те даљом диверзификацијом извора и праваца снабдевања енергијом и енергентима, формирањем обавезних резерви енергената, унапређењем енергетске ефикасности и повећањем капацитета за производњу енергије односно енергената, обезбедиће се енергетска стабилност, односно поуздано, сигурно, ефикасно и квалитетно снабдевање енергијом и енергентима свих потрошача на територији Републике Србије.

С тим у вези, повећаће се и употреба алтернативних и обновљивих извора енергије и разрадиће се мере за одрживо коришћење природних ресурса уз заштиту расположивих необновљивих енергетских ресурса, као стратешке резерве. Такође, спровешће се истраживања енергетског потенцијала сунца, ветра и водних

токова ради обезбеђења енергетске стабилности у различитим сценаријима климатских промена.

Ради повећања енергетске безбедности Република Србија се залаже за регионалне и глобалне енергетске интеграције, али ће интензивно радити у циљу смањења енергетске зависности и одрживе цене електричне енергије. Развијаће се енергетско тржиште обезбеђењем отвореног и повезаног тржишта енергије са регионалним и европским тржиштем.

4.7. Очување животне средине и ресурса Републике Србије

Очување животне средине и ресурса Републике Србије остварује се достизањем следећих циљева:

- праћење, процена, планирање и предузимање мера за ублажавање утицаја климатских промена;
- заштита од поплава и пожара;
- унапређење квалитета животне средине;
- ефикасно управљање опасним отпадом;
- унапређење способности и капацитета за управљање ресурсима.

Праћење, процена, планирање и предузимање мера за ублажавање утицаја климатских промена у Републици Србији од примарног је значаја за одрживи развој у свим областима друштвеног живота. У вези са тим, унапредиће се организациони капацитети и техничко-технолошки системи за праћење метеоролошког времена, као и за процену климатских и хидролошких утицаја на територију, биодиверзитет и становништво Републике Србије. Ради ублажавања ефеката климатских промена планираће се и спроводити превентивне мере, као и мере за отклањање последица климатских промена.

Заштита од поплава и пожара условљена је чињеницом да се, услед хидролошких промена и утицаја, може очекивати знатно повећање броја бујичних и других поплава великих размера, што би резултовало настанком значајних материјалних штета и губитака људских живота. На основу извршених процена, а ради превенције настанка оваквих последица неопходно је интензивирати изградњу противбујичних објеката, примену превентивних мера за заштиту од пожара, као и мера еколошке заштите територије.

Унапређење квалитета животне средине реализоваће се, пре свега, кроз унапређење правних и институционалних механизма чиме ће се омогућити повећање квалитета земљишта, водних ресурса, атмосфере и биодиверзитета. Република Србија опредељена је за примену норми Европске уније и међународно прихваћених норми у области заштите и унапређења квалитета животне средине, као и за повећање субвенција за коришћење технологија које штите животну средину.

Ефикасно управљање опасним отпадом непрекидно ће бити спровођено кроз превентивну и оперативну заштиту од техничко-технолошких несрећа, пре свега у постројењима за прераду и производњу материја специјалне намене и објектима за складиштење опасног отпада. Такође, реализоваће се разминирање

површина на копну и води које су загађене неексплодираним убојним средствима. Биће унапређен систем за потпуно уништење и елиминацију опасног отпада свих врста, а посебно радио-нуклеидног садржаја заосталог из претходног периода, током експлоатације средстава која садрже такве материје.

Унапређење способности и капацитета за управљање ресурсима у складу је са стратешким опредељењем Републике Србије за примену међународно прихваћених стандарда у области заштите и унапређења квалитета животне средине. У вези с тим, знатно ће бити унапређени правни и институционални механизми за заштиту од трајног отуђења природних богатстава и добара од општег интереса, као својине Републике Србије, и обезбедиће се њихова одржива експлоатација, коришћење и старање у складу са законом.

5. СИСТЕМ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Систем националне безбедности представља нормативно, структурно и функционално уређену целину чијом се делатношћу обезбеђује заштита и остваривање националних интереса Републике Србије.

У оквиру система националне безбедности обезбеђује се свеобухватно и усклађено управљање и деловање у извршавању послова и задатака ради превенције, ублажавања и неутралисања изазова, ризика и претњи безбедности и отклањања последица њиховог испољавања.

5.1. Структура система националне безбедности

Систем националне безбедности састоји се од управљачког и извршног дела.

Системом националне безбедности управљају највиши носиоци законодавне и извршне власти, у складу са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима, законом и другим прописима.

Извршни део система националне безбедности својим превентивним деловањем, ефикасним реаговањем и отклањањем последица угрожавања безбедности обезбеђује очување националних вредности и заштиту и остваривање националних интереса.

5.1.1. Управљачки део система националне безбедности

Управљачки део система националне безбедности ствара стратегијско-доктринарне, нормативно-правне, организационе, материјалне и друге услове за његово функционисање. Такође, усмерава његово деловање у заштити и остварењу националних интереса и супротстављању изазовима, ризицима и претњама безбедности.

Управљачки део система националне безбедности чине Народна скупштина, председник Републике, Влада и Савет за националну безбедност.

Народна скупштина, као највише представничко тело и носилац уставотворне и законодавне власти у Републици Србији, учествује у управљању системом националне безбедности. Она одлучује о рату и миру и проглашава ратно и ванредно стање, одлучује о промени граница Републике Србије, усваја Стратегију националне безбедности Републике Србије, доноси законе и друге опште акте у области националне безбедности, надзире рад Владе и других органа одговорних Народној скупштини, у складу са Уставом и законом и потврђује међународне уговоре. Преко надлежних одбора остварује надзор и демократску и цивилну контролу у систему националне безбедности.

Председник Републике изражава државно јединство у управљању системом националне безбедности, председава Саветом за националну безбедност,

обједињава и усмерава функционисање система националне безбедности и командује Војском Србије, у складу са Уставом и законом. Указом проглашава законе и доноси акте из своје надлежности у области безбедности и одбране.

Влада утврђује и спроводи политику националне безбедности, спроводи законе и доноси уредбе и друге опште акте у области безбедности. Она усмерава и усклађује рад органа државне управе и локалне самоуправе, правних лица у области остваривања националне безбедности, у складу са Уставом и законом. Такође, обезбеђује материјална и финансијска средства за потребе система националне безбедности и обезбеђује реализацију међународних уговора и споразума у области националне безбедности.

Савет за националну безбедност представља тело Републике Србије које разматра питања из области безбедности, одбране, унутрашњих послова и рада служби безбедности. Такође, разматра и координира међусобну сарадњу органа надлежних за одбрану, органа надлежних за унутрашње послове и служби безбедности и њихову сарадњу са другим надлежним државним органима, као и сарадњу са органима и службама безбедности страних држава и међународних организација и обавља друге послове и задатке из области националне безбедности.

5.1.2. Извршни део система националне безбедности

Извршни део система националне безбедности извршава задатке у зависности од врсте и начина испољавања изазова, ризика и претњи безбедности, ангажовањем: војних и полицијских снага, служби безбедности, ватрогасно-спасилачких јединица, јединица цивилне заштите, комуналне милиције, царине, службе за обезбеђење у заводима за извршавање кривичних санкција, правосудне страже, служби и агенција за обезбеђење личности и објеката, великих техничко-технолошких система, привредних друштава, других правних лица, удружења, предузетника и грађана.

Извршни део система националне безбедности чине: систем одбране, систем унутрашње безбедности, безбедносно-обавештајни систем и други субјекти значајни за националну безбедност. Структура извршног дела се прилагођава природи изазова, ризика и претњи.

Систем одбране је део система националне безбедности који представља јединствену целину, нормативно, структурно и функционално уређену, чији је циљ остваривање одбрамбених интереса Републике Србије.

Систем унутрашње безбедности је део система националне безбедности намењен за обављање послова којима се обезбеђује безбедност грађана и имовине, пружа подршку владавини права, обезбеђују Уставом и законом утврђена људска и мањинска права и слободе, спроводе превентивне и оперативне мере и извршавају задаци заштите и спасавања људи и добара од последица елементарних непогода и других несрећа, укључујући и мере опоравка од тих последица. Поред надлежних органа државне управе, послове унутрашње безбедности обављају и правна лица,

предузетници и физичка лица која врше послове приватног обезбеђења, у складу са законом.

Безбедносно-обавештајни систем је функционално обједињен део система националне безбедности који чине Безбедносно-информативна агенција, Војнобезбедносна агенција и Војнообавештајна агенција. Њихове надлежности, делокруг рада, овлашћења, задаци, међусобни односи и сарадња, као и демократска и цивилна контрола њиховог рада, регулишу се законом. Послове оперативног усклађивања рада служби безбедности обавља Биро за координацију рада служби безбедности.

Други субјекти значајни за националну безбедност јесу органи државне управе и институције надлежне за спољне послове, правосуђе, здравство, демографију, људска и мањинска права, економију, образовање и научну делатност, привреду, енергетику, телекомуникације, саобраћај и транспорт, инфраструктуру, заштиту животне средине, културу, затим органи аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, организације цивилног друштва, медији, правна лица и грађани који доприносе остваривању циљева националне безбедности.

5.2. Начела функционисања система националне безбедности

Систем националне безбедности је под демократском и цивилном контролом коју спроводе Народна скупштина, председник Републике, Влада, други државни органи и јавност, у складу са законом.

Функционисање система националне безбедности остварује се уз уважавање основних начела: уставности и законитости, јединства, превенције, кооперативности, поузданости, прилагодљивости, непрекидности, ефикасности, отворености у раду, професионалности, као и контроле и надзора, у складу са законом.

Уставност и законитост. Прописи и појединачни правни акти којима је регулисано функционисање система безбедности у сагласности су са уставним одредбама, а субјекти управљачког и извршног дела система безбедности извршавају своје надлежности у складу са Уставом и на основу њега донетих закона.

Јединство. Систем националне безбедности функционише као јединствена целина, у оквиру које сви његови елементи сарађују, повезују се и међусобно усклађују своје деловање ради достизања заједничког циља.

Превенција. Систем националне безбедности предвиђа и проактивно делује ради спречавања настанка изазова, ризика и претњи безбедности Републике Србије.

Кооперативност. Систем националне безбедности отворен је за сарадњу са другим субјектима на националном и међународном нивоу, у складу са потребама, а ради достизања утврђеног циља.

Поузданост. Извесно је да ће систем националне безбедности функционисати без значајнијих проблема у миру, ванредном стању и рату.

Прилагодљивост. Систем националне безбедности усклађује своје функционисање са променама у стратегијском окружењу.

Непрекидност. Систем националне безбедности остварује своје функције у континуитету, у миру, ванредном стању и рату, независно од околности које могу настати.

Ефикасност. Извршавајући своје функције, систем националне безбедности оптимално користи ресурсе за намењену сврху.

Отвореност у раду. Обезбеђена је јавност рада система националне безбедности, у мери у којој то не угрожава заштиту тајних података.

Професионалност. Послови у оквиру система националне безбедности извршавају се одговорно, савесно, етички исправно и у складу са правилима струке уз подстицање сарадње у професионалним односима.

Контрола и надзор. Обезбеђено је да систем делује у складу са утврђеним националним интересима, у оквиру Устава и закона.

Специфичност функционисања делова система националне безбедности исказује се кроз посебна начела утврђена у нормативним и доктринарним документима.

6. СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ НАЦИОНАЛНЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Доследним спровођењем Стратегије националне безбедности штите се и остварују национални интереси, као трајне потребе и тежње Републике Србије и њених грађана.

У спровођењу Стратегије националне безбедности учествују: грађани, државни органи, органи државне управе, органи аутономних покрајина, органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва, друга правна лица и предузетници, у складу са утврђеним правима и обавезама и прописаним надлежностима. У реализацији ове стратегије Република Србија сарађује са другим државама и међународним организацијама, у складу са сопственим интересима.

Ставови, опредељења и утврђене мере политике националне безбедности спроводи систем националне безбедности усклађеним и јединственим деловањем свих његових делова.

Министарство надлежно за послове одбране израдиће предлог акционог плана за спровођење Стратегије националне безбедности, у складу са законом. Ставови и опредељења из ове стратегије операционализују се израдом и усвајањем докумената јавних политика, а на основу акционог плана. Такође, ово министарство ће подносити Влади годишњи извештај о реализацији акционог плана за спровођење Стратегије. Влада Републике Србије доставља годишњи извештај Савету за националну безбедност и надлежним одборима Народне скупштине Републике Србије.

Влада ће континуирано пратити спровођење Стратегије националне безбедности и, по потреби, предузимати корективне мере ради обезбеђивања заштите и остваривања националних интереса и циљева. Такође, подносиће годишњи извештај о њеном спровођењу, у складу са законом.

Ради спровођења Стратегије националне безбедности обезбедиће се адекватно финансирање система националне безбедности, у складу са потребама и могућностима Републике Србије. Основни извор финансирања за њено спровођење биће приходи из буџета.

Република Србија стално ће анализирати, прилагођавати и унапређивати своје деловање у домену заштите и остварења националних интереса и циљева и супротстављања изазовима, ризицима и претњама безбедности, у складу са променама у стратегијском и безбедносном окружењу.

ЗАКЉУЧАК

Стратегија националне безбедности јесте највиши стратешки документ у којем су исказани основни ставови, опредељења и мере које ће Република Србија предузети ради заштите и остваривања националних интереса и очувања основних националних вредности.

Република Србија штити и остварује своје националне интересе у сложенем, променљивом и тешко предвидивом стратегијском окружењу које је обликовано деловањем великог броја различитих, али међусобно зависних чинилаца. Стање у њеном стратегијском окружењу захтева брзо прилагођавање новонасталим променама, превентивно и проактивно деловање, као и свеобухватан одговор државе и друштва.

Република Србија суочава се са бројним и значајним изазовима, ризицима и претњама који угрожавају њену безбедност и који би могли изазвати неповољан развој безбедносне ситуације. Највећи број ризика и претњи по њену безбедност невојног је карактера.

Утврђени национални интереси изражавају трајну потребу и тежњу Републике Србије и њених грађана. Засновани су на универзалним и националним вредностима произашлих из Устава, наслеђа српског народа и свих грађана који живе у Републици Србији. Заштитом и остварењем националних интереса она штити основне националне вредности.

Ради очувања националних вредности и заштите и остварења националних интереса утврђена је политика националне безбедности. Она усмерава одлучивање и деловање Републике Србије, а спроводи се предузимањем свеобухватног и усклађеног скупа мера у различитим областима друштвеног живота. Спровођењем политике националне безбедности, поред очувања националних вредности и заштите и остварења националних интереса, стварају се претпоставке за политички, економски, социјални, културни и укупни друштвени развој Републике Србије.

Очување националних вредности и заштита и остваривање националних интереса путем спровођења утврђене политике националне безбедности основна је улога система националне безбедности. Систем националне безбедности је нормативно, структурно и функционално уређена целина која се састоји од управљачког и извршног дела са прецизно утврђеним надлежностима и одговорностима.

Стратегију националне безбедности спроводе грађани, државни органи, органи државне управе, органи аутономних покрајина, органи јединица локалне самоуправе, привредна друштва, друга правна лица и предузетници, у складу са утврђеним правима и обавезама и прописаним надлежностима.

Доследно спровођење Стратегије националне безбедности предуслов је заштите и остварења националних интереса и представља основу за израду других стратешких докумената и докумената јавних политика. С тим у вези, надлежни

државни органи стално ће пратити спровођење Стратегије националне безбедности и предузимати потребне мере ради обезбеђивања њене усаглашености са стањем и проценама стратегијског окружења.

DRUŠTVO

POLITIKA

Sve o zvučnom topu LRAD 450XL usnimljenom ispred Skupštine: Aleksandar Radić otkriva za Nedeljnik

Radić naglašava da se preko tog uređaja može pustiti bilo koji zvuk, pa i zvuk aviona u poniranju, lansiranja rakete, automobila koji se kreće velikom brzinom... Upravo ono što su svedoci iz Ulice kralja Milana opisali

Ana Ćosić

 Dodaj u svoje izvore na Googleu

19. marta 2025.

1

Nema sumnje da se na džipu Žandarmerije koji je 15. marta bio stacioniran kod Doma Narodne skupštine nalazio zvučni top američke firme „Genasys“ serije LRAD 450XL, kaže za Nedeljnik vojni analitičar Aleksandar Radić.

Analizom **fotografija** koje je jutros objavila Marinika Tepić, Radić je utvrdio da je to uređaj srednjeg dometa, koji može da pokrije do 3 km i može na toj udaljenosti da prenese zvuk koji nadmašuje zvuk mlaznog motora.

„Ako neko tvrdi da je to napravljeno od kartona da bi nekoga impresioniralo – ne, to nije prihvatljivo obrazloženje. To je vrlo snažan uređaj koji omogućava da se lako prenese bilo koji tip tona, bilo je pokušaj provladinih analitičara koji su pokušavali da objasne kako to mora da bude sirena. Ne, on ima USB port i doslovce se stavi plejer i može da se pusti bilo koji zvuk“, dodaje.

Radić naglašava da se preko tog uređaja može pustiti bilo koji zvuk, pa i zvuk aviona u poniranju, lansiranja rakete, automobila koji se kreće velikom brzinom, naravno preko njega se može obratiti i glasom.

Da podsetimo, **mnogi svedoci** koji su bili u Ulici kralja Milana opisivali su zvuk kao „poniranje aviona“ ili nekog vozila koje ide na masu.

MOŽE DA SE LAKO PREMEŠTA

Osim na vozilu, što je slučaj koji se vidi na fotografijama iz Beograda, ovo sredstvo može da se postavi na tronožac i može vrlo lako sa vozila skida, premešta, vraća, u kratkom periodu.

„Postoji antena koja može da bude postavljena horizontalno ili vertikalno, jer da se razumemo, to je digitalni megafon velike snage – rečeno za širu javnost. Kvaka 22 je u tome da postoje fotografije koje pokazuju antenu koja izgleda identično, koja se nalazila na Predsedništvu Srbije, a koja je onda bila postavljena na čvrstu podlogu“, priča nam Radić o nekoliko dana ranije objavljenoj fotografiji koja je bunila građane.

NIJE LEGALNO

Međutim, ovo sredstvo nije legalno kod nas. A čak i ako to izuzmemo, u zemljama u kojim je korišćeno, bilo je to samo u slučaju velike opasnosti od nasilja i napada na kritičnu infrastrukturu i institucije. I uz prethodno upozorenje.

„Primarna namena je odvrćanje od napada na kritične infrastrukture, u situacijama koje su bezbednosno složene, gde postoji visoki rizik od nasilja, gde su, recimo, oni koji odvrćate naoružani vatrenim ili hladnim odužjem“, objašnjava dalje Radić.

UPOTREBA NOSI VELIKE RIZIKE

Upotreba ovog sredstva protiv nenaoružane i mirne mase na protestu u Beogradu, sa ciljem njenog „razbijanja“ ili zastrašivanja neprihvatljiva je. Upravo zbog svih rizika koje to nosi, jer osim što je samo po sebi štetno po zdravlje, ljudi u masi, pod pritiskom panike, mogu da pojure u stampedo gazeći jedni druge, o čemu su upravo i svedočili brojni pojedinci koji su se te večeri našli o ovoj beogradskoj ulici.

„Ovo sredstvo, upravo zbog svoje velike snage i neselektivnosti ljudima može da naruši zdravlje, a može i da se izazove panika u kojoj ljudi mogu da stradaju, iracionalno je ili zlonamerno upotrebiti ga protiv mase nenaoružanih ljudi. Ne koristi se za kontrolu protesta kao što je to bilo u Beogradu.“

„Genasys“ sistemi su korišćeni za kontrolu protesta, ali su bili mnogo manje snage, kaže Radić, i dodaje da su to bile jačine od 100 ili 400.

„Jedna je stvar ako policijski službenik želi da se obrati učesnicima demonstracija, da ih pozove da odstupe od nekog objekta, pa im preko megafona ‘poruči zaustavite se, razidite se’. Ali druga je situacija kada koristite seriju LRAD 450XL, to koristite kada vidite brzi pravac, protiv pirata koje pokušavate da sprečite da presretnete trgovački brod. I onda usmerite prema njima antenu, upozorite ih ili pustite snažan ton i zastrašite ih“, zaključuje Radić.

DETALJNU ANALIZU ALAKSANDRA RADIĆA O ZVUČNOM TOPU I DOGAĐAJIMA OD SUBOTE ČITAJTE NA SAJTU [VELIKIH PRIČA](#).

BONUS VIDEO

Post

earshot.ngo

@earshot_ngo

Follow

On the 16th of March 2025, Earshot was contacted by activists in Serbia to investigate the potential use of sonic weapons by the government on a crowd of protestors as they were holding a silent vigil for the victims of the Novi Sad railway station canopy collapse.

Earshot received 12 videos that document the moments where a weapon was allegedly used against the protestors. 4 of these videos contain a sound consistent with the noise produced by a Vortex Ring Gun or Vortex Cannon.

As this weapon pushes gas out of its cylinder at speeds of 185mph, its expulsion produces a howling noise which has been compared to a jet engine, along with vortex rings that may be ionized. This would create electromagnetic interference with devices such as hearing aids,

Post your reply

Post

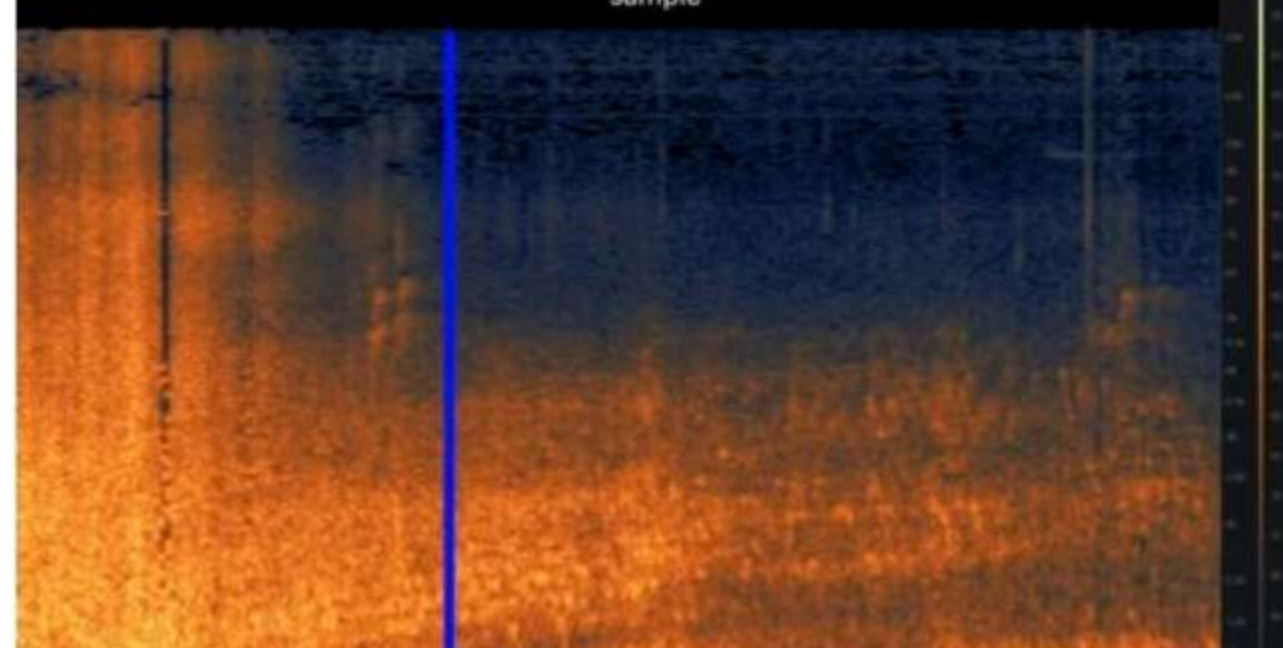

Should this be the vortex cannon, these recordings would be more than 700m away. At this distance the combustion of the weapon is no longer audible; only the distinct whistling sound of the pressure wave as it travels away from the shooter location and towards the crowd can be heard, causing mass panic.

As Earshot is looking to further investigate this incident, we ask anyone with video footage from that night that captures the specific sound that can be heard in this post to get in touch with us.

Belgrade silent vigil attacked by a weapon consistent with the sound of a Vortex Cannon.

Vortex Cannon sample

Post your reply

Post

with video footage from that night that captures the specific sound that can be heard in this post to get in touch with us.

Belgrade silent vigil attacked by a weapon consistent with the sound of a Vortex Cannon.

16:46 · 17 Mar 25 · 825K Views

1,744 Reposts 294 Quotes 5,299 Likes

956 Bookmarks

Post your reply

